

Årsredovisning 2014

NATIONALMUSEUM
med PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Årsredovisning NMW 2014

Innehållsförteckning

ÖVERINTENDENTENS FÖRORD	1		
1. RESULTATREDOVISNING	2	SFS 2000:605 Kap 3 § 1-2	REGLERINGSBREV NMW 2014 - 1
1.1 Inledning	2		
1.2 Kvalitetsanalys	3		
1.3 Resultaträkning per museum	4		
2. MYNDIGHETEN	5	SFS 2007:1175 § 1, 4	REGLERINGSBREV NMW 2014 - 1
2.1 Organisation	5		
2.2 Jämställdhet och mångfald	6		
3. RENOVERING NATIONALMUSEUMS HUVUDBYGGNAD	7		REGLERINGSBREV NMW 2014 - 1
3.1 Evakuering och flytt	7		
3.2 Renovering	8		
3.3 Kostnader renovering	8		
3.4 Nya Nationalmuseum och framtida verksamhet	9		
4. KULTURARV FÖR FRAMTIDEN	10	SFS 2007:1175 § 3,1	REGLERINGSBREV NMW 2014 Prio
4.1 Vård av samlingarna	10		
4.1.1 Magasin	13		
4.2 Förvärv till samlingarna	16		
4.3 Digitalisering av kulturarvet	19		
5. TILLGÄNGLIGHET	22	SFS 2007:1175 § 1, 3.2, 4	REGLERINGSBREV NMW 2014 - 1 Prio
5.1 Utställningar	22		
5.2 Låneverksamhet	27		
5.3 Nyskapande kultur	32		
5.4 Digital och social media	34		
5.5 Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning	36		
6. PUBLIK	40	SFS 2007:1175 § 1, 3.2, 4	REGLERINGSBREV NMW 2014 - 1 Prio
6.1 Besökare	40		
6.2 Pedagogisk verksamhet	42		
6.3 Barn och ungdom	46		
7. FORSKNING	51	SFS 2007:1175 § 1, 3.1, 3.3, 3.4	
7.1 Forskningsprojekt	53		
7.2 Kunskapsförmedling	54		
7.3 Seminarier och konferenser	55		

Årsredovisning NMW 2014

Innehållsförteckning

8. SAMVERKAN OCH KULTURELLT UTBYTE	58	SFS 2007:1175 § 4, 7	REGLERINGSBREV NMW 2014 -2
8.1 Nationell samverkan	58		
8.2 Internationellt och interkulturellt utbyte	59		
8.3 Myndigheter och andra aktörer	60	SFS 2014:166	
8.4 Moderna Museet	62		
8.5 Thielska Galleriet	62		
9. PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE-ÖVRIG VERKSAMHET	63	SFS 2007:1175 § 5	
9.1 Fastighet	63		
9.2 Trädgård	64		
10. PERSONAL- OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING	65	SFS 2000:605 Kap 3, 7	
10.1 Kompetensförsörjning	65		
10.2 Verksamhetsutveckling	65		
10.3 Rekrytering och personalomsättning	66		
10.4 Personalstruktur	67		
10.5 Sjukfrånvaro	67		
10.6 Övriga personalinsatser	68		
11. AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET	69	SFS 2007:1175 § 6, 14, 15	REGLERINGSBREV NMW 2014 -6.4
12. KOSTNADER	70		REGLERINGSBREV NMW 2014 -1
12.1 Lokalkostnader	70		
12.2 Utställningsersättning	71		
13. ÖVRIGA VÄSENTLIGA HÄNDELSER	72		
14. FINANSIELL REDOVISNING	73	SFS 2000:605 Kap 3, 4, 6, 7	
14.1 Resultaträkning	73		
14.2 Balansräkning	74		
14.3 Anslagsredovisning	76		
14.4 Tilläggsuppgifter och noter	77		
14.5 Sammanställning över väsentliga uppgifter	82		
UNDERTECKNANDE ÅRSREDOVISNING 2014	83	SFS 2000:605 Kap 2 § 2	

Överintendentens förord

Under årets första kvartal evakuerades de sista föremålen från Nationalmuseum och den 1 april lämnades nyckeln till den tomma museibyggnaden över till Statens Fastighetsverk. Sedan dess har renoveringen tagit fart liksom planerna för den framtida verksamheten i den nyrenoverade byggnaden.

Enskilda utlån och utställningssamarbeten är särskilt viktiga för att göra samlingarna tillgängliga under renoveringsperioden. Sedan drygt ett år tillbaka har museet arbetat med att etablerat nya former och platser för den publika verksamheten, bland annat på Konstakademien i Stockholm eller på mer oväntade håll som flygplatser runtom i Sverige där utställningen *Crossing Borders* visats genom samarbete med Swedavia. Även andra samarbeten har haft stor betydelse för verksamheten, bland annat det med Ryska Museet, St Petersburg, i utställningen *Från tsarer till folkkommissarier* och inte minst med Kulturhuset Stadsteatern i utställningen *Barockt*. Samarbetet med Kulturhuset Stadsteatern kommer att fortsätta genom den lokal i Kulturhuset som museet tecknat avtal om och som från 2015 kommer att utgöra plattform för museets designsatsning.

Genom årets omfattande internationella utlån har Nationalmuseum också medverkat till lanseringen av svenska konstnärer utomlands, bland annat i Nederländerna, Finland, Danmark, Österrike och Ungern. I Frankrike, på Petit Palais i Paris, visades för första gången en större utställning med *Carl Larsson* om totalt 120 verk, de flesta inlånade från Nationalmuseum.

Verksamheten vid Prins Eugens Waldemarsudde har varit intensiv med flera tematiskt varierade utställningar och olika samarbeten med verksamma konstnärer och kulturskapare, bland annat med Kungl. Konsthögskolan i utställningen *Favoriter ur samlingarna. I dialog med Kungl. Konsthögskolan* där nio studenter i fri konst medverkade med nyskapade verk.

Den museipedagogiska satsningen har fortsatt och vidareutvecklats under året med fokus på barn och unga och inom ramen för Skapande skola-projekt genom samarbeten med Bredängsskolan och Campus Manilla. Trots minskade besöksiffror ökade deltagandet i skolvisningar och övriga aktiviteter för barn och unga jämfört med föregående år.

I maj inleddes en omfattande ombyggnad av Waldemarsuddes entré och butik. I samarbete med Statens Fastighetsverk byggdes bland annat en tillgänglighetsramp till entrén. Denna åtgärd och Nationalmuseums projekt *Möte med minnen* för personer med demenssjukdom, nominerades i olika kategorier, till S:t Julianpriset 2014, Stockholms stads pris för de som aktivt arbetar för att alla ska kunna delta i samhället på lika villkor.

Under året har Nationalmuseums samlingar med hjälp av bidrag från donatorer och stiftelser utökats med ett representativt urval av såväl modern design som äldre konst och betydande verk av stort konsthistoriskt värde. Genom inköp av föremål från den unika Biby-samlingen har museet också kunnat bidra till att bevara viktiga delar av kulturarvet.

Efter en intensiv period med evakuering och omflyttningar, nya lokaler och samarbeten parallellt med löpande arbete, ser jag fram mot att tillsammans med medarbetare, besökare och samarbetspartners, forma morgondagens museiupplevelse där alla ska ha samma möjlighet att ta del av de konstsamlingar som vi har i uppdrag att samla, vårda, visa och sprida kunskap om.

Berndt Arell

Överintendent

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde

1. Resultatredovisning

MYNDIGHETENS UPPDRAG

RB14-1 Utöver vad som framgår av bestämmelserna i 3 kap. förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, ska myndigheten definiera och redovisa de kvalitativa aspekterna av verksamhetens resultat.

1.1 Inledning

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde (NMW) redovisar och kommenterar resultatet för 2014 års verksamhet i enlighet med myndighetens förordning (2007:1175) med instruktion och regleringsbrev för 2014.

- Myndigheten redovisar och kommenterar väsentliga händelser i verksamheten under året.
- Prestationerna redovisas och kommenteras i huvudsak i förhållande till instruktionen tillsammans med regleringsbrev för 2014.
- Resultatredovisningen redovisas i enlighet med förordning (2000:605) kap 3 § 1-2 och ESV:s föreskrifter och allmänna råd.
- Resultatredovisningen anger hur verksamhetens prestationer utvecklats under åren 2012-2014 med avseende på volymer och kostnader.
- Redovisade kostnader är lönekostnader plus övriga direkta kostnader med OH-påslag om 25 %. Hyreskostnader fördelas utifrån faktisk yta.
- Tabeller som redovisar volym och kostnad återfinns i slutet av varje avsnitt.
- Personal och kompetensförsörjning redovisas i enlighet med förordning (2000:605) kap 3 § 3 och ESV:s föreskrifter och allmänna råd.
- Ersättning till ledamöterna i NMW Insynsråd och ledamöternas övriga uppdrag redovisas under tilläggsuppgifter och noter. [14.4]
- Myndighetens sponsring redovisas under tilläggsuppgifter och noter [14.4] not 1.
- Fördelning av bidragsintäkter redovisas under tilläggsuppgifter och noter [14.4] not 2.

Nationalmuseums extraordinära situation under den tid huvudbyggnaden på Blasieholmen renoveras påverkar stora delar av verksamheten vilket kan medföra avvikelser i resultat jämfört med tidigare år.

Resultatredovisningens indelning

Resultatredovisningens indelning följer myndighetens uppdrag enligt instruktion och regleringsbrev. Referens till aktuell paragraf i instruktion eller stycke i regleringsbrev anges i redovisningens innehållsförteckning.

Nationalmuseum och Prins Eugens Waldemarsudde bedriver separata museiverksamheter inom myndigheten. Dessa redovisas var för sig men i följd under respektive rubrik.

Myndighetsövergripande prestationer och finansiella resultat redovisas i gemensamma poster.

Övriga statistiska uppgifter redovisas separat för Nationalmuseum och för Prins Eugens Waldemarsudde.

Varje avsnitt och/eller prestation avslutas med bedömning av verksamhetsresultat utifrån angivna målsättningar eller kvalitetsaspekter.

Prestationens samlade kostnader redovisas efter bedömningen.

Underlag för statistiska uppgifter

Underlag för redovisade statistiska uppgifter har hämtats från följande system:

UNDERLAG	NM	PEW
• Ekonomi	Agresso	
• Föremålsvård	MuseumPlus	
• Förvärv	Nämndbilagor/MuseumPlus	
• Föremål	MuseumPlus	FileMakerPro
• Utlån och depositioner	MuseumPlus	Wordlistor
• Webbesök	Google Analytics	Google Analytics
• Publik verksamhet /bokning	Blå boken/Swebook	
• Besökare antal	Blå boken	Kassanova
• Besökare – demografi	Exquiro Market Research	
• Personal	Palasso	
• Utställningersättning	Agresso	

1.2 Kvalitetsanalys

I enlighet med regleringsbrevets direktiv har myndigheten sökt identifiera och redovisa de kvalitativa aspekterna för verksamhetsområden som hör till kulturarv för framtiden (vård, förvärv och digitalisering), utställningar, tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar samt forskning.

I det omfattande visionsarbete som engagerat Nationalmuseums ledning och personal har centrala frågor som syfte, förväntningar och värderingar diskuterats. Svaren på dessa frågor har varit normativa för vilka faktorer som bidrar till den kvalitet som eftersträvas men hur och på vilket sätt de ska kunna värderas är komplicerat då den verksamhet myndigheten bedriver är svår att definiera utifrån mätbara kriterier eller effekter.

Utöver de publikundersökningar som genomförs har inga tillförlitliga metoder eller system för värdering eller mätning kunnat fastställas. Myndigheten kommer dock att fortsätta arbetet med att försöka hitta verktyg för utvärderingar som kan mätas och följas upp.

Uppnådd kvalitet har i förekommande fall bedömts utifrån myndighetens uppfattning av verksamheten efter fastställda kvalitetsaspekter eller målsättningar med hänsyn till förutsättningar och befintliga resurser.

Sammanfattning av resultatbedömning 2014

Sammantaget har myndighetens resultat 2014 i enlighet med regeringens instruktion och uppdrag varit av god kvalitet vad gäller vård av och förvärv till samlingarna, tillgänglighet genom utställningar och pedagogisk verksamhet samt insatser för personer med funktionsnedsättning.

Evakueringen och utflyttningen från Nationalmuseums museibyggnad medförde en avsevärt bättre ordning och kontroll av samlingarna men den digitala registreringen skulle behöva mer resurser för en effektivare avstämning. Kvalitén för verksamheten bedöms dock som godkänd.

För forskningsverksamheten innebär renoveringsperioden begränsningar i tillgången till samlingarna vilket påverkar möjligheten till vetenskaplig bearbetning. Årets forskningsverksamhet har därför framförallt inriktats på att utveckla och säkra kvalitén i forskningsverksamhetens infrastruktur.

1.3 Resultaträkning per museum

Resultaträkning för Nationalmuseum och Prins Eugens Waldemarsudde (tkr)

Tabell 1	NM			PEW			TOTALT		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012	2014	2013	2012
Intäkter av anslag	128 663	131 812	115 028	12 221	12 195	13 708	140 884	144 007	128 736
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	21 966	22 867	39 995	16 374	21 355	18 254	38 340	44 222	58 249
Intäkter av bidrag	5 375	4 053	5 086	5 949	1 995	909	11 324	6 048	5 995
Summa intäkter	156 004	158 733	160 109	34 544	35 545	32 871	190 548	194 278	192 980
Kostnad personal	77 115	82 300	78 548	16 373	15 375	14 019	93 488	97 676	92 567
Kostnad lokaler	31 328	23 733	32 889	8 901	8 597	9 275	40 229	32 330	42 164
Övrig drift	48 539	52 824	48 895	10 870	12 625	9 547	59 409	65 449	58 442
Summa kostnader	156 982	158 858	160 332	36 144	36 598	32 841	193 126	195 455	193 173
Årets kapitalförändring	-978	-125	-223	-1 600	-1 052	30	-2 578	-1 177	-193

Både Nationalmuseum och Prins Eugens Waldemarsudde har under 2014 haft lägre besöksiffror vilket påverkat intäkter av avgifter negativt.

Ökningen av bidragsintäkten för Waldemarsudde avser bidrag från stiftelsen Prins Eugens Waldemarsudde.

2. Myndigheten

Myndigheten omfattar Nationalmuseum och Prins Eugens Waldemarsudde och har till uppgift att bevara kulturarvet och främja konsten, konstintresset och konstvetenskapen. Verksamheten utgår från uppdraget och museernas konstsamlingar med målsättning att levandegöra de äldre konstformerna och deras samband med den nutida konsten och samhällets utveckling samt verka för konstnärlig och kulturell förnyelse. Vägledande är även regeringens kulturpolitiska prioriteringar; barns och ungas rätt till kultur, kulturarv för framtiden samt förbättrade villkor för den nyskapande kulturen.

NATIONALMUSEUM

Nationalmuseum är beläget på Blasieholmen i Stockholm i en byggnad som ritades för ändamålet av den tyske arkitekten Friedrich August Stüler och som stod färdig 1866. Förutom de egna samlingarna ansvarar Nationalmuseum även för konstsamlingarna på de kungliga lustslotten som exempelvis Statens porträttsamling på Gripsholms slott.

Museibyggnaden på Blasieholmen i Stockholm genomgår under tiden 2013-2016 en omfattande renovering och beräknas öppna igen under 2017. Under tiden har verksamhet flyttat ut och fortgår i tillfälliga utställningslokaler samt genom samarbeten både i Sverige och utomlands.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Prins Eugens Waldemarsudde var ursprungligen hem åt prins Eugen ritat av arkitekten Ferdinand Boberg. Genom prinsens testamente tillföll Waldemarsudde med samlingar svenska staten år 1947. Museet består av huvudbyggnaden, som uppfördes 1903-1905 som bostad åt prins Eugen, galleribyggnaden som tillkom 1913 samt parkmiljön som omger byggnaderna.

Prins Eugens Waldemarsudde bedriver verksamhet i enlighet med föreskrifterna i prins Eugens testamente och förordning med instruktion för myndigheten (2007:1175). I museets uppdrag ingår även att vårda, bevara och tillgängliggöra byggnaden med tillhörande parkanläggning.

2.1 Organisation

Myndighetens Överintendent (ÖI) är också museichef för Nationalmuseum som består av Överintendentens Kansli samt avdelningarna ÖI Stab, Bevarandeavdelningen, Forskning, arkiv och bibliotek, Fastighet, säkerhet och logistik, Publika avdelningen och Samlingar och utställningar. Ekonomi och administration är gemensam för myndigheten.

Prins Eugens Waldemarsudde utgör sedan 1995 en särskild enhet inom myndigheten med egen museichef och personal samt en styrelse med ansvar för drift och verksamhet. Organisationen är uppdelad i Museiverksamhet, Park och trädgård, Butik och försäljning, Information och Kommunikation samt Fastighet och säkerhet.

2.2 Jämställdhet och mångfald

MYNDIGHETENS UPPDRAG

SFS 2007:1175-4 § Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- /.../perspektiv /.../

Myndigheten strävar efter en verksamhet som speglar samhället i stort och som inbegriper jämställdhet och mångfald i alla verksamheter. Myndigheten arbetar aktivt efter antagen policy med utgångspunkt i diskrimineringslagen (2008:567) och det arbetsgivarpolitiska målet om mångfald i statliga verksamheter. Policydokumentets mål och efterlevnad bevakas av museets jämställdhets- och mångfaldsgrupp med representanter från olika verksamhetsområden.

NATIONALMUSEUM

Nationalmuseums intendent med särskild inriktning på genusforskning, har under året arbetat med projektet *Selfies – Nu och Då*, som ingick som en del av utställningen *Highlights*. Utställningsprojektet, som fick stort genomslag i media, visade att *Selfies* som visuellt fenomen har en förankring i den västerländska självporträttstraditionen. Projektet tog också upp frågor som vår tids konsumtionskultur där kvinnor definieras genom sitt utseende, som objekt. En helkväll med föreläsning och workshop hölls på Örebro Länsteater och ytterligare en föreläsning hölls på Internetdagarna, Sessionen *Duckface and Stoneface*.

Vidare har föreläsningar om bildförståelse hållits för Myndigheten för ungdom och civilsamhällsfrågor, Berghs School of Communication, Konstskolan Idun Lovén och Ruter Dam. Nationalmuseums intendent har även undervisat om feministisk teori och museal praktik på Masterkursen; *Genusperspektiv på konst och visuell kultur* på Konstvetenskapliga Institutionen vid Stockholms Universitet.

I samarbetet med Göteborgs konstmuseum kring utställningen och det tvärvetenskapliga forskningsprojektet *En målad historia* behandlades frågor om bildens roll i konstruktionen av svensk identitet och den svenska nationens historia, viktiga frågor inte minst ur ett mångfaldsperspektiv.

Beslut om förvärv till Nationalmuseums samlingar görs alltid utifrån ett mångfalds- och jämställdhetsperspektiv i syfte att lyfta fram verk av konstnärer som marginaliserats p.g.a. kön eller etnicitet. Sedan flera år tillbaka arbetar museet aktivt genom riktade förvärvskampanjer för att fylla luckor i samlingarna och bredda representationen. Som ett resultat har Nationalmuseum en av världens förnämligaste samlingar av kvinnliga miniatyrist.

Under 2014 har myndighetens Överintendent deltagit i en konferens med utvalda chefer arrangerad av Working For Change (WFC) för att stärka arbetet kring kulturell mångfald på arbetsplatsen.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Prins Eugens Waldemarsudde har under 2014 tagit upp framförallt genusperspektivet i utställningsverksamheten. I utställningen *Inspiration Matisse!* visades verk av ett antal kvinnliga modernister, många av dem aldrig tidigare visade. Även utställningen *Karl Nordström – Konstnärernas konstnär*, behandlade frågor om genus, makt och identitet. Tillsammans med Moderna Museet arrangerades det s.k. *Annikaseminarier* där nätverkandets betydelse i konstlivet och de kvinnliga konstnärernas situation i 1990-talets och dagens konstliv diskuterades.

Waldemarsuddes utveckling av skolverksamheten omfattade en viktig satsning på mångfald genom samarbete med Bredängsskolan. Projektet som omfattade 140 elever, de flesta med svenska som andraspråk, kom att fungera både som pedagogiskt projekt och som integrationsprojekt inom ramen för Skapande skola. [6.3]

3. Renovering av Nationalmuseum

MYNDIGHETENS UPPDRAG

RB14-1 /.../ Myndigheten ska därutöver följa arbetet med renovering av Nationalmuseums huvudbyggnad och analysera och redovisa möjligheterna till samordning och lösningar som kan främja en effektiv framtida verksamhet vid museet.

2012 fick Statens fastighetsverk (SFV) i uppdrag av regeringen att genomföra projektering inför renovering och ombyggnad av Nationalmuseum 2013-2016. Målet är att göra den unika fastigheten från 1866 till en modern och miljöklassad byggnad anpassad till framtidens museiverksamhet med bibehållna kulturhistoriska värden.

I oktober 2013 lämnade Statens fastighetsverk (SFV) en hemställan om att få genomföra renovering och ombyggnad av museibyggnaden vilket bifölls av regeringen i februari 2014. Arbetet sker i nära samarbete mellan Nationalmuseum och SFV. Enligt planerna ska det nya museet stå klart för inflyttning 2017.

3.1 Evakuering och flytt

Evakueringen av museets huvudbyggnad är den största flytt som gjorts i museets historia. Efter noggranna förberedelser och detaljplanering inleddes föremålsevakueringen från Nationalmuseum i början av 2013. Utflyttning av föremål, inredning, kontor, ateljéer, verkstäder och materiallager avslutades 1 april 2014 då SFV tog över den tomma museibyggnaden.

Slutevakuering och inflyttning nya lokaler

Under årets första månader flyttades återstoden av konsthantverkssamlingarna, drygt 8 000 föremål. Därtill flyttades hela tecknings- och grafiksamlingen, cirka 156 000 entiteter samt 2 000 volymer innehållande planschverk, skissböcker, inklistringsalbum m.m. De sistnämnda antas tillsammans innehålla ca 308 000 enskilda teckningar och grafiska tryck. På grund av förseningar i färdigställandet av det nya magasinet fick största delen av teckning- och grafiksamlingen tillfälligt mellanförvaras på Kungliga Biblioteket (KB) och hos Riksarkivet (RA).

Parallellt med evakueringen av föremålssamlingarna packades och flyttades inredning och utrustning, ateljéer, verkstäder samt Bevarandeavdelningens kontor, till arbetslokaler i det nya magasinet. Inflyttning har skett successivt och steg för steg har de nya lokalerna tagits i bruk.

Ombyggnad och inflyttning Byggnad 21, Skeppsholmen

Inför en omfattande hissrenovering 2013 evakuerades personal samt konstabliotek och arkiv från de lokaler museet hyr av Statens Fastighetsverk i f.d. Sjökarteverket, Byggnad 21, på Skeppsholmen. Under året har byggnaden också anpassats och byggts om för att inrymma ytterligare kontorsarbetsplatser.

De publika verksamheterna i Byggnad 21 var stängda för besökare fram till november 2014 då konstabliotek, bildarkiv och arkiv åter kunde öppna i de nyrenoverade lokalerna.

3.2 Renovering

Liksom föregående år har Nationalmuseum haft regelbundna avstämnings- och beslutsmöten med Statens Fastighetsverk (SFV). Museet har också haft ett nära samarbete med SFV:s inredningsarkitekter vid planering av de publika ytorna och utställningssalarna utifrån ställda krav på klimat, säkerhet, logistik och funktion.

Med renoveringen av Nationalmuseum skapas förutsättningar för en modern museiverksamhet – inte bara för besökarna och för konsten men även för medarbetarna och miljön; nya transporthissar, interna transportstråk samt moderna arbets- och lyftredskap minimerar riskerna för arbetsskador och för mekaniska skador på konsten och de nya tekniska systemen för klimat och ventilation garanterar en hållbar miljö för de historiska samlingarna.

Med rubriken "Hemliga rum" arrangerade SFV under en helg i april offentlig visning av den tomma museibyggnaden. Ca 6 000 personer bevistade arrangemanget med personal från SFV och Nationalmuseum på plats för att informera om renoveringen och museets planerade verksamhet.

Kulturministern markerade renoveringsstarten genom att i byggnaden försegla en hemlig framtidsvision om det svenska kulturlandskapet om år 2044.

3.3 Kostnader renovering

MYNDIGHETENS UPPDRAG

RB14-1 NMW ska redovisa kostnader som sammanhänger med underhåll och renovering av Nationalmuseum huvudbyggnad.

Kostnaderna under 2014 som sammanhänger med renoveringen av Nationalmuseums huvudbyggnad på Blasieholmen, omfattar bland annat extra personal, säkerhet, arkitekt, konsulter, transporter, magasin, inredning, packmaterial samt tillfälliga utställningslokaler m.m.

Till nedan angiven summa tillkommer en extraordinär kostnad om 600 tkr avseende skadestånd till restauratören.

Tabell 2

Kostnader Renovering (tkr)	2014	2013	2012
Nationalmuseum *	35 275	33 157	21 789
TOTALT	35 275	33 157	21 789

3.4 Nya Nationalmuseum och framtida verksamhet

Målet för Nya Nationalmuseum, som öppnar igen 2017, är att det ska bli ett publikvänligt och öppet museum i den kulturminnesmärkta byggnaden med förbättrade förutsättningar för utställningar och föremål och med ökad publikyta och flexibla funktioner.

Parallellt med renoveringsprojektet pågår en förutsättningslös och metodisk genomgång av museets bildkonst och konsthantverk och design för att planera presentationen av samlingarna i Nya Nationalmuseum. Ambitionen är att skapa meningsfulla möten mellan publiken och konsten där föremålen visas på sätt som väcker intresse och nyfikenhet med ett tillgängligt, aktuellt och inspirerande tilltal. Utformningen av de nya samlingspresentationerna är en historisk möjlighet att utveckla verksamheten och presentera kända och mindre kända delar av museets samlingar.

Blasieholmens framtid

I samband med planerna på uppförande av ett nytt Nobel Center på tomten bakom musei-byggnaden har behovet av ett helhetsperspektiv och samverkan mellan Nationalmuseum, SFV och Nobelstiftelsen/Stockholms stad aktualiserats.

Det vinnande förslaget i den arkitekttävling som tidigare utlystes av Nobelhuset AB blev *Nobelhuset* av David Chipperfield & Christoph Felger/David Chipperfield Architects Berlin. Med byggstart 2016 beräknas Nobel Center på Blasieholmen vara klart 2019.

I tävlingsjuryns utlåtande föreslås en gemensam underjordisk nedfart för logistiska effektivitetsvinster. Juryn menade också att man genom exploatering av tomten ger Nationalmuseums baksida ett friare läge vilket skulle möjliggöra en eventuell framtida utbyggnad av museet.

Eftersom Blasieholmen utgör ett begränsat stadsrum är en samverkan med sikte på en tillfredsställande och långsiktig lösning för såväl Nationalmuseum som ett eventuellt Nobel Center helt nödvändig.

4. Kulturarv för framtiden

MYNDIGHETENS UPPDRAG

SFS 2007:1175-3 § 1

Myndigheten ska särskilt vårda, /.../ de samlingar som har anförtratts myndigheten.

RB14 Regeringens kulturpolitiska prioriteringar under mandatperioden är /.../ kulturarv för framtiden /.../

4.1 Vård av samlingarna

Vård och hantering av myndighetens föremålssamlingar omhändertas av Bevarandeavdelningen vid Nationalmuseum.

För Prins Eugens Waldemarsudde omfattar uppdraget även vård av byggnader, inventarier samt trädgårds- och parkanläggningar. Detta redovisas närmare under Prins Eugens Waldemarsudde - Övrig verksamhet [9]

Bevarandeavdelningens verksamhet

2014 har varit ett extraordinärt verksamhetsår för Bevarandeavdelningen. Evakueringen av föremålssamlingarna från museibyggnaden som inleddes 2013 fortsatte och avslutades först i mars 2014. Samtidigt genomfördes nedmontering och packning av ca 50 arbetslokaler, kontor och materialförråd och personal, inredning och utrustning flyttade ut till tillfälliga lokaler i väntan på färdigställande av nya lokaler. Detta medförde att verksamheten stod utan ateljéer för konservering och fotografering under en stor del av året och att den aktiva konserveringen endast kunde utföras i begränsad skala. Under hösten flyttade Bevarandeavdelningen i etapper in i de nya lokalerna.

Parallellt med evakuering och flytt har löpande verksamhet med foto, konservering och konsthantling i samband med utställningar, utlån, depositioner och nyförvärv, genomförts trots begränsade förutsättningar och resurser. Behovet av konsthantling och transport i samband med interna omflyttningar och utställningsverksamhet på Konstakademien och Kulturhuset Stadsteatern har ökat.

Flytten från museibyggnaden på Blasieholmen har inneburit merarbete för personalen med längre resor till och mellan de olika arbetslokalerna, bitvis med tung utrustning. Resurskrävande åtgärder av de föremål som återkommit efter att ha ställts ut i instabilt klimat har också ökat arbetsbelastningen liksom de åtaganden som krävts i samband med mögelsanering av visningsrummen på Läckö Slott.

Bevarandeavdelningens forskningsprojekt redovisas under Forskning [7] och avdelningens samarbeten redovisas vidare under Samverkan och kulturellt utbyte [8.2 - 8.3]

NATIONALMUSEUM

Förebyggande vårdåtgärder

Bevarandeavdelningen ansvarar för samordning av bland annat klimat- och ljusfrågor samt skadedjurskontroll.

I Nationalmuseums utställningslokaler på Konstakademien, Kulturhuset Stadsteatern, Gripsholm, Leufsta och Nynäs har dataloggers som mäter temperatur och relativ luftfuktighet, installerats. Mätdata sparas och är tillgänglig i realtid via internet. Dataloggrarna är ett viktigt hjälpmedel för kontroll och dokumentation av förhållandena i utställningslokalerna.

Till *Highlights* på Konstakademien installerades loggrar även inuti och ovanpå utställningens montrar för att dokumentera och följa LED-belysningens påverkan på klimatet i montern.

För att förebygga angrepp från skadeinsekter på föremålen har klisterfällor placerats ut i arbetslokaler och magasin som också rutinemässigt inspekteras och inventeras för eventuell förekomst av skadedjur. Säkert emballage tillsammans med nya rutiner och skärpt kontroll har införts vid hantering av förvärv, arkivmaterial, inlån samt även vid städning av lokalerna. Vid risk för kontaminering sker sanering av föremål genom kvävgasbehandling eller frysning.

Vårdåtgärder

Aktiva konserveringsåtgärder utförs framförallt i samband med utställningar och utlån och depositioner, nyförvärv eller i forskningsprojekt.

Fyra mer omfattande konserveringsprojekt genomfördes eller påbörjades 2014, bland annat målningen Johannes Döparen, Caravaggios skola, som konserverades i samband med utställningen *Highlights* samt den materialtekniska undersökning av tre utvalda målningar i samlingarna som inletts i samarbete med CATS (Centre for Art Technological Studies and Conservation, Denmark) inför återöppnandet av Nationalmuseum.

Utställningar

Utöver redovisade konserveringsåtgärder 2014 (tabell 3) medverkar konsthantverkare och konservatorer även vid installation och nedtagning av utställningar med bland annat syning, dokumentation, packning samt förflyttning från och till magasin. Under året har denna hantering omfattat ca 1 880 föremål.

Inför utställningen *Highlights* konserverades ett flertal målningar och ett stort antal föremål ur konsthantverkssamlingen. 16 målningar mikroklimatinramades för att kunna ställas ut i rådande klimat på Konstakademien.

Under våren 2014 konserverades och förbereddes också ett 30-tal föremål ur konsthantverkssamlingen samt 34 målningar till Nationalmuseums samarbetsprojekt med Kulturhuset Stadsteatern i utställningen *Barockt*.

Utlån

Närmare 500 verk har under året lånats ut till utställningar inom och utom landet. I samband med detta har avsyning, upprättande av protokoll, registrering och eventuella åtgärder genomförts. Avsyning och åtgärder genomförs även i samband med depositioner och när utlånade verk återkommer till museet efter avslutade utställningsperioder.

Nyförvärv

Nyförvärv till samlingarna kräver insatser för bland annat tillståndsbedömning och materialteknisk dokumentation, inmärkning, registrering, fotografering och placering i magasin eller i utställning. I vissa fall krävs även omgående och mer omfattande vårdinsatser.

Slotten och övriga visningsplatser

Verksamheten omfattar även förebyggande konservering i samarbete med de Kungliga Slotten och Statens fastighetsverk (SFV).

Vårddagar och tillståndsinventeringar, klimatomätningar och rutinmässiga skadedjurskontroller har genomförts på Gripsholm, Drottningholm och Läckö samt på Leufsta, Ulriksdal, Salsta, Nynäs, Antikmuseet och Tessininstitutet i Paris. Sammanlagt har ca 800 föremål setts över och rengjorts under året. Föremål på Rosersberg, Strömsholm och Venngarn har dock inte inventerats under 2014.

I samband med utställningen *Gränslost* på Gripsholm kontrollmättes dagsljusinsläppet. I samråd med SFV, Hovstaterna och Husgerådskammaren installerades LED-belysning i några av utställningsrummen och dubbla gardiner monterades för samtliga fönster. Åtgärderna höjde konstupplevelsen för besökarna samtidigt som luxnivåerna reducerades till en tiondel av det ursprungliga värdet.

På Drottningholm genomfördes under försommaren omfattande konserveringsåtgärder av 11 utomhusskulpturer i Engelska parken för att motverka framtida påväxt och angrepp av alger och mögel.

Under året slutfördes den föremålsevakuering från Läckö slott som inleddes 2013 med anledning av det mögelangrepp som upptäckts på slottet. Efter sanering och försegling evakuerades de resterande ca 150 föremålen till Studio Västsvensk Konservering (SVK) i Göteborg.

Hösten 2014 flyttades föremål i Tessinsamlingen från Svenska Institutet i Paris då man beslutat omvandla befintligt magasin till mötesrum. Närmare 600 föremål synades, rengjordes och packades varefter de transporterades till museets magasin i Stockholm. Uppackning och placering har inletts och kommer att fortsätta 2015.

Externa uppdrag

Under året inleddes ett omfattande avgjutningsprojekt med formtagning av två Adrian de Vries-skulpturer ur museets samlingar. Syftet med projektet, som finansieras av SFV, är att framställa gjutmodeller i gips som förlaga till de nya bronsskulpturer som ska placeras ut i Barockträdgården på Drottningholm under våren 2015. Vidare har Nationalmuseums ramkonservator under 2014 utfört konservering- och förgyllningsarbeten av 15 porträttramar och tre pendyler åt Riksdagen. Museets konservatorer har också konsulterats av Kulturhuset Stadsteatern för syning och tillståndsdokumentation i deras ordinarie utställningsverksamhet.

Kunskapsförmedling

Fortbildning liksom spridning av kunskap är grundläggande delar i verksamheten för att säkerställa kvalitén i vården av kulturarvet. Förutom kurser och föredrag i samband med museets utställningar har Bevarandeavdelningen under året deltagit och medverkat i ett flertal seminarier och föreläsningar, bland annat på Samlingsforum *Ljus på Samlingen*, Västerbottens museum i Umeå och i konferens *Studying 18th Century Paintings & Art on Paper* i Köpenhamn samt ICOM-CC:s ATSR Sixth Symposium i Amsterdam och vid Posterpresentation ICOM-CC i Melbourne. [7.3]

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Vården av samlingarna vid Prins Eugens Waldemarsudde utförs delvis av Nationalmuseums konservatorer. I övrig omfattar vården även byggnader med inventarier samt trädgårds- och parkanläggningar.

Samlingarnas allmänna kondition vid Waldemarsudde är god och nödvändiga åtgärder utförs successivt, vanligtvis i samband med utställningar eller utlån.

I enlighet med tidigare upprättad vårdplan rengjordes och konserverades tio skulpturer i parken samt tre skulpturer i Slottet. Under året slutfördes konserveringen av soffgruppen i Biblioteket och soffan i Blomsterrummet har klätts om. Restaureringen och konserveringen av sofforna samt rengöringen av skulpturerna i slottet finansierades av Bertha Högströms donationsmedel.

Almgrens sidenväveri påbörjade arbetet med att väva nytt sidentyg efter originalritningar för byte av gardinkappor i matsalen 2015.

Det samarbete som inleddes med Carl Malmsten Furniture Studies vid Linköpings universitet 2013 med syfte att ta fram förslag till och utföra vårdåtgärder fortsatte under året.

4.1.1 Magasin

NATIONALMUSEUM

Evakueringen från museibyggnaden krävde omfattande ombyggnad av befintliga magasin, ateljéer och kontorslokaler samt nya lokaler för de föremål, ateljéer och arbetsplatser som flyttades ut ur museibyggnaden.

De nya lokalerna omfattar magasinförvaring för konst på papper och miniatyrer, studiesal, kontorsarbetsplatser, packrum, fotoateljé samt konserveringsateljéer. De nya magasin- och arbetslokalerna med konserveringsateljéerna var färdigställda till halvårsskiftet 2014 vartefter föremål, personal och verksamhet successivt flyttat in.

Under 2014 har ett av Nationalmuseums befintliga magasin delvis kompletterats och anpassats för att kunna ta emot evakuerade konstföremål och personal. Anpassningarna har bland annat omfattat olika uppgraderingar i en mindre konserveringsateljé, uppbyggnad av en enklare fotoateljé samt utökade möjligheter för sanering.

Förvaring

Museet arbetar fortlöpande med uppordning i magasinerna genom inventering, dokumentering, registrering, uppmärkning samt utveckling av funktionalitet genom optimala inrednings- och förvaringslösningar.

I samband med höstens hårda slagregn drabbades delar av en lokal i ett av magasinerna av översvämning. Översvämningen ledde endast till begränsade skador men föranledde inventering och omflyttning av organiska föremål för att minimera skaderisk om liknande händelse skulle inträffa igen.

I textilmagasinet har en höghöjdsförvaring för långa textilrullar samt en planförvaring av större textilier installerats och en textilhiss för hantering och fotografering av större textilier monterats i anslutning till lokalen. I det nya magasinet för teckning och grafik pågår uppmärkning av de närmare 3 500 portföljer som under våren evakuerades från museibyggnaden och en särskild förvaring av Nationalmuseums miniatyrsamling har iordningsställts. Under året har förebyggande konserveringsåtgärder utförts på ca 2 500 pappersbaserade föremål, bland annat samlingen av Svensk Bokkonst, i syfte att inventera tillstånd och förbättra förvaringen. Påbörjad inventering och uppordning av museets målerisamling beräknas kunna avslutas 2015.

Med vård redovisad i nedanstående tabell avses här dokumenterad genomgång och/eller åtgärd utförd av behörig konservator;

Tabell 3

Vårdade föremål NM samlingar	2014	2013	2012
Antal vårdade föremål NM samlingar	1 937	25 608	188
Antal vårdade föremål NM samlingar till utställningar & utlån	1 113	1 289	1 233
Delsumma vårdade föremål NM samlingar	3 050	26 897	1 421
Antal vårdade föremål PEW samlingar	-	1	6
Antal vårdade föremål - externa uppdrag *	73	129	200
Totalt antal vårdade föremål	3 123	27 027	1 627
* Omfattar även externa inlån till utställningarna.			
Totalt antal timmar för vårdåtgärder	4 676	13 725	7 305

Den markanta ökningen av vårdåtgärder för samlingarna 2013 sammanhänger med evakueringen av Nationalmuseibyggnaden med genomgång av varje föremål inför packning och flytt, möjliggjord genom utökad personalstyrka/projektanställda.

Antal timmar för konservering är inte i paritet med antal vårdade föremål då tidsåtgång per föremål varierar beroende på vilken insats som krävs.

Resultat vård

För att trygga kulturarvet har myndigheten som målsättning att upprätthålla verkens autenticitet och genom aktiv konservering och/eller förebyggande åtgärder göra det möjligt att hålla föremålen tillgängliga för visning, dokumentation och forskning - nu och i framtiden.

Vården av samlingarna omfattar även lämplig och säker förvaring i visningslokaler och magasin.

BEDÖMNING

- Kvalitetsaspekt: Noggrannhet

Personalens specialistkunskaper och unika erfarenhet utgör basen för vården av samlingarna och det arbete som syftar till att säkerställa föremålens välbefinnande och garantera ett långsiktigt bevarande av kulturarvet. All konsthantering och vård följer väl inarbetade rutiner och detaljerad dokumentation genom fotografering och registrering i databas. Noggrannheten i samband med utförd vård bedöms som mycket stor.

- Kvalitetsaspekt: Ordning

I samband med evakueringen under 2013-2014 har samtliga föremål som flyttats setts över vid packning såväl som upppackning och stämts av mot uppgifter i föremålsdatabasen. Nationalmuseums magasin har särskilt anpassad inredning efter föremålstyp för att underlätta hantering. Arbetet med uppordning pågår kontinuerligt. Ordningen i magasin bedöms som god.

- Kvalitetsaspekt: Lämplig och säker miljö

Myndigheten har flera olika magasin i Stockholmsområdet. Samtliga magasin är särskilt anpassade efter föremålens behov med avseende på klimat och säkerhet. För att garantera en lämplig miljö i de lokaler där museets föremål förvaras eller tillfälligt exponeras genomförs kontinuerlig mätning, registrering och dokumentation av klimat och ljus samt skadedjurskontroll.

Nationalmuseums nya lokaler liksom de anpassade lokalerna är ändamålsenliga och verksamhetsmässigt väl fungerande. Vissa tekniska system beträffande relativ luftfuktighet och temperatur har initialt behövt justeras för att motsvara ställda krav. Samtliga magasin uppfyller Kammarkollegiets krav beträffande säkerhet och klimat. Miljön i utställningslokaler och magasin bedöms som lämplig och säker.

Sammanfattning

Trots den extraordinära situationen i samband med evakueringen av museibyggnaden tillsammans med förseningen av de nya lokalerna och den extra belastning flyttarna medfört har personalen ändå lyckats sköta vård och underhåll av samlingarna parallellt med etablering av nya ateljéer och arbetsplatser.

Sammanfattningsvis bedömer Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde att åtgärder och verksamhet under året visar att vården av kulturarvet är av god kvalitet och sker under betryggande former i lämpliga och säkra miljöer.

Kostnader

Prestationen omfattar kostnader för Bevarandeavdelningen.

Nationalmuseums kostnader för vård har ökat p.g.a. extra insatser i samband med föremåls-evakuering av NM-byggnaden och på Läckö.

Tabell 4

Kostnader Vård (tkr)	2014	2013	2012
Nationalmuseum	39 142	38 606	36 772
Prins Eugens Waldemarsudde	2 296	2 085	1 971
TOTALT	41 438	40 691	38 743

4.2 Förvärv till samlingarna

NATIONALMUSEUM

I Nationalmuseums samlingar finns äldre måleri, skulptur, teckningar och grafik, konsthantverk samt form och design fram till idag. Totalt omfattar Nationalmuseums föremålssamlingar inklusive Statens porträtt- och slotssamling och Gustavsbergssamlingen, ca 700 000 verk.

Sedan flera år arbetar Nationalmuseum målmedvetet och aktivt med att fylla luckor i samlingarna. Ett prioriterat område är kvinnliga konstnärer och konsthantverkare. Här kan särskilt nämnas årets förvärv av fotografen *Kerstin Bernhard* bilder och ett självporträtt av *Sophie Adlersparre*. Miniatyrssamlingen har utökats med flera verk av konstnärer ej tidigare representerade, alltifrån den engelska 1600-talsminiaturisten *Mary Beale* till den franska dito *Sophie-Clémence Delacazette*. På motsvarande sätt har samlingen av konsthantverk och design tillförts verk av *Astri Bergman Taube*, *Märta Rockström-Lindh*, *Wilhelmina Wendt* och *Greta Magnusson Grossman*. Ett flertal av de sistnämnda förvärven kommer att visas i utställningen *Kvinnliga pionjärer* på Läckö slott 2015.

Förvärv i urval från de olika föremålssamlingarna

David med Goliats avhuggna huvud av Domenico Fetti

Nationalmuseums samling av italienskt måleri utökades under året genom det betydande förvärvet av *Domenico Fetti* (ca 1588/89–1623) *David med Goliats avhuggna huvud*. Konstnären räknas idag till de riktigt stora italienska barockmålarna och verkade under sin tid bland annat som hovmålare i Mantua. Motivet bygger på den gammaltestamentliga berättelsen om herdepojken Davids seger över jätten Goliat. Sannolikt är verket den första av två snarlika versioner. Målningen, som kommer från en svensk samling och inte har visats för publik sedan 1963, kunde förvärfvas till Nationalmuseums samlingar genom medel från Wirosfonden.

Les Gobelins - Gobeläng Oktober

Nationalmuseums samling av vävda tapeter har utökats med en gobeläng som ursprungligen ingick i en svit om tolv med årets månader som allegoriska motiv. Idag är sju av de ursprungliga tapeterna kända men endast en av dem finns sen tidigare i Sverige. Förvärvet som utgör ett viktigt bidrag till museets samlingar och till kulturarvet, möjliggjordes genom bidrag ur Axel och Nora Lundgrens fond.

Fotografier av Kerstin Bernhard

Fotografen *Kerstin Bernhard* (1914-2004) var en av 1900-talets mest framstående svenska fotografer, kanske mest känd för sina bilder av mode och mat började hon dock sin karriär som porträttfotograf med egen ateljé. Bilderna från fotografens tidiga verksamhet under 1930- och 1940-talen balanserar mellan ett personligt uttryck och tidens konvention. Genom en generös donation från fotografens brorson och assistent, Carl Johan Bernhard, har Statens porträttsamling vid Nationalmuseum berikats med ett trettiotal av *Kerstin Bernhards* mest betydande verk.

Francois-André Vincent - Vänporträtt av Sergel, 1774

Nationalmuseum har förvärvat ett tidigare okänt porträtt av skulptören *Johan Tobias Sergel* utfört av hans franske vän och kollega *Francois-André Vincent* (1746-1816) i Rom 1774. Den laverade bläckteckningen ger en ovanligt levande bild av svensken i sin romerska konstnärsmiljö. Metropolitan Museum of Art i New York har ett annat Sergelporträtt av *Vincents* har i sin ägo, troligen tillkommet vid samma tillfälle. Museets inköp av detta tidigare helt okända porträtt har möjliggjorts genom bidrag ur Axel och Nora Lundgrens fond.

Illustrationer av Elsa Beskow

Nationalmuseum har förvärvat två originalillustrationer, *Ekorren satt i granen* och *Småjättorna stå i dörren*, till sångboken *Mors lilla Olle och andra visor* av *Alice Tegnér* utförda av *Elsa Beskow* 1903. *Elsa Beskows* (1874-1953) illustrationer hör utan tvekan till de mest välkända och älskade inom svensk barnkultur. Årets förvärv, som möjliggjorts genom medel från Hedda & N.D. Qvists minnesfond, utgör ett viktigt tillskott till samlingarna och bidrar till att säkerställa kulturarvet och en betydelsefull bildskatt.

Tekanna av Ivan Jelinek

Nationalmuseums samling av nutida konsthantverk utökades under året med ett spännande verk av den tjeckiska keramikern *Ivan Jelinek*, född i Prag 1951. Förvärvet är en stor tekanna i keramik som hämtad ur tejudningen i Alice i Underlandet. Runt kannan kretsar två tekoppar, allt täckt i ett dubbelt lager silverglasyr. Med sina mjuka former och sin fantasirikedom är verket utmärkande för konstnären. Kannan är en gåva till museets samlingar från Bengt Julins fond genom Nationalmusei Vänner.

Engelskt kabinettsskåp i lackimitation

Nationalmuseum försökte i det längsta förhindra utförsel av den unika Biby-samlingen med turkisk konst från 1700-talet. När samlingen ändå såldes på auktion 2014 kunde museet genom bidrag från Axel och Nora Lundgrens fond rädda en liten del av kulturarvet genom inköp av bland annat ett mycket värdefullt engelskt kabinettsskåp från omkring 1680, som funnits i familjen von Celsings samlingar sedan 1788.

Tabell 5

Förvärv NM	2014	2013	2012
Inköp	188	168	166
Gåvor	155	130	153
Summa	343	298	319

NM:s förvärv genom inköp och gåvor räknas till samlingarna först sedan de redovisats i NM Nämnd. Då förvärven emellanåt omfattar stora numerärer kan redovisning av dessa till NM Nämnd i vissa fall dröja.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Samlingarna vid Prins Eugens Waldemarsudde uppgår till drygt 7 000 föremål och består av prins Eugens egen produktion av målningar och skisser samt av konst och konsthantverk av övriga konstnärer, förvärvade av prinsen. Till detta kommer en omfattande fotografisamling samt prins Eugens brevsamling. Museet har inga accessionskrav men vid enstaka tillfällen kompletteras samlingarna genom inköp eller gåvor.

Under året har en plakett i tenn föreställande prins Eugen, utförd av Erik Lindberg, förvärvats. Vidare har släktingar till konstnären Oscar Björck donerat ett fotoalbum med fotografier där även prins Eugen är avbildad.

Resultat förvärv

Nationalmuseum arbetar aktivt med förvärv till samlingarna genom inköp och donationer. I första hand ska förvärven berika, balansera och förtydliga samlingar som redan är betydande i museet som exempelvis svensk och nordisk konst fram till sekelskiftet 1900, äldre franskt och nederländskt måleri, miniatyrer och mästarteckningar och konsthantverk och design fram till nutid. Eftersom myndigheten inte har några egna medel eller anslagsmedel avsatta för förvärv berikas samlingarna genom gåvor eller bidrag av privata stiftelse- och fondmedel.

Parametrar av betydelse vid förvärv till samlingarna är bland annat verk av konstnärer som av icke konstnärliga skäl som kön och etnicitet, marginaliserats i historieskrivningen, grad av nyskapande eller karakteristiska egenskaper, proveniens m.m.

Under året har museet lyckats säkerställa delar av det svenska kulturarvet. Genom förvärv i samband med försäljning av lösöre och inventarier från Biby Fideikommiss kunde några av de enastående föremålen räddas till samlingarna. Även föremål som lämnat landet under 1900-talet har kunnat återföras genom riktade köp som det av den vävda tapet från les Gobelins.

Sammanfattning

Årets förvärv av betydande verk till Nationalmuseums föremålssamlingar och ett representativt urval av såväl modern design som äldre konsthantverk, har i alla avseenden motsvarat uppsatta mål och bidragit till att ytterligare bredda samlingarnas omfång och förhöja dess unika kvalitet.

4.3 Digitalisering av kulturarvet

MYNDIGHETENS UPPDRAG

SFS 2007:1175-3 § 1

Myndigheten ska särskilt /.../ förteckna /.../ de samlingar som har anförtratts myndigheten.

Digitaliseringen av samlingarna genom registrering av föremål och bilder är en viktig del i myndighetens verksamhet. Arbetet med att utveckla en övergripande digitaliseringsplan och hitta effektiva lösningar för digital bild- och dokumenthantering och långsiktigt bevarande av digitala handlingar har fortskridit under året.

NATIONALMUSEUM

Digisam verkar sedan 2011 vid Riksarkivet som ett Samordningssekreteriat för digitalisering, digitalt bevarande och digital förmedling av kulturarvet. Under våren lämnades ett underlag till Digisam som svar på det frågeschema sekretariatet upprättat i dialog med berörda myndigheter för att förbereda de planer som ska lämnas till regeringen 2015.

I mars inrättades en ny tjänst som digitaliseringssamordnare vid Nationalmuseum som i samråd med DigPlan, museets interna beredningsgrupp för digitala frågor, ska upprätta den begärda planen för digitalisering av verksamheten.

Under året har Nationalmuseum representerat Centralmuseernas samarbetsråd (CMS) i Digisams arbetsgrupper med upphovsrättsfrågor respektive bevarandefrågor kring audiovisuellt material. Museet har under året också varit representerad i Kungl. bibliotekets expertgrupp för digitalisering.

Föremålsregistrering MuseumPlus

När digitaliseringen av samlingarna inleddes i början av 1980-talet användes flera olika system men sedan 2009 registreras föremålen i samlingsdatabasen MuseumPlus. Registrering av samlingarna i MuseumPlus är en förutsättning för verksamheten och tillgängligheten och har varit ett oumbärligt verktyg under evakueringen av föremål från Nationalmuseumbyggnaden.

Av samlingarna är måleri- och konsthantverks- och designsamlingen helt registrerade i databasen. Delar av slotssamlingarna, tecknings- och grafiksamlingen, samt Gustavsbergssamlingen återstår att digitalisera.

Utöver löpande registrering av nyförvärv har under året en genomgång och granskning av konsthantverks- och designsamlingen gjorts där kompletterande information om teknik, material m.m. registrerats i föremålsdatabasen. Genom en särskild satsning med utgångspunkt i tidigare forskningsprojekt har även uppgifter om silverföremålen i samlingarna, ca 500 föremålsposter i databasen, uppdaterats och kompletterats.

Under 2014 tillkom ca 18 600 nya föremålsposter, av vilka 10 253 migrerats från Nynässamlingen. Vid årets slut var 55 %, av Nationalmuseums inventarieförda samlingar registrerade i MuseumPlus.

Digital bildhantering

Nationalmuseums bildserver med ca 165 000 digitala bilder av museets föremål och verksamhet, utgör en viktig del i museets arbete att digitalt tillgängliggöra kulturarvet. Under året har rutiner setts över och omfördelning av resurser skett för att under 2015 initiera löpande digitalisering av material i Nationalmuseums bildarkiv. Målet är att kunna tillgodose användarnas ökade krav och samtidigt effektivisera museets interna hantering av bildarkivets material.

Upphovsrätt bilder

Nationalmuseum har under året ingått i Digisams avtalsgrupp som tillsatts för att med rättighetsinnehavarnas representanter förhandla fram grundvillkor för bildanvändning. Museet agerar sedan slutet av 2014 även pilot i syfte att ta fram underlag till prissättning för avtalsstadgad bildanvändning.

AthenaPlus

Sedan mars 2013 deltar Nationalmuseum i det EU-finansierade projektet AthenaPlus (Access to Cultural Heritage Networks for Europeana), tillsammans med 40 andra institutioner från 21 olika länder. Projektets mål är bland annat att öka, förbättra och experimentera med data som levereras till Europeana, Europas gemensamma portal för digitalt kulturarv.

Under 2014 har museet levererat ca 54 000 dataposter och bilder till AthenaPlus, ett material som redan börjat användas av Wikimedia Sverige.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Konstsamlingarna vid Prins Eugens Waldemarsudde om ca 7 000 verk, är i sin helhet digitaliserad i en särskild föremålsdatabas. På grund av bristande resurser har endast delar av samlingarna kunnat tillgängliggöras via nätet. Externa medel kommer att sökas för att göra resterande delar av konstsamlingen tillgänglig och sökbar via webbplatsen.

Under året påbörjades digitalisering av de delar av det Bernadotteska familjearkivet som berör prins Eugen. I december 2014 erhöles medel från Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur, vilket gör att digitaliseringen av arkivet kan slutföras under nästa år.

En översyn av samlingsregistren i FileMaker har påbörjats och beräknas fortgå under 2015.

Tabell 6

Registrerade föremål NMW	2014	2013	2012
NM föremålsdatabas *	164 399	145 797	128 052
PEW föremålsdatabas	6 710	6 709	6 705
Totalt antal registrerade föremål	171 109	152 506	134 757

* 55 % av NM:s alla inventarieförda föremål är registrerade i MuseumPlus, mer än hälften av de inventarieförda samlingarna. 63 % av registrerade poster har en eller flera bilder av föremålet.

Resultat digitalisering

Myndigheten strävar efter att vara ett uppdaterat museum med hög tillgänglighet och full sökbarhet i samlingarna. Det långsiktiga målet är att samtliga arkiv, allmänna handlingar och konstföremål ska vara digitalt ordnade och tillgängliga.

BEDÖMNING

- **Kvalitetsaspekt: Tillgänglighet**

Grunden för en effektiv och transparent verksamhet är tillgänglighet till information. Vid Waldemarsudde är alla föremål registrerade i databas men inte fullt tillgängliga via nätet. Av Nationalmuseums omfattande samlingar är ca 55 % av inventarieförda föremål registrerade, varav mer än hälften med bild, och tillgängliga via nätet. Målsättning är delvis uppfylld varför kvalitén med avseende på tillgänglighet bedöms som godkänd.

- **Kvalitetsaspekt: Tillförlitlighet**

En viktig aspekt vid registrering i föremålsdatabas och/eller överföring av data är uppgifternas kontinuitet och tillförlitlighet. Som ett led i detta genomförs fortlöpande utbildning samt stickprovskontroller och uppdatering av uppgifterna i databasen. För att säkerställa uppgifternas riktighet och minimera felaktigheter i registrerade poster skulle myndigheten behöva se över och förbättra befintliga rutiner och kontrollsystem samt avsätta mer resurser för avstämning och uppdatering. På Waldemarsudde har en översyn av posterna i registret påbörjats.

Utifrån de nuvarande rutiner som tillämpas vid registrering och vid kontroll av de registrerade posternas riktighet bedömer myndigheten att registrerade uppgifter om samlingarna i huvudsak är korrekta.

Sammanfattning

Digitalisering är ett viktigt verktyg i hanteringen av föremål och för kontroll av samlingarna och på ett övergripande plan grunden för en transparent verksamhet.

Genom evakueringen och den särskilda satsningen på föremålsregistrering har Nationalmuseum förbättrat kontrollen och den digitala tillgängligheten till samlingarna. Fortfarande är delar av samlingarna inte fullständigt digitaliserade men tillgängligheten har ändå utökats, bland annat genom leverans till Europeana. Tillgängligheten till samlingarna på Waldemarsudde behöver förbättras men kräver såväl personella som ekonomiska medel.

Utifrån befintliga förutsättningar och resurser bedömer Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde att insatserna för digitalisering av kulturarvet är godkända.

Kostnader

Prestationen digitalisering omfattar kostnader för digital dokumentation, fotografering och myndighetens digitaliseringsplanering.

Kostnaden för Waldemarsudde 2012 omfattade extra projektanställning för arbete med digitalisering.

Tabell 7

Kostnader Digital dokumentation (tkr)	2014	2013	2012
Nationalmuseum	5 690	4 944	5 210
Prins Eugens Waldemarsudde	209	101	542
TOTALT	5 899	5 045	5 752

5. Tillgänglighet

MYNDIGHETENS UPPDRAG

SFS 2007:1175 - 3 § 2 Myndigheten ska särskilt hålla ett urval av de samlingar som är avsedda för utställning tillgängligt för allmänheten, bedriva utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet samt bedriva utlånings- och depositionsverksamhet.

5.1 Utställningar

Myndigheten har förutom utställningslokaler i respektive museibygnad, flera visningsplatser där de statliga konstsamlingarna finns tillgängliga för allmänheten. Platserna har sinsemellan olika förutsättningar för att ta emot publik.

Under Nationalmuseibygnadens renovering sker utställningsverksamheten i tillfälliga lokaler i Stockholm samt genom nationella och internationella samarbetsprojekt.

NATIONALMUSEUM

Trots de förändrade förutsättningarna för Nationalmuseum i och med renoveringen av museibygnaden har ambitionen varit att fortsätta bedriva en aktiv utställningsverksamhet för att alltid finnas nära besökarna. Sedan 2013 har Nationalmuseum hyrt tillfälliga visningslokaler och lokaler för konstpedagogisk verksamhet, museibutik, kontor, säkerhetsrum, teknikförråd, varulager m.m. på Konstakademien. Efter ett år på Konstakademien förlängdes avtalet om förhyrning av lokaler till början av 2017.

Under året har Nationalmuseum visat tre utställningar på Konstakademien. Utöver detta har museet också samverkat med Kulturhuset Stadsteatern och Swedavia samt med museer och konsthallar runt om i landet i olika utställningsprojekt.

De kataloger som publicerats i samband med utställningarna har finansierats genom externa medel och samarbeten.

Programverksamhet och andra arrangemang i samband med utställningarna redovisas separat. [6.2, 6.3]

Konstakademien

HANS GEDDA & MÖRKRETS MÄSTARE

- 2013.12.05 – 2014.03.30
- Dunkers Kulturhus, Helsingborg: 2014.06.14 – 2014.09.28

I december 2013 öppnades en retrospektiv utställning på Konstakademien med fotografier av *Hans Gedda*, en av Sveriges mest betydande fotografer. Porträtt av välkända personer varvades med stilleben och halvdokumentära bilder från 1950-talet fram till idag. En av utställningssalarna ägnades även åt verk av konstnärer som i början av 1600-talet inspirerats av *Caravaggios* måleri.

Under sommaren gick utställningen vidare för visning på Dunkers Kulturhus i Helsingborg.

Till utställningen publicerades en illustrerad katalog i en svensk och en engelsk upplaga.

HIGHLIGHTS. KÄNDA OCH OKÄNDA KONSTSKATTER FRÅN NATIONALMUSEUM & SELFIES - NU OCH DÅ

- 2014.05.15 – 2014.08.31

Utställningen presenterade ett urval av Nationalmuseums mest kända och populära verk tillsammans med föremål ur samlingarna som av olika skäl förblivit okända. Under rubriken *Selfies - Nu och Då* visades också parallell mellan dagens selfiesfenomen och äldre porträtt.

Till utställningen publicerades en katalog i svensk och engelsk upplaga. Under utställningsperioden fanns katalogen även i en nedladdningsbar version utan kostnad.

FRÅN TSARER TILL FOLKKOMMISSARIER

- 2014.10.02 – 2015.01.11

I samarbete med Ryska Museet i St Petersburg visades rysk och sovjetisk konst från 1800-talets tsarvälde över de revolutionära åren på 1910- och 1920-talen till Stalintidens och kalla krigets sovjetiska stormakt. Totalt presenterades 65 oljemålningar av 40 konstnärer, bland annat *Vasilij Kandinskij*, *Kazimir Malevitj* och *Marc Chagall*, men också flera konstnärer aldrig tidigare visade för svensk publik. Till utställningen producerades en katalog i en svensk och en engelsk upplaga.

Samarbetsprojekt

BAROCKT – KULTURHUSET GALLERI 3

- 2014.04.05 – 2014.10.19

I ett samarbete med Kulturhuset Stadsteatern visades en gränsöverskridande utställning där barockens mästerverk mötte samtida konst. Utställningen som visade de starka kopplingarna mellan barocken och vår tid fick genomgående mycket god kritik i press och media för att den lyckats visa hur samtida verk står i tydlig dialog med äldre epoker.

EN MÅLAD HISTORIA – GÖTEBORGS KONSTMUSEUM

- 2014.02.22 – 2014.09.28

vidare till Zornmuseet, Mora: 2014.10.24 – 2015.03.08

Utställningen *En målad historia* och ett tvärvetenskapligt forskningsprojekt tillkom i ett samarbete mellan Göteborgs konstmuseum och Nationalmuseum. Genom att visa några av de mest kända verken inom svenskt historiemåleri tillsammans med exempel från senare tiders film och nyhetsfoto väcktes frågor kring bildens roll i konstruktionen av svensk identitet och den svenska nationens historia. Utställningen åtföljdes av en katalog. [2.2]

Utställningar på turné [8.1]

CROSSING BORDERS (GRÄNSLÖST)

- Stockholm Arlanda Airport: 2014.03.19 – 2014.08.03
- Gripsholms slott: 2014.06.14 – 2014.09.30
- Umeå Airport: 2014.08.29 – 2014.10.31
- Malmö Airport: 2014.11.27 – 2015.03.01

Under våren öppnade porträttutställningen *Crossing Borders* på Arlanda Airport i Stockholm, ett samarbete mellan Nationalmuseum och Swedavia med porträttfotografier av internationellt kända svenskar som på olika sätt utmanat och överskridit gränser. Utställningen visades också på Gripsholms slott under sommaren varefter ett urval av verk gick vidare för visning på Umeå Airport som ett bidrag till *Umeå2014 – Europas Kulturhuvudstad*. Till visningen på Malmö Airport under hösten hade utställningen kompletterats med ytterligare foton.

SLOW ART

- Svenska Institutet, Paris: 2014.05.10 – 2014.07.13
- Läns museet Gävleborg, Gävle: 2014.09.20 – 2015.01.11

Utställningen presenterar ett antal noga utvalda föremål i olika material, tillverkade av svenska konstnärer i mödosamma arbetsprocesser där kvalitet satts före kvantitet. Efter att ha visats på Svenska Institutet i Paris gick utställningen under hösten vidare till Läns museet i Gävle.

YRKE: KONSTNÄR

- Jönköpings läns museum, Jönköping: 2014.10.04 - 2015.01.11

Utställningen gav en inblick i villkoren för det sena 1800-talets svenska konstnärer med verk ur Nationalmuseum och Jönköpings läns museums samlingar bl.a. *Ernst Josephson*, *Eva Bonnier*, *Hanna Pauli*, *Eugène Jansson* och *Bruno Liljefors*.

RESENÄRENS BLICK

- Västerbottens läns museum, Umeå: 2014.02.02 – 2014.10.12

Utställningen som omfattar verk ur Nationalmuseum och Västerbottens museums egna samlingar, visar 1800- och 1900-talskonst av svenska konstnärer på resa i Europa.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

2014 visades 11 utställningar på Prins Eugens Waldemarsudde varav nio producerades under året. De kataloger som publicerats i samband med utställningarna är helt eller delvis finansierade genom externa medel och samarbeten.

Programverksamhet och andra arrangemang i samband med utställningarna redovisas separat. [6.2, 6.3]

SKAGEN – EN SKANDINAVISK KONSTNÄRSKOLONI

- 2013.09.14 – 2014.01.26

Utställningen som öppnade 2013, presenterade konstnärskolonin på Skagen omkring 1870-1910 med verk av bland andra *Anna Ancher*, *Michael Ancher*, *P.S. Krøyer*, *Marie Krøyer*, *Viggo Johansen*, *Christian Krohg* och *Oscar Björck*. I utställningen ingick även samtida fotografiska verk av *Annica Karlsson Rixon* med referenser till Skagenmåleriet samt en film om de sociala nätverkens betydelse i konstlivet.

CARL MALMSTEN – FORMGIVARE OCH PEDAGOG

- 2013.10.19 – 2014.03.02

I Waldemarsuddes stora höstutställning 2013, som avslutades i januari 2014, presenterades formgivaren och pedagogen *Carl Malmstens* (1888–1972) livsgärning genom flera unika inlån av möbler. I utställningen deltog även studenter från *Carl Malmstens Furniture Studies*, *Linköpings universitet*, *Capellagården* och *Musikinstrumentakademien* med olika verk som prov på yngre generationers hantverkskicklighet och skaparförmåga i Malmstens anda.

KARL NORDSTRÖM. KONSTNÄRERNAS KONSTNÄR

- 2014.02.15 – 2014.05.25

Karl Nordström (1855-1925) är den konstnär som är rikast företrädd i Waldemarsuddes samlingar. I utställningen presenterades hela Nordströms konstnärskap med måleri och kolteckningar från egna samlingarna tillsammans med inlånade verk. I dialog med Karl Nordströms måleri presenterades filmen *Ta hjärtat ur bröstet på mig*, särskilt producerad för utställningen av konstnären Staffan Redin. Till utställningen publicerades en katalog.

RIGMOR GRÖNJORD – VÄVDA BILDER

- 2014.03.22 – 2014.09.14

Verk av *Rigmor Grönjörd* (f. 1938), textilkonstnär och målare, visades i en utställning som omfattade bildvävar, förstudier, teckningar och frottage, från konstnärens ungdomsår fram till idag. Som komplement till utställningen arrangerades en vävateljé med möjlighet för besökarna, såväl barn som vuxna, till eget textilt skapande. Till utställningen publicerades en katalog.

STAFFAN NIHLÉN – STEN, JÄRN, LJUS OCH VIND

- 2014.03.22 – 2014.09.14

Staffan Nihlén (f.1929) började sin konstnärsbana som målare, tecknare och grafiker, men övergick under 1960-talet till skulptur. I utställningen visades främst skulpturer i marmor men även måleri. I anslutning till utställningen visades även en film om Staffan Nihléns arbete med skulptur i Sverige och Italien. Till utställningen publicerades en katalog.

TRÄDGÅRDEN VID PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

- 2014.05.08 - 2014.08.28

I samband med utgivningen av boken *Trädgården vid Prins Eugens Waldemarsudde*, arrangerades en utställning i orangeriet innefattande nutida fotografier från några av de platser i Europa som prins Eugen hämtat inspiration från tillsammans med prinsen egna fotografier. Till utställningen publicerades en katalog.

FAVORITER UR SAMLINGARNA – I DIALOG MED KUNGL. KONSTHÖGSKOLAN

- 2014.06.14 – 2014.08.24

Utställningen var resultatet av ett samarbetsprojekt med studenter från Kungl. Konsthögskolan som del av forskningsprojektet *Utforskande skapande* under ledning av konstnär Staffan Redin i samarbete med Waldemarsudde. Elevernas arbeten visades tillsammans med verk ur museets samlingar av bland andra *prins Eugen, Ernst Josephson, Eva Bonnier, Anders Zorn, Hanna Pauli, Isaac Grünewald* m.fl. Till utställningen publicerades en katalog.

INSPIRATION MATISSE!

- 2014.09.13 – 2015.02.15

Utställningen *Inspiration Matisse!* visade verk av *Henri Matisse* och 1910-talets kända och mindre kända svenska och norska modernistpionjärer bland andra *Isaac Grünewald, Einar Jolin, Sigrid Hjertén, och Maj Bring*. I utställningen ingick även konsthantverk, skisser till scenografier, film och fotografier. I utställningen lyftes särskilt de kvinnliga Matisse-elevernas konst och situation i ett patriarkalt konstliv. Till utställningen publicerades en katalog.

LARS OLOF LOELD – GLÄNTOR, GÖMMEN

- 2014.09.27 – 2015.01.18

Visades verk av konstnären *Lars Olof Loeld* (f. 1930) med måleri, skulptur och rumsliga installationer. Loelds verk hör till en kategori av abstrakt konst som framförallt söker en inre verklighet. Till utställningen publicerades en katalog.

NUTIDA NORDISK GRAFIK – THE QUEEN SONJA PRINT AWARD

- 2014.09.27 – 2015.01.18

Drottning Sonja av Norge grundade år 2012 det nordiska grafikpriset, *The Queen Sonja Print Award*, tillsammans med konstnärerna *Kjell Nupen* och *Ørnulf Opdahl*. På Waldemarsudde visades ett urval verk av årets vinnare, *Svend-Allan Sørensen*, tillsammans med årets nominerade konstnärer och förra årets pristagare *Tiina Kivinen* tillsammans med verk av prisets grundare.

STUART WREDE – LIVETS TRÄDGÅRD

- 2014.10.18 – 2015.01.25

I Bernadotterummet visades utställningen *Livets trädgård*, av den finske konstnären och arkitekten *Stuart Wrede* (f. 1944). Genom en modell, en virtuell film samt stillbilder av ett trädgårds-konstprojekt som växt fram under 35 år, reflekterades över människans förhållande till naturen och kosmos, till livets gång och det förgängliga. Utställningen kommer att gå vidare till Amos Anderssons konstmuseum i Helsingfors 2016. Till utställningen publicerades katalogen *The Garden of Life – Livets trädgård*.

Tabell 8

Utställningsprojekt NM	2014	2013	2012
Antal utställningar *	4	2	7
Antal utställningar under projektering **	9	10	4

* Avser nyproducerade utställningar som öppnat under året varav två utställningar på Konstakademien och två samarbetsprojekt; Kulturhuset och Göteborgs Konstmuseum.

** Utställningar under projektering omfattar tre utställningar på Konstakademien, tre utställningar på Kulturhuset Stadsteatern samt tre samarbetsprojekt på turné i landet. Utöver detta kommer 10 miniutställningar för visning i Projektcontainern på Kulturhuset.

Tabell 9

Lån till utställningar NM	2014	2013	2012
Antal inlån	68	149	279
Antal långivare *	2	18	57

Antal egna föremål i utställningar	257	218	762
------------------------------------	-----	-----	-----

* Till utställningen Från tsarer till folkkommissarier lånades samtliga föremål in från en långivare, Ryska Museet, St Petersburg.

Tabell 10

Utställningsprojekt PEW	2014	2013	2012
Antal utställningar *	9	9	9
Antal utställningar under projektering	6	8	7

* Avser nyproducerade utställningar som öppnat under året.

Tabell 11

Lån till utställningar PEW	2014	2013	2012
Antal inlån	457	635	443
Antal långivare	83	206	116

Antal egna föremål i utställningar	107	194	137
------------------------------------	-----	-----	-----

5.2 Låneverksamhet

Lånehanteringen vid myndigheten omfattar handläggning av utlån och depositioner/långtidslån, verksamhetsområden som bidrar till tillgängliggörandet av samlingarna både inom landet och internationellt.

I enlighet med myndighetens uppdrag sker utlån ur Nationalmuseums och Prins Eugens samlingar under förutsättning att föremålet bedöms kunna klara visning och transport och att låntagaren/mottagande institution uppfyller gällande krav på klimat och säkerhet. För att garantera föremålens säkerhet deltar myndighetens personal vid installation och nedtagning hos de låntagarna som saknar resurser eller kompetens.

NATIONALMUSEUM

Utlån

Inför stängningen av museet kontaktades institutioner världen över och erbjöds lån ur samlingarna. Dessa kontakter ledde till flera av årets större internationella utlån ur samlingarna.

Den sex kvadratmeter stora målningen *Batavernas trohetsed till Claudius Civilis* av Rembrandt som tillhör Konstakademien men varit deponerad på Nationalmuseum sedan 1865, har lånats ut till Rijksmuseums i Amsterdam. Sedan mars 2014 ingår målningen i en specialutställning i Rijksmuseums hedersgalleri men kommer under våren 2015 att ingå i Rijksmuseums retrospektiva utställning *Rembrandt: The Final Years*.

Till utställningen om *Alexander Roslin* som visades på Rijksmuseum Twenthe i Enschede lånade Nationalmuseum ut 16 välkända verk, bland annat *Damen med slöjan* och *Zoie Ghika*. Det var första gången som en utställning om Alexander Roslin visades i Nederländerna.

Under året lånade museet också ut ett trettiotal verk av holländska 1600-talskonstnärer till utställningen *Rembrandt and the Dutch Golden Age* på Museum of Fine Arts i Budapest. Utlånet omfattar bland annat *Rembrandt*, *Judith Leyster*, *Hendrick Terbrugghen* och *Johannes Bosschaert*. Utställningen är ett samarbete mellan Museum of Fine Arts, Nationalmuseum, Rijksmuseum och The Kremer Collection.

I Frankrike visades för första gången en större utställning med Carl Larsson. I mars 2014 öppnade utställningen *Carl Larsson, l'imagier de la Suède* på Petit Palais i Paris med totalt 120 verk, de flesta inlånade från Nationalmuseum. Vid invigningen av utställningen deltog Kronprinsessan Victoria och Prins Daniel.

Även i Danmark uppmärksammades Carl Larsson med den första soloutställningen sedan 1990. Som ett led i Ordrupgaards utställningsserie om stora nordiska konstnärer kring sekelskiftet öppnade i september utställningen *Carl Larsson. Det gode liv till* vilken Nationalmuseum bidrog med 16 målningar, akvareller och teckningar.

Museet lånade även ut ett 20-tal målningar till utställningen om *Pehr Hilleström* som under året visades på Konstmuseet Sinebrychoff i Helsingfors och bidrog med texter till den bok som gavs ut i samband med utställningen.

För första gången visades en utställning med den svenska konstnären *Martin van Meytens d.y.* i Österrike till vilken Nationalmuseum medverkade med åtta verk ur samlingarna, bland annat porträtt av *Fredrik I*, *Ulrika Eleonora* och ett självporträtt. Utställningen *Martin van Meytens the Younger* öppnades på Winterpalais, konstmuseet Belvedere i Wien, Österrike i oktober 2014.

Långtidslån / depositioner

Långtidslån av kulturhistoriskt intressanta verk ur samlingarna återfinns i offentliga och representativa miljöer på andra museer, statliga myndigheter och på Sveriges ambassader världen över. I handläggningen av långtidslån ingår att i nära kontakt och samverkan med depositions-mottagare planera lånen. Antalet depositions-mottagare 2014 ligger i stort sett på samma nivå som föregående år.

Nationalmuseum inledde under hösten 2014 tillsammans med Moderna Museet och Konstrådet, på initiativ av Regeringskansliet (RK service), ett samarbetsprojekt för att förnya den konstnärliga utsmyckningen i Kulturdepartementets lokaler.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Under året har verk lånats ut till sju olika utställningar runt om i Sverige och till fem internationella utställningar bland annat till Anders Zorn-utställningen på The National Academy Museum, New York och till Carl Larsson-utställningar på Petit Palais i Paris och Ordrupgaard i Köpenhamn.

Inga nya depositioner har beviljats. Ett långtidslån på Sveriges ambassad i Rabat, Marocko avslutades. Den översyn av deponerade verk, företrädesvis i utlandet, som påbörjades föregående år, fortsatte under 2014.

Tabell 12

Utlån NM *	2014	2013	2012
Antal utlånade föremål i Sverige	268	128	237
Antal utlånade föremål utomlands	202	72	102
Totalt antal utlånade föremål NM	470	200	339

* Utlånen omfattar även föremål i de utställningar på turné som ingår i Nationell samverkan [8.1]

Tabell 13

Långtidslån NM	2014	2013	2012
Antal föremål långtidslån i Sverige	2 694	2 728	2 787
Antal föremål långtidslån utomlands	309	305	317
Totalt antal föremål på långtidslån NM	3 003	3 033	3 104

Tabell 14

Utlån PEW	2014	2013	2012
Antal utlånade föremål i Sverige *	14	72	19
Antal utlånade föremål utomlands	13	12	9
Totalt antal utlånade föremål NM	27	84	28

* Ökningen av antal utlån Sverige 2013 avsåg ett omfattande utlån till Tyresö församlingshem om 62 fotografier

Tabell 15

Långtidslån PEW	2014	2013	2012
Antal föremål långtidslån i Sverige	88	88	71
Antal föremål långtidslån utomlands	19	21	33
Totalt antal föremål på långtidslån NM	107	109	104

Resultat utställningar och låneverksamhet

Myndigheten strävar efter ett utställningsprogram som motsvarar uppdraget där samlingarna tillsammans med inlån kan visas i olika sammanhang och locka och möta alla typer av besökare. Genom låneverksamheten skapas relationer och kontakter med andra institutioner och därmed även förutsättningar för inlån av konstverk till de tillfälliga utställningar som myndigheten producerar.

BEDÖMNING

- Kvalitetsaspekt: Kundnöjdhet enligt publikundersökning

Publikmätningar har under året genomförts av Exquiro Market Research på uppdrag av Nationalmuseum för utställningarna *Hans Gedda*, *Highlights* och *Från tsarer till folkkommissarier* på Konstakademien samt *Barockt* på Kulturhuset.

Undersökning och datainsamling sker tre gånger årligen; vår, sommar och höst. Mätningar görs av helhetsupplevelsen men också mer specifikt utifrån indikatorer som "intressant", "lättillgängligt" och "nyskapande" m.m.

Utställningarnas kvalitet har bedömts utifrån några utvalda parametrar från undersökningarna avseende innehåll och tillgänglighet och sammantaget medelbetyg. Värdeskalen anger andel från 0-100 där 100 utgör det högsta (bästa) värdet.

PUBLIKUNDERSÖKNING 2014	Hans Gedda	Highlights	Från tsarer ...	Barockt
Innehåll: Intressant	98	94	98	95
Innehåll: Lättillgänglig	94	91	92	78
Innehåll: Nyskapande	32	45	19	63
Texter: Lättläst, storlek/begriplig	96	91/96	92/97	58/80
MEDELBETYG	84	81	85	79
varav andel högsta betyg	53	50	50	39

Årets publikundersökning visar att Nationalmuseums utställningsverksamhet fått höga värden av besökarna för att vara intressanta och lättillgängliga vilket motsvarar de mål museet satt upp för verksamheten. Däremot är värdet för nyskapande lågt för utställningarna på Konstakademien medan samarbetet med Kulturhuset, *Barockt*, i just det avseendet, fick bättre värden vilket också var avsikten med projektet.

Vid Waldemarsudde har inga publikmätningar genomförts. Museet arbetar dock i enlighet med myndighetens målsättning att genom utställningsverksamheten nå fler, nya och yngre besökare och öka tillgängligheten till samlingarna.

- Tillgänglighet genom utlån

Myndigheten har valt att inte avsätta utlån någon definierad kvalitetsaspekt då verksamheten styrs av låntagarnas önskemål.

Föremålen i samlingarna är eftertraktade i såväl internationella som nationella utställnings-sammanhang där även myndighetens kompetens, erfarenhet och kunskap är av stort värde och högt skattad av låntagarna.

Genom årets omfattande utlån har Nationalmuseum kunnat bidra till lanseringen av svenska konstnärer utomlands, bland annat i Frankrike, Nederländerna, Finland, Danmark, Österrike och Ungern.

Utlånen vid Waldemarsudde ligger på samma nivå som för två år sedan medan långtidslånen vid bägge museerna i stort sett är oförändrad.

Sammanfattning

Genom samverkan med Konstakademien och Kulturhuset Stadsteatern har Nationalmuseum haft möjlighet att visa tre större utställningar i Stockholm och med turnerande utställningar och större utlån har museet kunnat synas och möta publiken på andra platser i Sverige och utomlands.

Besökssiffrorna har inte motsvarat förväntningarna men utställningarna har genomgående fått höga värden. Nationalmuseum bedömer utifrån genomförda publikundersökningar att den innehållsmässiga kvalitén och tillgängligheten i årets utställningar varit god.

Prins Eugens Waldemarsudde bedömer att de sinsemellan tematiskt varierade utställningarna har motsvarat målen för verksamheten genom att möta olika målgrupper och med ett rikt idéinnehåll bidra till en ökad kunskap om konst och tillblivelseprocesser ur ett historiskt och samtida perspektiv.

Årets låneverksamhet och utbyten med andra museer och institutioner har bidragit till att göra kulturarvet tillgängligt i olika sammanhang och på olika platser. Utlånen visar också på föremålssamlingarnas internationellt jämförbara och höga standard.

Kostnader

Prestationen omfattar kostnader för utställningar, lån, nationell samverkan och marknadsföring.

Kostnad för utställnings- och utlåningsverksamhet vid NM har minskat då färre och mindre utställningar producerats i de tillfälliga utställningslokalerna under 2013 sedan huvudbyggnaden stängts.

PEW satsade 2013 mer på utställningsverksamhet än tidigare.

Tabell 16

Kostnader utställningar och utlåningsverksamhet (tkr)	2014	2013	2012
Nationalmuseum *	18 449	20 170	34 416
Prins Eugens Waldemarsudde	11 923	12 161	10 547
TOTALT	30 372	32 331	44 963

5.3 Nyskapande kultur

MYNDIGHETENS UPPDRAG

RB14 Regeringens kulturpolitiska prioriteringar under mandatperioden är /.../ förbättrade villkor för den nyskapande kulturen.

NATIONALMUSEUM

Nationalmuseum Design@Kulturhuset

Designområdet är en angelägen del i myndighetens uppdrag. Med ca 30 000 föremål från 1300-talet fram till idag utgör konsthantverk och design också en betydande del av Nationalmuseums samlingar. Under året har museets planer för att skapa en ny arena för design i Sverige tagit form sedan ett nytt samarbete med Kulturhuset Stadsteatern inletts med avtal om förhyrning av Peter Celsing Galleriet på våning 4. Samarbetet möjliggör en mångårig designsatsning för Nationalmuseum med bästa läge i Kulturhuset med utsikt mot Sergels torg och Hötorgsskraporna. Under hösten har utställningslokalen om 850 kvm renoverats och iordningställt för att kunna ta emot publik till Nationalmuseum Design@Kulturhuset.

Nationalmuseum Design syftar till att ge historiska perspektiv på nutidsdesign och nutida perspektiv på historisk design. Utställningarna ska visa på samband mellan konstarter, mellan design och samhällsutveckling och mellan design och identitet, där nya grepp inom pedagogik, utställningsteknik, och arbetsmetodik prövas inför och till Nya Nationalmuseum 2017.

Den första utställningen på Nationalmuseum Design@Kulturhuset, *Subjektiviteter*, öppnar i februari 2015.

I arbetet med att bygga upp arenan för *Nationalmuseum Design* har Överintendenten knutit en egen referensgrupp till verksamheten. Medlemmarna består av ca 25 personer inom kultur- och designsfären samt utbildnings- och näringsliv. Två möten har under året hållits med gruppen där idéer, koncept och program, relaterade till designfrågan, diskuterats.

Samtida konst till samlingarna

Nationalmuseum har genom sitt uppdrag möjlighet att stödja nu verkamma konstnärer och den nyskapande kulturen genom förvärv till samlingarna av konsthantverk och design. Under året har museet med hjälp av Nationalmusei Vänner och Bengt Julins Fond samt med bidrag från Barbro Osher Pro Suecia Foundation köpt in konstföremål från flera samtida konstnärer som var och en arbetar med material och tekniker i nya och oväntade kombinationer och sammanhang.

NMK 55/2014
Christian Pontus Andersson
Guard for Tears, Porcelain

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Under året har Waldemarsudde samverkat med ett flertal fria kulturskapare i samband med utställningsverksamheten, däribland konstnärerna Staffan Nihlén, Rigmor Grönjörd och Lars Olof Loeld samt arkitekten och konstnären Stuart Wrede.

I utställningen *Nutida nordisk grafik. The Queen Sonja Print Award* presenterades bland annat verk av unga nordiska grafiker som vittnade om hur vital och nyskapande konsten på grafikens område är idag. Även i utställningen *Favoriter ur samlingarna* lades tonvikten på den nyskapande kulturen där nio elever i fri konst från Kungl. Konsthögskolan fick välja verk ur museets samlingar och i dialog med dessa skapa nya konstverk. Utställningen uppmärksammades i media som ett utmärkt initiativ för att få nya perspektiv på historisk konst.

Samarbetet med violinisten Anders Lagerqvist och med Kungl. Musikhögskolan/Edsberg kring programserien *Musik på Udden* har fortsatt under 2014. Programserien bygger på musik och textläsning framförda av skådespelare och musiker i samspel med konsten. Under året arrangerades åtta konserter i serien med drygt 600 deltagare.

Resultat nyskapande kultur

Nationalmuseum har genom årets förvärvsverksamhet medverkat till att stödja samtida konstnärer och nya uttryck. Till den kommande utställningsverksamheten vid *Nationalmuseum Design@Kulturhuset* planerar museet att producera och stödja nyskapande kultur. Nya kontakter har också knutits med presumtiva parter från näringslivet som på olika sätt skulle kunna bidra till en verksamhetsutveckling som gynnar flera parter.

Prins Eugens Waldemarsuddes insatser för konstnärer inom skilda områden genom olika samverkansformer och samarbeten har varit ett aktivt stöd för kulturskapare och nyskapande kultur, inte minst genom utställningar och gränsöverskridande arrangemang mellan konst, musik och litteratur.

5.4 Digital och social media

NATIONALMUSEUM

Under stängningen av museibyggnaden har de alternativa sammanhangen och vägarna för att nå ut varit extra viktiga. Nationalmuseum arbetar aktivt med såväl digital som social media för kommunikation och information om verksamheten. Genom webbpublicering av bilder med Creative Commons-licensiering och samarbeten med Wikimedia, möjliggörs spridning och tillgängligheten till samlingarna och via sociala medier som Facebook, YouTube, Vimeo, Instagram och Twitter gör att fler besökare kan ta del av verksamheten.

Besök på webbplatsen

Antalet besök till Nationalmuseums webbplats har en klar koppling till museets utställningsverksamhet. Webbplatsen besöks framförallt för att förbereda ett fysiskt besök. Sedan museets huvudbyggnad stängdes 2013 och utställningsverksamheten flyttat till mindre lokaler har besöken till webbsidan gått ned med ca 34 %.

Arbetet med en ny webbplats och ny grafisk profil förbereds inför öppnandet av Nya Nationalmuseum.

Appar och 3D-modeller till utställningar

Under året genomfördes flera olika satsningar på digitala och sociala medier i samband med museets utställningsprojekt. Till utställningarna på Konstakademien *Hans Gedda & Mörkrets mästare*, *Highlights och Selfies - Nu och Då*, *Från tsarer till folkkommissarier* samt till utställningen *Barockt* på Kulturhuset producerades appar för gratis nedläggning till mobil med ett urval av verken i utställningarna presenterade med bild, text och ljud. Till *Highlights* fanns även utställningskatalogen i en nedladdningsbar version utan kostnad under utställningstiden. För appen producerade Nationalmuseum också, som första konstmuseum i Sverige, korta filmer på teckenspråk [5.5]

Till utställningarna på Konstakademien fanns också möjlighet att från webbplatsen ladda ned en digital 3D-modell av utställningen.

Sociala medier

Nationalmuseums Twitterkonto startades 2013 för att synliggöra arbetet med renoveringen och Nya Nationalmuseum. Kontot, som är på engelska för att nå ut internationellt, har ca 850 följare. På Instagramkontot, med ca 1 500 följare, publiceras bilder från aktuella händelser, utställningar och verksamhet. Museet är också aktivt på Facebook och hade vid årsskiftet cirka 7 500 följare - en ökning med 30 % sen föregående år. På Flickr publicerar museet en blandning av gamla och nya bilder från samlingarna, utställningar m.m.

De kortfilmer som producerades till utställningarna på Konstakademien publicerades även på Nationalmuseums YouTube-kanal samt Vimeo. Under året har de teckenspråkstolkade filmerna från appen också lagts upp på Vimeo.

Wikipedia / Wikimedia

I enlighet med Centralmuseernas (CMS) avsiktsförklaring inledde Nationalmuseum 2012 ett samarbete med Wikipedia/Wikimedia i syfte att producera kvalitativt sakinnehåll om museet och dess samlingar på Wikipedia. Informationen har under åren kompletterats med ett stort antal högupplösta bildfiler på Wikimedia Commons, fria att använda mot angivande av medföljande metadata. Som representant i CMS digitala grupp har Nationalmuseum under året också deltagit i ett pilotprojekt som syftar till att uppdatera tjänsten och informationen om museerna och deras samlingar.

Google Art Project

Nationalmuseums samarbete med Google är en mycket viktig del i arbetet med att tillgängliggöra samlingarna genom digital teknik. Sedan 2011 deltar museet i Google Art Project (GAP), Googles stora kultursatsning för att främja och tillgängliggöra konst på internet. GAP är ett digitalt museum som gör världens konstskatter tillgängliga för alla där besökarna kan vandra runt i museer från världens alla hörn och uppleva konsten i detalj. Projektet omfattar för närvarande ca 250 museer från 40 länder som tillsammans visar över 45 000 verk och har sedan starten besökts av mer än 20 miljoner människor. Nationalmuseum deltar med verk ur samlingarna, huvudsakligen svenska konstnärers verk, från 1500-tal till tidigt 1900-tal.

Under 2013 lades funktionen Street View till för Nationalmuseum GAP. Ett urval salar och interiörer från Nationalmuseumbyggnaden som filmades 2012 har sammanfogats för att skapa en rumslig 3D-miljö som tillåter navigering i 360 grader. Nationalmuseums Street View är inte bara en lustfylld tillgång för konstitresserade världen över men också en ovärderlig pedagogisk plattform under museets stängningstid och som historisk referens i skapandet av Nya Nationalmuseum.

My Newsdesk

Nationalmuseum har sedan flera år tillbaka använt plattformen My Newsdesk för publicering av pressmeddelanden och pressbilder. För att bättre nå ut till internationella medier omfattas tjänsten även av ett internationellt pressrum där Nationalmuseum publicerar information på engelska.

Nyhetsbrev

Genom utskick av digitala nyhetsbrev kan riktad information spridas om programverksamhet och aktiviteter till olika grupper. Nationalmuseum har för närvarande ca 8 600 prenumeranter på nyhetsbrev till olika kategorier som Allmän info, Barn och familj, Skola och lärare, Forskare och studenter, Konstföreningar m.fl.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

För att skapa en enhetlighet i museets kommunikation fortsatte implementeringen av den nya grafiska profilen för Waldemarsudde även under 2014. Bland annat har museets interna skyltning samt ett antal trycksaker anpassats till den nya grafiska formen.

Under året har museet utvecklat webbplatsen med ytterligare funktioner bland annat beställningsformulär för utlån av bilder samt formulär för medlemskap i Waldemarsuddes Vänner. Webbplatsen har även uppdaterats med information om aktuella utställningar, samlingarna, butiksassortiment, program, visningar m.m. Totalt har webbsidan haft 139 133 besökare.

För att nå nya målgrupper har museet under året fortsatt med kommunikation via sociala medier, bland annat genom inlägg och bilder på museets Facebook-sida och Instagram samt filmer som lagts ut på Vimeo. Facebooksidan har ca 3 530 följare och Instagramkontot 318 följare.

Museet har även utökat antalet prenumeranter samt utskick av digitala nyhetsbrev för att stärka kommunikationen med besökarna. Nya utskickslistor har tillkommit bland annat för konst- och kulturföreningar samt trädgårdsintresserade. Prenumerationslista omfattar närmare 8 000 digitala adresser.

Under 2014 har intranätet uppdaterats och utvecklats för att förbättra den interna kommunikationen och informationen.

Tabell 17

Webbesök – unika besök	2014	2013	2012
Nationalmuseum	360 000	375 000	545 600
Prins Eugens Waldemarsudde*	139 133	265 029	339 753

* NM använder Google Analytics för beräkning av statistik för besök till sin webbplats. Statistiken avser unika besök.

Sedan 2014 används Google Analytics även av PEW. Innan dess användes Webalizer som beräknar "alla" besök varför jämförelse med tidigare år inte kan göras.

5.5 Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

MYNDIGHETENS UPPDRAG

RB14-1 NMW ska redovisa de åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

NATIONALMUSEUM

Tillgänglighet i utställningarna och till samlingarna

Vid Nationalmuseum arbetar en pedagog särskilt med tillgänglighetsfrågor. Under året har Nationalmuseum till utställningarna på Konstakademien och Kulturhuset Stadsteatern 12 specialvisningar för personer med demensdiagnos inom ramen för *Möte med minnen* samt fyra syntolkade visningar och sex visningar på teckenspråk.

Nationalmuseum har också, som landets första konstmuseum, lanserat verk ur samlingarna i filmer på teckenspråk med syfte att öka tillgängligheten och utveckla och förbättra arbetet med teckenspråk i presentationen av samlingen. Sammanlagt finns sju filmer tillgängliga via appen på Google Play, App Store och Vimeo; en introduktionsfilm om Nationalmuseum, en film om utställningen *Highlights* samt utvalda verk från samlingarna. Filmerna följer de riktlinjer och krav som Sveriges Dövas Riksförbund tagit fram för att kvalitetssäkra teckenspråkfiler.

Storstiltexter på svenska och engelska har tagits fram till utställningarna på Konstakademien och i samband med utställningen *Highlights* producerades en text på lättläst svenska som publicerades på webbplatsen. Texternas läslighet har genomgående fått höga värden i årets publikundersökningar.

Särskilda projekt för tillgänglighet

Möte med minnen

Under året fortsatte det omtalade projektet *Möte med minnen* inom ramen för Nationalmuseum:s arbete med ökad tillgänglighet för funktionshindrade. *Möte med minnen* är ett riksomfattande flerårigt projekt, initierat av Nationalmuseum, som genomförs i samarbete med Alzheimerfonden, Demensförbundet och Svenskt demenscentrum, finansierat med medel från Postkodlotteriet. Projektet riktar sig till personer med demenssjukdom och deras anhöriga och vårdare i syfte att genom kontakt med konst och andra kulturföremål öka livskvaliteten för demenssjuka och samtidigt sprida kunskap och öka öppenheten kring demenssjukdomar.

Museets pedagog för tillgänglighetsfrågor har sedan 2013 ansvarat för projektets utbildningsinsatser där museipedagoger runt om i landet utbildats för att hålla specialanpassade visningar för målgruppen. Under året har projektet också presenterats vid Demensdagarna i Karlstad och på Resande Bibliotekens konferens i Falkenberg. I SVT:s kulturprogram *Kobra* visades i maj, inslag från en specialvisning för demenssjuka av utställningen *Barockt* på Kulturhuset.

Intresset för specialvisningarna har varit stort från såväl kommunala demensboenden som privatpersoner. Bland annat har museet samarbetat med Äldreomsorgen Solrosens dagverksamhet i Upplands Bro inom ramen för projektet. Förutom de specialvisningar som hållits i samband med utställningarna har museets butiks- och entrépersonal haft en genomgång av bemötande mot personer med demenssjukdom.

Med motiveringen "Nationalmuseum har genom sitt initiativtagande till Möten med minnen samt engagemang öppnat dörrarna för en ny grupp museibesökare" nominerades museet till Stockholm stads S:t Julianpris 2014. Priset delas ut till företag och verksamheter i Stockholm som arbetar medvetet med att förbättra förutsättningarna för personer med funktionsnedsättning i samhället. Möten med minnen nominerades även till FUISM:s (Föreningen för pedagogisk utveckling i svenska museer) pedagogiska pris 2014.

Övriga tillgänglighetsprojekt och samarbeten inom äldre- och demensvård

Alströmerhemmet och Temabo

Under året har Nationalmuseum fortsatt sitt samarbete med Alströmerhemmet och Temabo med workshops för de boende. Alströmerhemmet och Nationalmuseum, med ett flerårigt samarbete bakom sig, planerar ytterligare samverkan i pilotprojektet Morgondagens museum med start 2015. Initiativet till projekt kommer från Nationalmuseum som del i museets pedagogiska utvecklingsarbete.

Väsbygården i Vallentuna

Nationalmuseum har under året haft visningar för och bidragit med underlag till skapande arbete i ett projekt för äldreboendet Väsbygården i Vallentuna. Projektet är en fortsättning på Nationalmuseums tidigare samarbete med Väsbygården i Kulturrådets pilotprojekt *Konst i vården* med syfte att ge äldre och demenssjuka möjlighet till ett aktivt och kulturellt rikt liv i ett socialt sammanhang.

Nätverk

Nationalmuseums pedagog deltar i HandikappHistoriska Föreningen, HHF, och Stiftelsen Upplandsmuseet tvååriga projekt *FOKUS*. Projektet syftar till att utbilda museipersonal kring frågor som berör funktionshinder och kulturarv och ge relevant kunskap och användbara redskap för att integrera funktionshinderaspekten i mångfaldsarbetet på den egna arbetsplatsen samt lägga grunden till ett hållbart nätverk som initierar regionala samarbeten, till exempel med funktionshinderrörelsen.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Under året har museet arrangerat sex specialanpassade visningar för vuxengrupper med syn- och hörselnedsättning. Vidare har två teckenspråkstolkade visningar och en allmän syntolkad visning hållits.

Värdigt välkomnande: Ny entré

I samband med den renovering och ombyggnad av butik och entré som genomfördes under 2014 har museets tillgänglighet avsevärt förbättrats. Till museets entré uppfördes en ny stenramp och parkeringsplatserna för rörelsehindrade har flyttats och finns nu i direkt anslutning till entrén. I museet har entrédisken utformats med en lägre del och butikens varor exponeras på sittvänlig höjd.

För denna omfattande ombyggnad och tillgänglighetsanpassning nominerades Waldemarsudde till Stockholm stads S:t Julianpris 2014 i kategorin Fysisk tillgänglighet med motiveringen; "Prins Eugens Waldemarsudde utgör en god förebild för hur en gammal byggnad på ett varsamt och smakfullt sätt kan göras tillgänglig."

Ombyggnaden av museets entré och butik finansierades till stor del genom bidrag från Barbro Osher Pro Suecia Foundation.

Tabell 18

Aktiviteter funktionshindrade NM	2014	2013	2012
Aktiviteter specialpedagogik	23	8	10
Antal deltagare aktiviteter specialpedagogik	166	83	133

Tabell 19

Aktiviteter funktionshindrade PEW	2014	2013	2012
Aktiviteter specialpedagogik	8	9	-
Antal deltagare aktiviteter specialpedagogik	145	160	-

Aktivitetserna avser visningar för hörselskadade/synskadade samt skolklasser med särskilda behov. Liknande aktiviteter har före 2013 ingått i redovisning av vuxen- respektive skolvisningar.

Resultat tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Myndigheten arbetar kontinuerligt för att öka tillgängligheten för personer med olika typer av funktionsnedsättning.

Tillsammans med Statens fastighetsverk deltar Nationalmuseum också i planeringen av museibyggnadens renovering för att den, liksom verksamheten, ska bli anpassad och tillgänglig för alla besöksgrupper.

BEDÖMNING

- **Kvalitetsaspekt: Sammanfattning av kriterier enligt Myndigheten för delaktighet:**
 - **Verksamhet**
Myndigheten har en övergripande policy för tillgänglighet. Handlingsplan med inventering och åtgärder har skjutits upp i avvaktan på slutförd evakuering och inflyttning i nya lokaler för Nationalmuseum samt ombyggnad och anpassning av Waldemarsuddes lokaler. Vid museet finns ansvariga för tillgänglighet;
 - **Kommunikation och information**
Texter i utställningar produceras alltid utifrån ett tillgänglighetsperspektiv med hänsyn till högst möjliga läsbarhet vad gäller format, typsnitt, storlek och placering. Webbplatserna följer internationell standard enligt WCAG 2.0 för webbinnehåll tillgängligt för människor med olika typer av funktionsnedsättningar.
 - **Lokaler**
Myndighetens lokaler är anpassade efter gällande lagar, regler och krav för tillgänglighet.
 - **Utbildning och nätverk**
Personalutbildning och deltagande i HHF:s FOKUS-projekt med utbildning och nätverk.
- **Övriga projekt för personer med funktionsnedsättning**
De olika projekt och samarbeten som bedrivs för personer med funktionsnedsättningar har varit mycket uppskattade av såväl samarbetspartners som brukare där flera projekt och samarbeten fortsatt över åren eller, efter initialt samarbete, fortsatt i egen regi. Myndighetens insatser under året för ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning har fått mycket positivt bemötande i press och media och även nominerats till särskilda utmärkelser.

Sammanfattning

Myndigheten verkar aktivt för att i den ordinarie verksamheten ge alla människor möjlighet att ta del av utbudet. Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde bedömer att myndigheten i hög grad uppfyller fastställda tillgänglighetskriterier och att personalens kompetens och erfarenhet tillsammans med engagemang och idériakedom i de projekt och samarbeten där myndigheten varit delaktig, visar på en mycket hög kvalitet i verksamheten och i arbetet för ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Kostnader

Prestationen omfattar lönekostnad för specialpedagog, 50 % vid Nationalmuseum med särskilt uppdrag att hantera tillgänglighetsfrågor för personer med funktionsnedsättning.

Tabell 20

Kostnader Tillgänglighet funktionshindrade (tkr)	2014	2013	2012
Nationalmuseum	583	487	447
Prins Eugens Waldemarsudde			
TOTALT	583	487	447

6. Publik

MYNDIGHETENS UPPDRAG

SFS 2007:1175-3 § 2 Myndigheten ska särskilt hålla ett urval av de samlingar som är avsedda för utställning tillgängligt för allmänheten, bedriva utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet /.../

Redovisning av besöksutvecklingen vid Nationalmuseums visningsplatser och vid Prins Eugens Waldemarsudde har lämnats till Myndigheten för kulturanalys i enlighet med anvisningar och myndighetens regleringsbrev för 2014.

6.1 Besökare

Myndigheten har som mål är att öka tillgängligheten till samlingarna, nå fler, nya och yngre besökare samt utveckla den pedagogiska verksamheten i samarbete med skolor och andra kulturinstitutioner.

Totalt hade myndigheten 617 335 besök på de platser där museets konstsamlingar presenteras. Siffran innefattar besök till Nationalmuseums visningsplatser på Konstakademien, Kulturhuset Stadsteatern, Prins Eugens Waldemarsudde, Gustav III:s antikmuseum, Leufsta bruk, Tessininstitutet i Paris, Gustavsbergs Porslinsmuseum och slotten Drottningholm, Gripsholm, Läckö, Nynäs, Rosersberg, Strömsholm och Ulriksdal.

Sammantaget har besöken till myndighetens visningsplatser minskat med ca 11 % jämfört med föregående år. Nedgången enbart för Nationalmuseum var ca 32 % medan Waldemarsuddes besökssiffror minskade med ca 28 % mot 2013. För myndighetens övriga visningsplatser låg det sammanlagda antalet besök på ungefär samma nivå som tidigare.

NATIONALMUSEUM

Att etablera museets verksamhet på en ny plats i Stockholm har varit svårare än förutsett. Samarbetet med Konstakademien och även med Kulturhuset Stadsteatern har dock varit viktigt inte minst för att behålla en fysisk och mental närvaro med utställningar och programverksamhet även under stängningen av huvudbyggnaden.

Utställningarna på Konstakademien under 2014 har framför allt attraherat museets traditionella besökare. Andelen utländska besökare har varit lägre än tidigare, troligen för att information om de tillfälliga utställningslokalerna inte nått internationella guideböcker m.m.

Utställningen *Barockt* som genomfördes i samarbete med Kulturhuset Stadsteatern och visades på Kulturhuset, fick ett gott mottagande i press och media men färre besökare än väntat. De låga besökssiffrorna kan vara kopplat till att utställningen inte hade fri entré vilket Kulturhusets utställningar vanligtvis brukar ha. Enligt publikundersökningen överträffade *Barockt* dock förväntningarna hos de besökare som såg utställningen.

Museet kommer fortsätta pröva olika vägar för att nå ut till den traditionella publiken såväl som till ny och yngre publik, bland annat genom utökad och riktad användning av olika typer av media och med t.ex. film och digitala verktyg som komplement till utställningarna.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Under 2014 hade Prins Eugens Waldemarsudde 111 614 besökare en klar minskning mot föregående år. Detta måste ses mot bakgrund av museets mycket framgångsrika utställningsprogram 2013 med en 24 % ökning av besökssiffrorna jämfört med 2012. Minskningen av årets besök berodde framförallt på ombyggnationen av museets entré och butik under maj – september. Vårens stora utställning om *Karl Nordström* lockade inte heller lika många besökare som förväntat. Andelen barn och unga har dock varit i stort sett detsamma som tidigare.

Antal besökare NMW	2014	2013	2012
Nationalmuseum	82 445	115 252	352 171
Prins Eugens Waldemarsudde	111 614	165 226	133 405
Drottningholm	139 965	138 932	138 969
Gripsholm	53 220	53 204	56 964
Antikmuseet	30 550	28 470	31 710
Leufsta	4 185	4 052	3 100
Läckö	134 740	137 452	132 440
Nynäs	13 164	8 405	9 369
Rosersberg	3 835	4 686	3 410
Strömsholm	5 405	7 844	5 251
Tessininstitutet Paris	24 723	20 573	23 663
Ulriksdals slott	4 135	3 495	2 853
Gustavsbergs Porslinsmuseum	9 354	9 047	10 220
Totalt antal besökare NMW	617 335	696 638	903 525

6.2 Pedagogisk verksamhet

MYNDIGHETENS UPPDRAG

SFS 2007:1175-3 § 2 Myndigheten ska särskilt hålla ett urval av de samlingar som är avsedda för utställning tillgängligt för allmänheten, bedriva utställningsverksamhet och annan pedagogisk verksamhet /.../

NATIONALMUSEUM

Nationalmuseum har som mål att genom pedagogisk metodik och målgruppsanpassad verksamhet väcka intresse och öka förståelsen för konst genom visningar, kurser, program och texter m.m. En viktig del av den pedagogiska verksamheten bedrivs inom ramen för skolverksamhet samt tillgänglighet för funktionshindrade. [5.5, 6.3]

Under 2014 har den pedagogiska enhetens arbete varit inriktad på museets utställningar på Konstakademien och Kulturhuset, uppsökande och utåtriktad verksamhet med flera samarbeten och samarbetsprojekt samt planering av framtida verksamhet i Nya Nationalmuseum och utveckling av enhetens arbete.

Visningar och programverksamhet

Sammanlagt 168 offentliga visningar genomfördes på Konstakademien med 4 972 deltagare och i samband med utställningen *Barockt* på Kulturhuset Stadsteatern genomfördes 77 offentliga visningar. Under utställningsperioderna har minst en offentlig visning per helg erbjudits och till *Highlights* och utställningen *Från tsarer till folkkommissarier* hölls även offentliga visningar på ryska. Utöver detta har 177 bokade visningar med 3 759 deltagare genomförts.

I samband med utställningarna arrangerades också föreläsningar och andra aktiviteter som filmkvällar, teater och konserter.

Museets visningsverksamhet omfattar utöver ordinarie visningar även specialvisningar för personer med synnedsättning, teckenspråkstolkade visningar samt visningar för demenssjuka. Till utställningarna produceras audioguider som appar för gratis nedladdning med bilder, texter och ljudspår.

Ateljéverksamhet

På söndagarna under utställningsperioderna har Stora Ateljén på Konstakademien varit öppen för barn och vuxna med möjlighet till eget skapande med inspiration från teman i aktuell utställning.

Kursverksamhet

Vid sidan av den öppna ateljéverksamheten har museet under 2014 även erbjudit olika kurser, bland annat porträttkurser. Under 2014 fortsatte de kurser i konsthistoria som Nationalmuseum genomför i samarbete med Senioruniversitetet där museet sedan många år ansvarar för innehåll, planering och genomförande. Intresset för kurserna har varit mycket stort vilket gjort att de snabbt blivit fullbokade. I samarbete med Svenska Dagbladet har museets pedagogiska personal också lett tre konstresor i Europa.

Utåtriktat arbete och samarbeten

Det utåtriktade arbetet har formulerats i pilotprojektet *Morgondagens museum* som syftar till att bygga upp samarbeten och genomföra aktiviteter med externa parter för utbyte av metoder och idéer. Inom ramen för den pedagogiska verksamheten nya samarbeten med Oxhagsskolan i Akalla, Fryshuset och Folkets Hus och parker inletts under året

Nationalmuseum bedriver sedan flera år ett samarbete med Huddinge Komvux där museets pedagoger arbetar aktivt med språkutveckling för elever inom svenska för invandrare (SFI) och svenska som andra språk. Under våren 2014 fick vuxenstuderande med svenska som andra språk i uppgift att skriva egna texter om verk i utställningen *Highlights*. Resultatet blev en svit personliga texter publicerade på museets webbplats.

Museets pedagoger har också varit aktiva i olika nätverk och i referensgrupper, bland annat HandikappHistoriska Föreningen, Nordiskt centrum för kulturarvspedagogik och i ett Glaspedagogiprojekt som drivs av Glasmuseet i Boda.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Årets pedagogiska verksamhet på Waldemarsudde kan delas in i tre övergripande delar: visnings- och ateljéverksamhet för vuxna, verksamhet för skola och verksamhet för familj. Därtill kommer museets föreläsningar och temadagar som genomförs inom ramen för programverksamheten.

Museet har under året haft 314 bokade vuxenvisningar och 230 offentliga visningar arrangerats i samband med de tillfälliga utställningarna samt till sällskapsvåningen, trädgården och parken. Flest besökare hade visningarna av utställningen *Inspiration Matisse!* med i genomsnitt 68 deltagare per visning. I samband med utställningen arrangerades, tillsammans med SvD Accent och Antiksskolan, två heldagskurser med fördjupning i Matisse's betydelse för svensk konst.

För att höja kvalitén och lyfta intresset för samlingarna, utställningarna, slottet och parken har museet också arrangerat temadagar, workshops och särskilda trädgårdsdagar och marknader.

Visningsverksamheten har under året haft färre deltagare än föregående år som dock var ett extra framgångsrikt år besöksmässigt för Waldemarsudde. Jämfört med 2012 är nedgången inte lika markant.

Tabell 21

Visningar och pedagogisk verksamhet NM	2014	2013	2012
Antal visningar vuxna	177	122	332
Antal offentliga visningar	245	118	172
Antal föreläsningar	121	117	134
Antal övrig kursverksamhet	11	7	24

Tabell 22

Deltagare pedagogisk verksamhet NM	2014	2013	2012
Antal deltagare visningar vuxna	3759	2 437	7 126
Antal deltagare offentliga visningar	5620	3 308	9 515
Antal deltagare föreläsningar	3531	3 571	3 722
Antal deltagare kursverksamhet	126	92	848
Totalt antal deltagare pedagogisk verksamhet NM	13 036	9 408	21 211

Tabell 23

Visningar och pedagogisk verksamhet PEW	2014	2013	2012
Antal visningar vuxna *	314	359	255
Antal offentliga visningar	230	202	175
Antal föreläsningar	21	22	19
Antal övrig kursverksamhet (konstkurser)	4	4	2

* I antal visningar för vuxna ingår sedan 2013 även vuxenstuderande, tidigare redovisade under skolvisningar.

Tabell 24

Deltagare pedagogisk verksamhet PEW	2014	2013	2012
Antal deltagare visningar vuxna *	9 106	10 442	7 140
Antal deltagare offentliga visningar	5 136	8 869	7 875
Antal deltagare föreläsningar	675	1 240	797
Antal deltagare övrig kursverksamhet (konstkurser)	101	484	162
Totalt antal deltagare pedagogisk verksamhet PEW	15 018	21 035	15 974

* I antal deltagare visningar vuxna ingår vuxenstuderande, tidigare redovisade under skolvisningar.

Resultat pedagogisk verksamhet

Bedömningsgrund

Myndigheten arbetar med att ta fram signifikanta kvalitetsaspekter för den pedagogiska verksamheten som är och möjliga att följa upp och utvärdera.

Myndighetens bedömning av kvalitén i årets resultat utgår från uppsatta mål för verksamheten.

BEDÖMNING

Målsättningen för myndighetens verksamhet är att väcka intresse och genom delaktighet skapa förståelse för och ge kunskap om museets samlingar och utställningar.

Nationalmuseums visningsverksamhet ligger generellt på samma nivå som föregående år vilket får ses som positivt i förhållande till att det totala besöksantalet gått ned under året.

2013 var ett mycket framgångsrikt år besöksmässigt sett för Waldemarsudde. Årets resultat för museets pedagogiska verksamhet har varit mer av ett normalår i paritet med statistiken från 2012.

Sammanfattning

Antalet deltagare i visningar och övriga pedagogiska aktiviteter och arrangemang är ingen avgörande faktor för innehållet eller kvalitén i verksamheten. Personalens kompetens, erfarenhet, nyfikenhet och engagemang utgör däremot en viktig del i mötet med publiken för att skapa intresse för och kunskap om samlingarna.

Under året har pedagogerna arbetat aktivt med olika samarbeten och för att utveckla verksamheten med nya, inspirerande och varierade program.

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde bedömer med utgångspunkt från uppdraget och myndighetens målsättningar att den pedagogiska verksamheten genomgående håller en hög kvalitet.

Kostnader

Prestationen omfattar kostnader inom Pedagogiska enheten exkl. verksamhet för skola och barn.

Under 2013 hade Nationalmuseum ökade kostnader för etablering av den pedagogiska verksamheten på Konstakademien.

Tabell 25

Kostnader Pedagogisk verksamhet (tkr)	2014	2013	2012
Nationalmuseum *	3 070	3 446	2 846
Prins Eugens Waldemarsudde	679	477	497
TOTALT	3 749	3 923	3 343

6.3 Barn och ungdom

MYNDIGHETENS UPPDRAG

SFS 2007:1175-4 § Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett /.../barnperspektiv /.../

RB14 Regeringens kulturpolitiska prioriteringar under mandatperioden är barns och ungas rätt till kultur /.../

RB14-1 NMW ska redovisa den verksamhet som svarar mot den unga publikens behov samt insatser för att öka den unga publiken.

NATIONALMUSEUM

Nationalmuseum erbjuder olika aktiviteter för barn och unga samt en väl utvecklad och genomarbetad skolverksamhet med flera åldersanpassade skolprogram.

Skolverksamhet

I Nationalmuseums skolverksamhet ingår bland annat visningar och skapande arbete i ateljé i anslutning till museets utställningar, samarbeten med skolor, elever och lärare i Skapande skola-projekt samt fortbildningsverksamhet för skolpersonal. Skolverksamheten riktar sig till förskola, grundskola och gymnasium men också till vuxengrupper i svenska för invandrare och svenska som andraspråk.

Under året har aktiv skolverksamhet bedrivits på såväl Konstakademien som Kulturhuset. Antalet bokade skolvisningar visar ett bra resultat i jämförelse med museets totala besöks- och bokningsfrekvens. De bokade skolvisningarna under året uppgick till 202 visningar med totalt 4 791 skolbarn.

Under verksamhetsåret genomfördes även två lärarfortbildningar för förskola, grundskola och gymnasium där totalt 164 lärare deltog. På museets webbplats finns också särskilt utarbetade lärarhandledningar med fakta, bildmaterial och övningar för de lärare som vill arbeta med konst på olika sätt i undervisningen.

Skapande skola

Skapande skola, regeringens satsning på kultur i skolan, utgör en viktig del av museets skolverksamhet. Genom skolornas projekt, som görs i nära samarbete med Nationalmuseums pedagoger utifrån varje skolas behov, får elever och lärare möjligheter att möta konsten och museet på nya sätt. Under 2014 genomfördes tre Skapande skolaprojekt med sammanlagt 16 klasser från Enbacksskolan, Neglinge skola, och Fredrikshovs slottsskola.

Enbacksskolan. Spånga/Tensta åk 5 - Lydias hemlighet

Under våren 2014 genomfördes projektet *Lydias hemlighet* med en klass i årskurs 5 på Enbacksskolan, ett ämnesöverskridande arbete mellan svenska, bild och musik. Projektet gjordes i samarbete mellan elever, lärare och konstpedagoger och avslutades med en utställning på skolan och en presentation på museets webbplats.

Neglinge skola. Nacka kommun åk 0-6 – Porträtt och identitet

Projektet *Porträtt och identitet* gjordes som ett ämnesöverskridande arbete i svenska och bild med 300 elever och lärare från skolan tillsammans med en konstpedagog och en fotograf från museet. Genom bildanalys och egna bilduttryck i foton och collage fick eleverna möjlighet att reflektera över begreppet identitet och hur bilder konstrueras för att förmedla ett budskap. Projektet avslutades med en presentation på Nationalmuseums webbplats och en utställning på skolan.

Fredrikshovs slottsskola. Stockholm. åk 1-3 – Se hur det känns

Tillsammans med Fredrikshovs slottsskola genomfördes ett ämnesöverskridande arbete mellan bild och NO med utgångspunkt i skolans tema om kroppen där verk i samlingarna och i utställningen *Från tsarer till folkkommissarier* studerades. Projektet avslutades med en presentation på museets webbplats och en utställning på skolan.

MediaGymnasiet i Nacka Strand - Porträtt

Utöver årets Skapande skolprojekt genomförde MediaGymnasiet, Nacka Strand, ett eget projekt med utgångspunkt från ett besök i utställningen *Hans Gedda & Mörkrets mästare* där elever i åk 3 fick i uppgift att ta egna porträttfoton. Projektet resulterade i en utställning av elevernas bilder som visades i Lilla Ateljén på Konstakademien. Bilderna och en presentation av projektet publicerades även på museets webbplats.

Programverksamhet

Utställningar Konstakademien och Kulturhuset

Till utställningen *Barockt* tog Kulturhusets och Nationalmuseums pedagoger fram ett gemensamt skolprogram samt en särskild app för barn mellan 6-12 år. Appen fungerade som en audioguide med bilder, ljudspår och texter till utvalda verk i utställningen.

För att bättre möta skolornas behov och öka tillgängligheten för besök även under omhågningsperioder producerades under hösten två nya fristående skolprogram; ett om Konstakademiens skulpturer samt ett program för förskolan med ett allmänt måleritema.

Ateljéverksamhet

Nationalmuseums ateljéverksamhet spelar en central roll i den pedagogiska verksamheten och det konstpedagogiska arbetet, inte minst för att skapa möten över generationerna och kombinera hantverk och teknik från den äldre konsten med det samtida.

Barnens konstskola, kursverksamhet för barn i åldrarna 5-12 år, hade 30 kurstillfällen för olika grupper under året med sammanlagt 366 deltagare, en fördubbling jämfört med föregående år.

Lovverksamhet

Under sportlovet arrangerades en öppen drop-in verkstad för barn på temat Bling-blingporträtt, på Fryshuset. Verkstaden utgjorde en del i det samarbetsprojekt Nationalmuseums pedagoger inlett tillsammans med Fryshusets lovverksamhet *Lovely Days*.

Stockholms kulturfestival

När Nationalmuseum för nionde året i rad deltog i Stockholms kulturfestival överträffades till och med föregående års besökssiffror. Sammanlagt 3 658 barn och vuxna prövade under festivalens fem dagar på att skulptera i lera.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Prins Eugens Waldemarsudde har sedan 2013 utökat den pedagogiska verksamheten för barn- och unga bland annat genom särskilda satsningar och anpassade lokaler.

Programverksamhet

Verksamhet för barn och familj

Under året arrangerades sammanlagt 56 olika aktiviteter för barnfamiljer med totalt 2 536 deltagare, en ökning jämfört med föregående år. Den skapande verksamheten för barnfamiljerna pågick även under vinterhalvåret när Gamla husets ateljé stängt för säsongen, dels i hantverksateljén som iordningsstälts till utställningen om *Carl Malmsten*, dels i vävateljén till utställningen *Rigmor Grönjörd - Vävda bilder*.

Även antalet deltagare i Familjesöndagarna på olika teman ökade jämfört med föregående år. Sedan ateljéverksamheten för barnfamiljer inleddes på hösten 2013 har antalet deltagare per tillfälle fördubblats.

Under sportlovet erbjöds öppen hantverksateljé och på höstlovet öppen grafikverkstad i Gamla huset.

Under en helg arrangerades i samarbete med Marionetteatern/Parkteatern, Kulturhuset Stadsteatern en helg med barnteater och friluftsmåleri i parken, en lyckad satsning som drog 490 barn och vuxna.

I barnens galleri i Gamla huset visas sedan hösten 2013 olika utställningar med barnens konst. Under året presenterades bland annat verk från årets två Skapande skola-projektet samt *Blommor på Waldemarsudde* med verk av de barn och vuxna som deltagit i höstens Familjesöndagar.

Skolverksamhet

Under året har Waldemarsudde haft 103 bokade skolklasser, en ökning med 37 % jämfört med 2013 och sannolikt ett resultat av den satsning på skolverksamheten som då inleddes.

Skolprogrammen har omfattat ett urval av årets utställningar samt fem program inom ramen för basverksamheten. Under året har ett nytt program till samlingarna för åk F-6 utarbetats på tema årstiderna i konstnärens trädgård. Till samtliga program har skapande verksamhet erbjudits; workshop i teckning, bildanalys, träslöjd, friluftsmåleri, måleri och färgblandning, modellering, collage samt grafik.

Under året har också fem lärarkvällar arrangerats varav två inom ramen för årets Skapande skola-projekt, där sammanlagt lärare 348 deltog.

Skapande skola

Bredängsskolan, Skärholmen

Vårterminen 2014 genomfördes ett omfattande Skapande-skola projekt i samarbete med Bredängsskolan, Skärholmen. Projektet Bildspråk engagerade sju skolklasser i åk 4-6 samt tio lärare. Syftet med projektet var dels att genom möten med konsten stärka tal-, skrift- och bildspråket och dels att introducera barnen till ett kulturarv. Projektet, som bland annat omfattade bildtolkning och egna verkstexter till museets samlingar, avslutades med en vernissage där föräldrarna bjöds in till en utställning av elevernas egna konstverk. Bredängsskolans elevarbeten visades på Waldemarsudde under hela sommaren och elevernas texter publicerades också på webbplatsen,

Campus Manilla, Djurgården

Under hösten 2014 inleddes ett Skapande-skola projekt med Campus Manilla på Djurgården. Projektet omfattade hela skolan i syfte att utveckla elevernas kunskaper och intresse för estetiska ämnen och kultur. Ambitionen är att projektet skall övergå i ett långsiktigt samarbete med skolan och återkommande besök på museet för F-klasserna upp till åk 7.

Tabell 26

Barn- och ungdomsverksamhet NM (antal tillfällen)	2014	2013	2012
Bokade skolvisningar	202	134	449
Ateljé för alla	24	21	30
Konstskola för barn	30	12	46
Lovverksamhet	9	5	8
Stockholms kulturfestival (antal dagar)	5	5	5

Tabell 27

Deltagare i barn- och ungdomsverksamhet NM *	2014	2013	2012
Antal deltagare skolvisningar	4 791	3 518	11 083
Antal deltagare Ateljé för alla	531	1 502	2 301
Antal deltagare Konstskola för barn	366	180	646
Antal besökare lovverksamhet	183	235	258
Antal besökare Stockholms kulturfestival	3 658	3 520	2 654
Totalt antal deltagare barn- och ungdomsverksamhet NM	9 529	8 955	16 942

Under 2013 pågick verksamheten endast under 4,5 månader pga. evakuering.

Redovisad statistik enligt tabell 26 och tabell 27 avser endast bokade aktiviteter/deltagare och omfattar inte skolklasser som besökt museet på egen hand då fri entré gäller för grundskole- och gymnasieklaser och medföljande lärare.

Tabell 28

Barn- och ungdomsverksamhet PEW (antal tillfällen)	2014	2013	2012
Bokade skolvisningar *	103	75	106
Lovverksamhet	12	10	
Visning med ateljé – familjesöndag	32	23	
Övrig programverksamhet barn & unga – friluftsmåleri m.m.	12	5	

* Visningar för vuxenstuderande redovisas från 2013 under visningar vuxna [Tabell 23 & 24]

Tabell 29

Deltagare i barn- och ungdomsverksamhet PEW	2014	2013	2012
Antal deltagare skolvisningar	2 575	1 565	2 650
Antal besökare lovverksamhet	748	625	-
Antal visning med ateljé – familjesöndag	1 028	380	-
Antal övrig programverksamhet barn & unga...*	760	1003	-
Totalt antal deltagare barn- och ungdomsverksamhet PEW	5 111	3 573	-

I angiven siffra för 2013 ingår invigningen av ateljéverksamheten i Gamla huset.

Resultat barn- och ungdom

Bedömningsgrund

Myndigheten arbetar med att ta fram signifikanta kvalitetsaspekter för den pedagogiska verksamheten som omfattar barn- och ungdomsverksamhet och som är och möjliga att följa upp och utvärdera.

Myndighetens bedömning av kvalitén i årets resultat utgår från uppsatta mål för verksamheten.

BEDÖMNING

Myndigheten strävar efter att ge alla barn och unga ett roligt, utmanande och lärande möte med konsten på de ungas egna villkor. I enlighet med regeringens prioritering är verksamheten för och med barn och unga en viktig och väl inarbetad del i myndighetens arbete.

Pedagogiken är målgruppsanpassad för att väcka intresse och uppmuntra lärandet och upplevelsen av museets samlingar och utställningar. Skolverksamheten ger eleverna ett roligt och utmanande möte med konsten och i ateljéverksamheten skapas förståelse för bild och form och möjlighet till utveckling av det egna bildspråket.

För att förbättra, förnya och utveckla verksamheten görs kontinuerlig utvärdering och uppföljning av projekt och aktiviteter liksom genomgång av pedagogiskt material och anpassning av skolprogrammen efter önskemål och behov.

Sammanfattning

Nationalmuseums verksamhet för barn och unga är mycket uppskattad och framgångsrik med ökat deltagande i program och aktiviteter.

Även Prins Eugens Waldemarsuddes särskilda satsning på barn och unga som inleddes 2013 har fallit väl ut med stigande deltagarantal i årets aktiviteter och program.

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde bedömer med utgångspunkt från uppdraget och myndighetens målsättningar att den pedagogiska verksamheten för barn och unga under året har hållit en mycket hög kvalitet.

Kostnader

Prestationen omfattar kostnader för barn och skola inom enheten Pedagogik.

PEW har sedan 2013 en museipedagog med särskild inriktning mot barn- och unga. Då verksamheten riktad mot barn och unga utökades medförde detta också högre kostnader jämfört med tidigare.

Tabell 30

Kostnader Barn- och ungdomsverksamhet (tkr)	2014	2013	2012
Nationalmuseum	1 539	1 646	2 866
Prins Eugens Waldemarsudde	791	1 070	201
TOTALT	2 330	2 716	3 067

7. Forskning

MYNDIGHETENS UPPDRAG

SFS 2007:1175

1 § ...Myndigheten har till uppgift att främja /.../ och konstvetenskapen.

3 § 1 Myndigheten ska särskilt vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika de samlingar som har anförtratts myndigheten.

3 § 3 Myndigheten ska inom sitt område vetenskapligt bearbeta övriga samlingar av konst och konsthantverk som tillhör eller understöds av staten.

3 § 4 Myndigheten ska verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde.

Grunden för den vetenskapliga bearbetningen av samlingarna utgörs av olika projekt som omfattar såväl konstvetenskap som konserveringsvetenskap och syftar till att fördjupa kunskapen om samlingarna genom forskning efter vetenskapliga teorier och metoder. Projekten engagerar gästforskare och personal anställda vid museet och löper vanligtvis under långa tidsperioder, ofta flera år. Samtliga forskningsprojekt vid myndigheten är externfinansierade genom stiftelser och fonder. Erhållna bidrag används för att täcka kostnader för forskning och publikationer.

NATIONALMUSEUM

Avdelningen för Forskning, arkiv och bibliotek (FAB) ansvarar för forskningsuppdraget vid Nationalmuseum. I avdelningen ingår även publikationsverksamhet och bildförmedling som tillsammans med arkiv och konstabibliotek tillhandahåller tjänster och material för forskare och allmänhet.

Fokus under året har varit att hitta nya vägar för att sprida forskningsresultat. Nationalmuseums årliga tidskrift *Art Bulletin of Nationalmuseum Stockholm* har omvandlats från tryckt till digital publikation och nya förlagssamarbeten har ingåtts. Museets medlemskap i DiVA (Digitala vetenskapliga arkivet) har inneburit ett omfattande utvecklingsarbete för publikationsverksamheten och Konstabiblioteket. Tillsammans borgar dessa insatser för större spridning av museets publikationer.

Forskningsråd

För att säkra kvalitet och insyn i Nationalmuseums forskningsverksamhet ändrades 2013 sammansättningen i museets forskningsråd till lika många externa som interna ledamöter. Bland rådets externa ledamöter återfinns representanter för Stockholms och Uppsala universitet, Södertörns högskola, Riksantikvarieämbetet, Moderna Museet och Statens Museum for Kunst i Köpenhamn.

Under året har forskningsrådet bland annat behandlat framtida samverkansformer, förberett styrdokument samt följt upp pågående forskningsprojekt.

Forskningsnätverk

Det forskningsnätverk för centralmuseerna som Nationalmuseum tog initiativ till 2013 har fallit väl ut med högt deltagande och stort intresse för dialog. En programförklaring har utarbetats med målsättning om samverkan mellan museerna och Kungl. Vitterhetsakademien samt ökad integration av forskningen i museernas övriga verksamhet. Under 2014 har nätverket fokuserat på att formulera en modell för forsknings- och digitaliseringsprojekt i dialog med anslagsgivare inom ABM-området. Arbetet har bidragit till Vitterhetsakademiens och Riksbankens Jubileumsfonds nya satsning på forsknings- och digitaliseringsinsatser hos ABM-institutionerna. Den pågående Museiutredningen har också besökt nätverket för att diskutera forskningens roll vid museerna.

Publikationer

Publikationsverksamheten vid Nationalmuseum ansvarar för produktion av museets utställningskataloger och forskningslitteratur m.m. Den första digitala utgåvan av Art Bulletin of Nationalmuseum Stockholm vol 20 utkom för fri nedladdning i september 2014. Sedan ett par år tillbaka omhändertas lagerhållning och merparten av bokförsäljningen av eddy.se vilket tillsammans med museets olika nätplattformar gör att tillgängligheten till museets publikationer ökat.

Förlagssamarbeten

I samband med färdigställandet av forskningsprojektet och publikationen *Italian Paintings vol.1*. tecknades avtal med det tyska konstboksförlaget Hatje-Cantz. Förlagets nätverk och distributionskanaler öppnar för ökad spridning av forskningsresultaten internationellt. Ett samarbete inleddes även med bokförlaget Atlantis inför planerad utgivning av ett omfattande bokverk om Nya Nationalmuseum.

Bokmässor

Utöver en framgångsrik bokrea av museets hela utgivning har eddy.se under året presenterat Nationalmuseums utgivning på bokmässan i Göteborg och på den internationella bokmässan i London samt under Almedalsveckan i Visby.

Arkiv

Nationalmuseums arkiv omfattar myndighetsarkiv och enskilda arkiv som i sin tur består av brevsamlingar, personarkiv samt arkiv från företag och organisationer.

Med anledning av den tillfälliga utflyttningen från lokalerna på Skeppholmen genomfördes under året rensning, uppordning och förteckning av såväl myndighetsarkivet som de enskilda arkiven. Förteckningarna till 180 enskilda arkiv om ca 2400 volymer har registrerats för webbpublicering i museets arkivdatabas Visual Arkiv.

Myndighetsarkivet har tillförts material från den löpande verksamheten och museets utställningsaffischer 1968-2014 har ordnats och förtecknats. Vidare har museets arkivbeskrivning uppdaterats, interna utbildningar om arkiv och allmänna handlingar hållits och olika förarbeten gjorts inför framtida implementering av dokument- och ärendehanteringssystem.

Statens servicecenter fick under året tillsammans med Riksarkivet ett regeringsuppdrag att utveckla en myndighetsgemensam tjänst för e-arkiv. Nationalmuseum ingår i den referensgrupp som tillsatts för att följa arbetet och bidra med eventuella krav på tjänsten utifrån sin verksamhet.

Konstbibliotek [8.4]

Konstbiblioteket är Moderna Museets och Nationalmuseums gemensamma resurs för konst, fotografi och design och ett av Nordens största specialbibliotek. Efter renovering av lokalerna på Skeppsholmen flyttade biblioteket tillbaka i oktober och öppnades åter för besökare 25 november.

Under året har Konstbiblioteket arbetat med uppbyggnaden av museets infrastruktur för publicering i DiVA (Digitala Vetenskapliga Arkivet). Även de publikationer som tidigare getts ut av Nationalmuseum har katalogiserats i DiVA.

Bildarkiv och bildförmedling

I Nationalmuseums bildarkiv finns över en miljon fotografier, negativ, etc. av museets föremål, verksamhet och museologi samt andra museers föremål och samlingar. Förutom intern användning säljs bilderna för studier, forskning och kommersiell användning genom museets bildförmedlingstjänst. Antalet förfrågningar och sålda bilder har minskat stadigt de senaste åren. Tillgängligheten har dock ökat genom tillhållande av fler bilder via internet.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Publikationer

Majoriteten av publikationerna vid museet ges ut i samband med utställningsprojekt och är helt eller delvis externfinansierade; *Trädgården vid Prins Eugens Waldemarsudde* finansierades av Stiftelsen Olle Engkvist Byggmästare och Kungl. Patriotiska Sällskapet, utställningskatalogen *Inspiration Matisse!* finansierades av Torsten och Ragnar Söderbergs stiftelse, *Karl Nordström – Konstnärernas konstnär* finansierades av Torsten Söderbergs stiftelse och *The Garden of Life/Livets trädgård* bekostades av Frame Visual Art Finland. Tryckningen av utställningskatalogen *Favoriter ur Samlingarna* bekostades av Kungl. Konsthögskolan.

Bibliotek och arkiv

Biblioteket och arkivet vid Waldemarsudde har öppett för forskare efter tidsbeställning. Under året bokades ca 25 besök till arkivet och ca 120 förfrågningar från allmänhet och forskare besvarades.

7.1 Forskningsprojekt

NATIONALMUSEUM

Evakueringen av Nationalmuseums huvudbyggnad har även under 2014 påverkat verksamheten och resurserna för flera av forskningsprojekten då tillgängligheten till delar av samlingarna varit begränsad.

Projekten *Italienskt måleri* samt *Italienska arkitekturritningar i Cronstedtsamlingen* har dock kunnat fortgå som planerat. Forskningsprojektet har gått nu gått in i sin slutfas och en omfattande forskningspublikation förbereds för utgivning under 2015.

Genom Bevarandeavdelningens samarbete med CATS i Köpenhamn har ett nytt forskningsprojekt initierats i syfte att genom materialteknisk- och konsthistorisk analys få fram ny kunskap om utvalda verk i samlingarna. I december besöktes Bevarandeavdelningen av kollegor från CATS som med hjälp av portabel utrustning genomförde måleritekniska undersökningar av tre verk i Nationalmuseums samlingar. Besöket avslutades med en öppen workshop.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Under 2013 fortsatte det vetenskapliga arbetet med att inventera, dokumentera och beskriva enskilda objekt i museets konsthantverkssamling om cirka 900 föremål. Arbetet kommer att presenteras i en beståndskatalog med beräknad publicering 2016. Uppgifterna i föremålsdatabasen kommer även att uppdateras med resultaten från arbetet. Projektet drivs med externa medel.

Under året resulterade forskningsprojektet *Utforskande skapande, skapande forskning*, finansierat av Statens Kulturråd, bland annat i utställningen *Favoriter ur samlingarna* samt i ett filmiskt verk i utställningen *Karl Nordström*.

I samband med utställningen *Inspiration Matisse!* bedrevs omfattande källforskning i olika arkiv och brevsamlingar. Genom samverkan med forskare från Uppsala universitet, Stockholms universitet och Södertörns Högskola fördjupades det konceptuella innehållet och frågeställningarna i utställningarna *Karl Nordström* och *Inspiration Matisse!*

Källforskning rörande trädgårdens historia, anläggning och utformning har också bedrivits inför boken *Om trädgården vid Waldemarsudde* som publicerades under året.

7.2 Kunskapsförmedling

NATIONALMUSEUM

Open Access och DiVA

Open Access-publicering är ett viktigt steg mot ökad tillgänglighet och kvalitetssäkring och Nationalmuseum följer arbetet hos Kungl. biblioteket och Vetenskapsrådet med nationella riktlinjer för fri tillgång till vetenskaplig information. I enlighet med den policy för Open Access som togs fram under året ska myndigheten arbeta för att verksamhetens forskningsresultat publiceras via internet med fri tillgänglighet för alla. Genom DiVA (Digitala Vetenskapliga Arkivet) – en portal för flera forskningsinstitutioner med en gemensam söktjänst - kan museets resultat publiceras enligt Open Access-principen och i de fall upphovsrätten tillåter kan medarbetares bidrag i tidskrifter och artiklar utgivna av andra förlag även parallellpubliceras.

RIHA

Nationalmuseum är sedan 2010 medlem i RIHA (The International Association of Research Institutes in the History of Art) för att öka möjligheterna till nationell och internationell samverkan inom bland annat konstvetenskap och materialteknisk forskning. Under året deltog museet vid RIHA:s General Assembly 2014 som arrangerades av The Clark's Art Institute i Massachusetts.

Medlemskap i CATS

Sedan 2013 ingår Bevarandeavdelningens chef i den vetenskapliga kommittén CATS (Centre for Art Technological Studies and Conservation, Denmark). Genom CATS har Nationalmuseum möjlighet att följa olika vetenskapliga projekt. Våren 2014 tecknades en överenskommelse om samarbete mellan Nationalmuseum och CATS. Samarbetet ger museet möjlighet att följa och bistå med expertis i olika vetenskapliga projekt. Tillsammans med CATS arrangerade och medverkade Bevarandeavdelningen i konferensen *Technology & Practice: Studying 18th-Century Paintings & Art on Paper* i Köpenhamn. [7.1]

Carl Malmstens Furniture Studies

2012 initierades ett undervisningsprojekt i samarbete med Bevarandeavdelningen, Nynäs slott och Carl Malmstens Furniture studies med syfte att utveckla nya möjligheter att bruka och tillgängliggöra Nationalmuseums samlingar för forskning och undervisning. Under 2014 deltog studenter vid möbelkonserveringsprogrammet vid installation och möblering av barnkammaren på Nynäs slott.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Sedan 2013 ingår Museichefen i ett FoU-nätverk som träffas regelbundet och där strategiska forskningsfrågor av relevans för museisektorn behandlas.

Museichefen är även aktiv som ledamot i styrelsen för Konsthistoriska sällskapet som ger ut Konsthistorisk tidskrift, och som ledamot i Kungl. Samfundet för handskrifter utgivande gällande Skandinaviens historia och ingår även i Stockholms stads referensgrupp för Kultur- och Utvecklingsstöd.

Waldemarsuddes museichef har ett nära samarbete med universitet och högskolor och anlitas som sakkunnig föreläsare och skribent i nationella och internationella publikationer.

7.3 Seminarier och konferenser

Kompetens- och erfarenhetsutbyten genom medverkan i och/eller arrangemang av symposier och föreläsningar är en viktig del av verksamheten.

NATIONALMUSEUM

Stängningen av Nationalmuseums huvudbyggnad och evakueringen av Konstbibliotek och arkiv från Skeppsholmen har medfört att museets publika seminarier delvis fått genomföras i samarbete med andra institutioner.

Årets Tessinföreläsning på temat *Interior Fictions: Dressing-gowns and Shipwrecks in Diderot's "Regrets"* med föreläsaren Katie Scott från The Courtauld Institute of Art i London, genomfördes i samarbete med Moderna Museet som även stod som värd.

Inom ramen för samarbetet med Riksantikvarieämbetet (RAÄ) anordnades en kurs om energibesparande metoder med fokus på den senaste utvecklingen inom klimatstandarder för museer. En av museets konservatorer höll också föredrag på Samlingsforum *Ljus på Samlingen* på Västerbottens museum, Umeå. [8.3]

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Under året arrangerades 21 föreläsningar kopplade till de aktuella utställningarna och platsen som helhet med interna och externa föreläsare varav flera var konstnärer och forskare från universitet och högskolor. Tio föreläsningar/seminarier arrangerades i egen regi och 11 i samarbete med extern part, däribland en i samverkan med Moderna Museet.

Flera medarbetare har deltagit i konferenser och kurser för att höja sin kompetens inom olika områden. Museichefen, museipedagogen och intendenten deltog i tvådagarssymposiet *Konstvetenskapen och de historiska husen*, ett samarrangemang mellan Uppsala Universitet, Zornsamlingarna och Bror Hjorths hus.

Tabell 31

Publikationer NM	2014	2013	2012
Antal utgivna publikationer	8	10	10
Antal publikationer under produktion	5	4	6

Tabell 32

Publikationer PEW	2014	2013	2012
Antal utgivna publikationer	9	5	4
Antal publikationer under produktion	4	4	4
Medverkan i externa publikationer	4	4	4

Tabell 33

Seminarier och projekt NM	2014	2013	2012
Antal seminarier/föreläsningar egna	1	17	17
Antal symposier i egen regi	-	-	-
Antal pågående forskningsprojekt	8	7	7
Antal avslutade forskningsprojekt	-	-	1

Tabell 34

Seminarier och projekt PEW	2014	2013	2012
Antal seminarier/föreläsningar egna	10	10	11
Antal seminarier/föreläsningar i samverkan	11	12	8
Antal symposier i egen regi	-	5	2
Antal pågående forskningsprojekt	2	2	2
Antal avslutade forskningsprojekt	-	-	-

Resultat forskning

Forskningsverksamheten vid myndigheten verkar genom publikationer, symposier och föreläsningar i anslutning till pågående utställnings- och forskningsprojekt för spridning av ny kunskap och ökad samverkan mellan myndigheten och olika universitet och högskolor, nationellt som internationellt.

BEDÖMNING

- **Kvalitetsaspekt: Nätverk och samarbeten**

De senaste årens utveckling och breddning av forskningsverksamheten att omfatta teknisk vetenskap har bidragit till nya och viktiga samarbeten, bland annat med CATS och ICOM-CC.

Under året har verksamhetens fokus legat på att dra upp riktlinjer för utformningen av en infrastruktur som möjliggör ökat forskningssamarbete med andra. Genom olika samarbeten, såväl nationella som internationella, har myndigheten tillgång till ett stort nätverk av forskare vid andra institutioner, universitet och högskolor.

- **Kvalitetsaspekt: Tillhandahållande/tillgänglighet och kvalitetssäkring**

Genom den Open Access-policy som antagits har ett viktigt steg mot ökad tillgänglighet och kvalitetssäkring tagits där forskningen blir mer synliggjord och lättillgänglig samtidigt som den är öppen för granskning. Medlemskapen i RIHA och DiVA ger myndigheten tillgång till olika kvalitetssäkrade publiceringskanaler för de vetenskapliga publikationerna. Konstbibliotekets nyöppnande i slutet av året är, med sina nyrenoverade och anpassade lokaler samt sitt utökade innehåll, en betydande satsning för en bred kunskapsförmedling.

- **Kvalitetsaspekt: Kommunikation/spridning**

De digitala verktygens betydelse för utbyte av information och kunskap med omvärlden är grundläggande i uppbyggnaden av en funktionell infrastruktur för spridning av forskningsresultat. Medlemskapet i RIHA ger myndigheten möjlighet till publicering i RIHA Journal och en kvalitetssäkrad publiceringskanal. De nya förlagssamarbetena med Hatje-Cantz och Atlantis utgör andra välrenommerade kanaler för stor spridning av såväl resonerande kataloger som utställningskataloger.

Sammanfattning

Myndigheten arbetar kontinuerligt för att utveckla metoder som säkrar att forskningen som bedrivs är av hög kvalitet. Medlemskapen i RIHA och DiVA borgar för ökad tillgänglighet och kvalitetssäkrad spridning av publikationer.

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde bedömer utifrån angivna kvalitetsaspekter och verksamhetens förutsättningar att arkivhållning, bibliotekstjänster, publikationer tillsammans med nya samarbetsformer och publikationskanaler samt aktiviteter i anslutning till pågående utställningar och forskningsprojekt, i hög grad har bidragit till fördjupning och spridning av kunskap om samlingarna och dess historia. Sammantaget visar detta att myndighetens forskningsverksamhet håller hög kvalitet.

Kostnader

Prestationen omfattar forskning, publikationer, bildarkiv, konstbibliotek och arkiv.

Kostnaderna för Nationalmuseum har tidigare endast omfattat forskning och publikationer.

Tabell 35

Kostnader Forskningsverksamhet (tkr)	2014	2013	2012
Nationalmuseum	16 590	15 977	10 571
Prins Eugens Waldemarsudde	394	1 063	372
TOTALT	16 984	17 040	10 943

8. Samverkan och kulturellt utbyte

Olika typer av samarbeten och utbyten, nationella som internationella, är helt nödvändiga och en förutsättning för myndighetens verksamhet och utveckling.

8.1 Nationell samverkan

Under perioden då Nationalmuseibyggnaden är stängd för renovering reser delar av konsten i samlingarna på turné. Samarbeten, turnerande utställningar och tillfälliga utställningsplatser utgör grunden för museets möten med publiken - både i Sverige och utomlands.

Genom samarbete med Swedavia har Nationalmuseum kunnat visa porträttfotoutställningen *Crossing Borders* på flera olika flygplatser i Sverige, från Arlanda till Umeå i norr och Malmö i söder. Under sommaren visades utställningen också på Gripsholms slott. Genom *Crossing Borders* har museets konst blivit tillgänglig för en större och bredare publik på oväntade platser.

Utställningen *Slow Art* har sedan den först visades på Nationalmuseum år 2012, gått vidare till flera platser i landet. Under året visades utställningen dels på Läns museet i Gävleborg men även på Svenska Institutet i Paris.

Museets nationella samverkan har under året också omfattat samarbeten med Jönköpings läns museum i utställningen *Yrke: Konstnär* samt utställningen *Resenärens blick* på Västerbottens museum i Umeå som del i samarbetet kring Umeå Kulturhuvudstad 2014.

I avvaktan på besked från regeringen har Nationalmuseum tillsammans med läns museet Jamtli i Östersund fortsatt planera för ett Nationalmuseum Norr. Ett samarbete med ett nytt museum i Östersund skulle öka tillgängligheten och bredda verksamheten för bägge parter. Jamtli har under året också fortsatt att undersöka möjligheter till finansiering.

8.2 Internationellt och interkulturellt utbyte

MYNDIGHETENS UPPDRAG

SFS 2007:1175-4 § Myndigheten ska i sin verksamhet integrera /.../ ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Samarbetet med andra museer och institutioner är av stor vikt för myndigheten. Det internationella och interkulturella utbytet bedrivs framförallt inom ramen för myndighetens forskningsverksamhet samt genom utställningsprojekt och lånehantering. Utbytet gör det möjligt att producera stora internationella utställningar och att visa samlingarna utanför landet samt utbyta viktiga forskningsrön.

NATIONALMUSEUM

Under museibyggnadens renovering är både enskilda utlån och utställningssamarbeten särskilt betydelsefulla inte minst de internationella. Bland de samarbeten genom utlån museet haft under 2013 kan särskilt nämnas Rijksmuseums i Amsterdam, Museum of Fine Arts i Budapest och Petit Palais i Paris samt Ordrupgaard i Danmark och Konstmuseet Sinebrychoff i Helsingfors. [5.2]

Inte minst viktig i sammanhanget har samarbetet med Ryska Museet i St Petersburg varit. Utställningen *Från tsarer till folkkommissarier* och framtagning av katalog har förberetts tillsammans med ryska kollegor under flera år. Till utställningen på Konstakademien bidrog Ryska Museet med 66 verk. Planer finns på fortsatt samarbete i ett nytt utställningsprojekt i Ryssland.

Personalens särskilda kompetens och specialisering är inte bara en tillgång för museet men även en efterfrågad resurs nationellt och internationellt; Nationalmuseums medlemskap i organisation RIHA har gett ökade möjligheter till global samverkan inom konstvetenskaplig och materialteknisk forskning. Vid ICOM-CC:s (International Council of Museums–Committee for Conservation) konferens i Melbourne, Australien, valdes Bevarandeavdelningens chef till styrelsens vice ordförande för perioden 2014-2017. Bevarandeavdelningens chef ingår också i den vetenskapliga kommittén CATS som erbjuder museet möjlighet att följa och bistå med expertis i olika vetenskapliga projekt. I april tecknades en överenskommelse mellan CATS och Nationalmuseum om samarbete och tillsammans arrangerades en konferens i Köpenhamn. [7.2]

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Waldemarsudde samverkar kontinuerligt med andra institutioner i Norden och Europa främst genom utlån och inlån av konstverk till museets utställningar.

Under året har verk lånats ut till fem internationella utställningar, bland annat till Anders Zorn-utställningen på The National Academy Museum, New York och till Carl Larsson-utställningarna på Petit Palais i Paris och Ordrupgaard i Köpenhamn.

8.3 Myndigheter och andra aktörer

MYNDIGHETENS UPPDRAG

SFS 2007:1175 / 2014:166-7a § Myndighetens samverkan med myndigheter och andra aktörer ska omfatta det civila samhällets organisationer.

Kontakterna med olika aktörer har under året vidgats och fördjupats och lett till intressanta och utvecklande möten och samarbeten som bidragit till positiva utbyten och förstärkningar i myndighetens verksamhet.

NATIONALMUSEUM

Under renoveringen av Nationalmuseums huvudbyggnad på Blasieholmen har det varit särskilt angeläget för Nationalmuseum att etablera olika typer av och nya samarbeten.

- **Centralmuseernas samarbetsråd (CMS)**
Tillsammans med tio museimyndigheter och fyra stiftelsemuseer, alla under Kulturdepartementet, ingår myndigheten i CMS, ett nätverk på chefsnivå. Rådet arbetar med museigemensamma frågor framförallt inom digitalisering, e-förvaltning och upphandling.
- **Riksantikvarieämbetet (RAÄ)**
Det samarbete om konserveringsvetenskap, samlingsförvaltning m.m. som avtalades med RAÄ 2013 resulterade under året i kursen *Energibesparande metoder för museer* som arrangerades tillsammans med RAÄ. Vidare föreläste en av Bevarandeavdelningens konservatorer vid RAÄ:s konferens på Samlingsforum på Västerbottens museum i Umeå.
- **Statens fastighetsverk (SFV)**
Nationalmuseum och SFV har haft regelbunden samverkan kring frågor rörande renovering med anpassning av museibygnaden efter verksamhetens krav och behov.
- **SIS – Bevarande av kulturarv**
2013 ingicks ett avtal med SIS (Swedish Standards Institute) för deltagande i det internationella projektet *Bevarande av Kulturarv* (SIS/TK 479). Genom samarbetet ges möjlighet till utbyte av erfarenheter och analysresultat med andra länder och yrkesgrupper. Under året har Bevarandeavdelningen samverkat med SIS rörande samordning av skadedjurskontroll, dokumentation, klimatfrågor m.m.
- **Digisam**
Digisam är Riksarkivets samordningssektariat för digitalisering, digitalt bevarande och digital förmedling av kulturarvet. Museet har under året deltagit i Digisams arbetsgrupper för upphovsrätts- respektive bevarandefrågor.
- **Kungliga Biblioteket (KB)**
Nationalmuseum är representerad i KB:s expertgrupp för digitalisering och har under året deltagit i gruppens möten och konferenser.
- **Nationalmuseums forskningsråd**
I Nationalmuseums forskningsråd ingår externa representanter från Stockholms universitet, Uppsala universitet, Södertörns högskola, Riksantikvarieämbetet, Moderna Museet och Statens Museum for Kunst, Köpenhamn.
- **Moderna Museet (MM)**
Årets Tessinföreläsning genomfördes i samarbete med MM som även stod som värd. [8.4]
- **Carl Malmstens Furniture Studies, Linköpings universitet**
Nationalmuseum har under året fortsatt tidigare samarbete och undervisningsprojekt på Nynäs slott med Carl Malmstens Furniture studies och eleverna vid möbelkonserveringsprogrammet.
- **Swedavia**
Nationalmuseum och Swedavia har under året samverkat kring utställningsprojektet *Crossing Borders* som visats på flera flygplatser i Sverige.

- Konstakademien
Genom samarbete med Konstakademien har Nationalmuseum kunnat fortsätta sin publika verksamhet med utställningar och pedagogisk verksamhet. Under året tecknades avtal om fortsatt förhyrning av utställningslokaler till början av 2017.
- Kulturhuset Stadsteatern
Under året visades det gemensamma utställningsprojektet *Barockt* på Kulturhuset. Samarbetet har fortsatt genom det avtal som tecknats med Kulturhuset Stadsteatern om utställningslokal för Nationalmuseum Design. Projektering och anpassning av lokalen inleddes under hösten inför öppnandet av den första utställningen i februari 2015.
- Stockholms stad – Kulturfestivalen
Museet har under flera år deltagit i Stockholm Stads Kulturfestival där Nationalmuseum tillsammans med andra aktörer fått möjlighet att nå ut till och engagera nya målgrupper.
- Fryshuset
Under året inleddes ett samarbete med Fryshusets lovverksamhet, *Lovely Days*.
- Övriga organisationer och aktörer
Nationalmuseum har under 2014 inom ramen för pedagogernas arbete för personer med funktionsnedsättning, samverkat med flera olika parter och organisationer i olika projekt;
 - Alzheimerfonden, Demensförbundet och Svenskt demenscentrum i *Möten med minnen*
 - Väsbygården i Vallentuna (*Konst i vården*)
 - Äldreboendet Alströmerhemmet och Temabo (*Morgondagens Museum*)

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

- Statens Fastighetsverk (SFV)
Under sommaren byggdes entrén och butiken på Waldemarsudde om i samarbete med SFV.
- Moderna Museet (MM)
I samarbete med MM arrangerades *Annikaseminarier* ett panelsamtal om nätverkande och den kvinnliga konstnärsrollen utifrån verk av Annika Karlsson Rixon i Skagenutställningen.
- Carl Malmstens Furniture Studies, Linköpings universitet
Det samarbete som 2013 inleddes med Carl Malmsten Furniture Studies vid Linköpings universitet i samband med utställningen om Carl Malmsten, fortsatte under året.
- Kungl. Konsthögskolan i Stockholm
Utställningen *Favoriter ur samlingarna* gjordes i samarbete med nio studenter i fri konst från Kungl. Konsthögskolan i Stockholm.
- Kungl. Musikhögskolan/Edsberg
Åtta konserter genomfördes i programserien Musik på Udden i samverkan med Kungl. Musikhögskolan/Edsberg.
- Parkteatern/Stadsteatern
Fyra teaterföreställningar för barn med efterföljande friluftsmålari arrangerades i samarbete med Parkteatern/Stockholm Stadsteater.
- Praktikanter
Waldemarsudde samverkar kontinuerligt med universiteten gällande praktikplatser. Under året tog museet emot fem praktikanter från curatorutbildning och kulturarvsprogram från Stockholms och Uppsala universitet. Vidare har ett tiotal trädgårdsmästarpraktikanter från olika trädgårdsskolor tagits emot.

8.4 Moderna Museet

MYNDIGHETENS UPPDRAG

SFS 2007:1175-7 § Myndigheten ska samarbeta med Moderna Museet om gemensamma funktioner.

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde och Moderna Museet har sedan delningen av Statens Konstmuseer 1999, i enlighet med myndighetens instruktion, samarbetat om den gemensamma funktionen Konstbiblioteket.

Tidigare samarbete mellan museerna avseende gemensam transportverksamhet avslutades 31.12.2012. Transportenhetens resurser har sedan dess allokerats till Nationalmuseum för arbete med evakuering och till den planerade återflytten till museibyggnaden på Blasieholmen 2017.

Konstbibliotek

Konstbiblioteket är Moderna Museets och Nationalmuseums gemensamma resurs för konst, fotografi och design och ett av Nordens största specialbibliotek. Bokbeståndet som speglar museernas samlingar och verksamhet från renässansen fram till idag, vänder sig till alla konstintresserade, såväl forskare och museianställda som allmänheten. Nationalmuseum är huvudman för verksamheten men de båda museerna samråder inom ramen för ett biblioteksråd om budgetramar och övriga övergripande frågor avseende den gemensamma funktionen.

Sedan sammanslagningen 2013 av Moderna Museets Fotografibibliotek och Konstbiblioteket har överföring av data och uppgradering av programvara till det lokala bibliotekssystemet MONA genomförts och avslutades planenligt i början av 2014.

Under året har bibliotekets lokaler på Skeppsholmen renoverats och utrustats med tillgänglighetsanpassad hiss. Konstbiblioteket flyttade tillbaka i lokalerna i oktober och öppnades åter för besökare den 25 november. [7]

8.5 Thielska Galleriet

Under sommaren 2014 tecknade Nationalmuseum och Thielska Galleriet ett avtal om samverkan kring gemensamma funktioner där myndigheten erbjudit stöd inom administration och tjänster som konservering och marknadsföring.

Thielska Galleriet, som drivs av en helstatlig stiftelse, har en enastående konstsamling med svensk och nordisk konst i unik sekelskiftesmiljö. Målet är att skapa ett större utrymme för museernas respektive kärnverksamhet med samlingarna som en gemensam resurs och samtidigt skapa stabilitet för Thielska Galleriet när det gäller ekonomi och administration.

9. Prins Eugens Waldemarsudde; Övrig verksamhet

MYNDIGHETENS UPPDRAG

SFS 2007:1175-5 § Verksamheten vid Prins Eugens Waldemarsudde ska bedrivas i enlighet med föreskrifterna i prinsens testamente.

9.1 Fastigheten

Under året har Waldemarsudde, i nära samarbete med Statens fastighetsverk (SFV), genomfört en exteriör och interiör ombyggnad av museets entré och butik. Ombyggnaden omfattade en steninklädd tillgänglighetsramp i granit, ett vindfång i entrén för att värna inomhusklimatet och en omgjord entré- och butiksyta. Strax intill den nya entrén finns nu också parkeringsplatser för funktionshindrade.

Ombyggnaden har gjort Waldemarsudde till funktionell och fungerande helhet. Interiört har butiken fått ett nytt och mer representativt utseende och genom separata kassadiskar för försäljningen av entrébiljetter och butiksvaor har logistiken förbättrats. Den invändiga ombyggnationen har genomförts med stöd från The Barbro Osher Pro Suecia Foundation.

I samband med ombyggnaden av entréområdet har även en trädförnyring skett. Framför entréterrassen har en ny ek planterats på den plats där den tidigare så kallade Trädgårdseken stod. Runt den nya eken har SFV låtit uppföra en träbänk enligt äldre förlaga.

För tillgänglighetsanpassningen av entrén blev Waldemarsudde nominerad till Stockholm stads S:t Julianpris 2014 i kategorin Fysisk tillgänglighet med motiveringen; "Prins Eugens Waldemarsudde utgör en god förebild för hur en gammal byggnad på ett varsamt och smakfullt sätt kan göras tillgänglig."

Vidare har fastighetsunderhåll utförts, bland annat har utställningssalen i galleriet målats om och fått en ny permanent kulör och vissa delar av slottsfasaden och gallerifasaden har lagats efter frostsador.

9.2 Trädgården

Park- och trädgårdsavdelningen vid Waldemarsudde ansvarar för bevarandet av parkens utformning, blomsteranläggningar, vägar, inventarier som möbler, urnor, vattenspel och maskiner, produktionsytor samt växthus, träd, buskar, gräsmattor och ängsmark. Avdelningen underhåller också dekorationsväxterna i museets olika delar.

Arbetet omfattar daglig skötsel och tillsyn av de olika enheterna utifrån de skötseldokument som utarbetats enligt gammal förlaga från museets arkiv. Även parkens planteringsytor planteras efter rekommendationer hämtade från arkivet. Växtproduktionen omfattar såväl utplanteringsväxter som krukväxter och snittblommor i åretruntproduktion. Utöver växthusodlingen av det traditionella blomstersortimentet specialodlas unika arter och sorter. En del av de växter som produceras säljs i museibutiken och intäkter från försäljningen används för att täcka kostnaderna för trädgårdsodlingen.

Under 2014 har följande bevarande- och vårdåtgärder i trädgården genomförts:

- Kronstabiliseringar, urglesningar, fruktträdsbeskrning och trädfällningar
- Omplantering av liggande äppelträd
- Reparation av stormskadade träd
- Beskrningar, planteringar, åtgärd av gräsmattor m.m.
- Iordningsställande av området kring den nya entrén med bland annat grässådd och lökplantering

Genom generösa bidrag från museets vänförening har Nya Terrassen vid Bourdelles skulptur *Herakles* åtgärdats och försetts med ett automatiskt bevattningssystem som underlättar plantering och skötsel.

Renovering och vård av möbler och urnor i parken samt skötsel och vård av maskinparken genomförs kontinuerligt. Under året har de större vita parkmöblerna reparerats och målats. Även urnor, tunnor i trä samt några bänkfönster har reparerats.

Såväl allmänna som bokade visningar har genomförts. I april anordnades en tulpanvisning i sällskapsvåningen och i slutet av maj hölls en kvällsvisning av sällskapsvåningen och trädgården. För andra året i rad arrangerades också Trädgårdsdagar med försäljning i trädgårdsmästeriet.

Till publiceringen av *Trädgården vid Prins Eugens Waldemarsudde* skriven av Waldemarsuddes trädgårdsmästare, producerades en sommarutställning i orangeriet med fotografier och växter med anknytning till boken.

Offentliga visningar av park och trädgård har också hållits varje torsdag under juni till och med augusti. I oktober genomfördes en höstmarknad med försäljning av sticklingar, lökar och snittblommor. Dessutom anordnades en helkväll med praktiska råd och tips om sådd, beskärning och vinterförvaring av pelargoner. I slutet av december hölls för tredje året i rad en julmarknad med krans- och julblomsförsäljning. I samband med publiceringen av *Prins Eugens värld av blommor* och *Waldemarsuddekrukan* hölls en workshop om julens blommor.

Sammanfattning

Arbetet med fastighet, park och trädgård vid Waldemarsudde är ett specialiserat och kvalificerat arbete och omfattar alla förekommande skötselåtgärder, från framförande av maskiner och snickeriarbete till blomsterarrangeman. Årets insatser för Waldemarsuddes byggnader, samlingar, park och trädgård har utförts i enlighet med uppdraget och prinsens föreskrifter för ett välbevarat kulturarv.

10. Personal- och kompetensförsörjning

MYNDIGHETENS UPPDRAG

SFS 2007:1175 samt SFS 2000:605 / 2008:747: Kompetensförsörjning

SFS 2000:605 Kap 3 § 3 Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1 § första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

10.1 Kompetensförsörjning

Myndighetens strävan är att skapa en arbetsplats som attraherar och utvecklar Sveriges främsta kompetens inom området, och att vara en öppen organisation som ständigt utvecklas i samverkan med omvärlden där medarbetarna samverkar med ömsesidig respekt och tillit.

En viss obalans i könsfördelningen föreligger med fler kvinnor än män. Då majoriteten av studenterna på universitetens konstvetenskapliga utbildningar är kvinnor är det svårt att utjämna obalansen i könsfördelningen vid nyrekrytering. Demografin avspeglas till viss del i lönebildens där yngre och välutbildade kvinnor ofta har högre lön än män och där kvinnor även är i majoritet på chefs- och specialistbefattningar. Fortsatt föreligger överskott på konstvetare medan det är svårare att rekrytera administrativ och teknisk personal med rätt profil.

10.2 Verksamhetsutveckling

Förmågan att rekrytera, attrahera, utveckla, behålla och avveckla kompetens på lång och kort sikt är avgörande för att uppnå verksamhetens mål. Arbetet med omställningsfrågor och intern rörlighet, med grund i ett inkluderande synsätt, har därför prioriterats.

Nationalmuseum befinner sig i en förändringsprocess i och med renovering av och inför nyöppnandet av museibyggnaden på Blasieholmen. En ny organisation anpassad till verksamheten under renoveringsperioden och tiden fram till återflytten planeras för införande under 2015. Denna process har skapat viss oro i organisationen.

Flytten från museet och från tillfälliga lokaler till nya magasin och kontor har inneburit en högre belastning framförallt på Bevarandevdelningen. Arbetsplatser på flera skilda platser har medfört ökat resande och fysisk påfrestning genom bärande på utrustning. P.g.a. den oro som finns i organisationen har skyddsronder och arbetsmiljöarbete fokuserat på den psykosociala arbetsmiljön. Arbetsmiljöarbetet har integrerats i samverkansstrukturen.

Coachstöd har erbjudits till såväl chefer som medarbetare i de fall det ansetts vara befogat vilket lett till att man undvikit sjukskrivning och även funnit nya utvecklingsvägar för medarbetare.

Ett långsiktigt mål är att förstärka medarbetarrollen genom ökade insikter och reflektion samt att främja organisationsutveckling och gemensamma värderingar. Utifrån medarbetarundersökningarna har utbildningar för chefer, skyddsombud och övrig personal planerats och genomförts.

10.3 Rekrytering och personalomsättning

Myndigheten har haft ett snitt på 170 anställda (motsvarande 149 årsarbetskrafter) under 2014 varav 25 på PEW. Andelen tidsbegränsat anställda har minskat från 44,1% till 22 % inklusive säsongsanställda sommarlärare på slotten under perioden juni-augusti.

Under 2014 gjordes sex tillsvidareanställningar och 25 tidsbegränsade anställningar att jämföra med 92 tidsbegränsade anställningar 2013. Sju tillsvidareanställda entledigades varav fem genom pensionsavgång.

Tabell 36

Personalrörlighet	2014	2013	2012
Totalt	30,0 %	41,3 %	39,6 %
Enbart tillsvidareanställda	3,5 %	5,8 %	4,9 %
Pensionsavgångar	2,9 %	4,4 %	1,7 %

Med personalrörlighet avses här flödet av personal in i och ut ur organisationen uttryckt i procent av antalet anställda. (Med anställd avses person med månadslön och vars sammanlagda anställnings-omfattning är minst 40 % av heltidsanställning.)

Andelen tidsbegränsat anställda har minskat drastiskt och beräknas inte öka igen förrän till återflytt till det nyrenoverade museet för att sedan minska när arbetet avslutats. Utöver detta tillkommer tillfällig tim- och arvodesanställd personal, arvodister med eget företag samt bemanningsuppdrag, t.ex. externa pedagoger, museivakter, säljare i butik, föreläsare och översättningsuppdrag.

Myndigheten har under 2014 i samarbete med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan haft fyra personer i arbete på olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Nationalmuseum har tagit emot tre praktikanter från skolor och universitet inom och utom Sverige och Waldemarsudde har tagit emot fem praktikanter från universitetens curatorutbildningar och kulturarvsprogram företrädesvis från Stockholms universitet men även från Uppsala.

Myndighetens lönefunktion sköts av Statens servicecentrum (SSC) i Gävle. Lösning är något dyrare vilket uppvägs av den minskade sårbarhet i lönehandläggningen som uppnåtts. SSC lösningen förutsätter att myndigheten har en lönehandläggare på plats vilket inneburit att förväntade rationaliseringseffekter uteblivit. Under hösten har arbetet inletts med att byta HR- och lönesystem från Palasso till Primula där myndigheten är en av fyra pilotmyndigheter.

Under den närmaste femårsperioden har 20 anställda möjlighet att gå i pension vilket öppnar för en anpassning av kompetens till den nya organisation vilket kommer att behövas inför öppnandet av det nyrenoverade museet.

För att säkerställa och kvalitetssäkra den framtida kompetensförsörjningen ska chefer med personalansvar kontinuerligt analysera hur arbetet organiseras och fördelas inom avdelningen/enheten. I första hand ska chefen se över arbetsfördelningen inom avdelningen/organisationen eller där möjlighet finns, erbjuda kompetensutveckling till befintlig personal inom myndigheten.

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde är en organisation med inlåsningsproblematik inom vissa grupper. Det är därför av största vikt att arbeta med intern rörlighet för att på så sätt ta vara på och utveckla den kompetens som redan finns. Det är också avgörande för myndigheten att vid behov kunna avveckla den kompetens som inte längre efterfrågas. Detta tillsammans med högre krav på effektivitet till oförändrade eller minskade kostnader/resurser och t.ex. förändrad tillgång på arbetskraft kan medföra förändrade behov av nyrekrytering.

10.4 Personalstruktur

Medelantalet anställda har minskat 2014 beroende på att evakueringsarbetet avslutats. Medelåldern hos myndighetens personal ligger på 49 år (kvinnor 48 år och män 51 år).

Den genomsnittliga utbildningsnivån vid Nationalmuseum och Prins Eugens Waldemarsudde är hög. Av myndighetens samtliga anställda har cirka hälften akademisk bakgrund eller högre utbildning. Myndigheten strävar efter att öka andelen disputerade.

Tabell 37

Anställda NMW	2014	2013	2012
Antal anställda kvinnor (medel)	111	112	115
Antal anställda män (medel)	59	66	64
Totalt antal anställda (medel)	170	178	179
Totalt Årsarbetskrafter (ÅAK)*	144	160	155
Varav män	53		
Varav kvinnor	91		

* Varav 8 ÅAK behovsanställda (timavlönade)

10.5 Sjukfrånvaro

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde ska erbjuda sina medarbetare en god arbetsmiljö som förebygger ohälsa och olycksfall samt en fortsatt bibehållen god hälsa. Arbetsmiljön har stor betydelse för myndighetens effektivitet och kvalitet och för att åstadkomma en positiv verksamhetsutveckling. 2014 års mål om bibehållen låg sjukfrånvaron har bara till viss del uppnåtts. Den ökade sjukfrånvaron under året omfattar åtta långtidssjukskrivningar.

Tabell 38

Sjukstatistik % NMW	2014	2013	2012
Kvinnor	3,46	3,50	3,12 %
Män	4,51	2,73	2,12 %
Anställda 50 år eller äldre	3,08	3,65	2,59 %
Anställda 30-49 år	5,03	2,75	2,96 %
Anställda – 29 år	1,48	*	1,24 %
Total sjukfrånvaro (alla) %	3,85	3,20	2,72 %
Varav andel långtidssjukskrivna (över 60 dagar) av total	60,67	43,92	41,70%

* Om antalet individer understiger 10 personer skall ingen redovisning ske.

10.6 Övriga personalinsatser

Utöver hälsoundersökningar, subventionerade motionskort och massage samt en friskvårdstimme per anställd och vecka har Friskvårdsgruppen under året även erbjudit olika aktivitetstillfällen med bland annat jogginggrupp med instruktör, startavgifter för lag i stafettlöpning, power-walkgrupp och yoga.

Arbetsmiljön har varit en viktig del i arbetet för att förebygga ohälsa och olycksfall och för att skapa goda och säkra arbetsförhållanden. Problem i lokaler med mögel, asbest m.m. har utretts av ämnesspecialister från företagshälsovården Betania och Karolinska Institutet. Även den översvämning som inträffade i ett av museets magasin har lett till undersökningar av hälsoaspekter och ändrade rutiner för placering av restvärdes- och räddningsutrustning.

Medarbetarundersökningen i december 2013 har legat till grund för olika åtgärder som genomförts under 2014 och som kommer att fortsätta 2015.

Samtliga ovan nämnda insatser har genomförts enligt myndighetens målsättning för ökat välbefinnande och trivsel för alla anställda.

11. Avgiftsbelagd verksamhet

RB14-6.4 Villkor för avgiftsbelagd verksamhet

NMW ska redovisa avgiftsbelagd verksamhet enligt särskild indelning. För försäljning av varor respektive undersökningar, utredningar och andra tjänster ska såväl intäkter som kostnader redovisas. För övrig avgiftsbelagd verksamhet redovisas endast de sammanlagda intäkterna. Ett ackumulerat överskott avseende försäljning av Waldemarsuddekrukan för PEW får användas för att finansiera myndighetens övriga verksamhet.

Tabell 39

Myndighetens avgiftsbelagda verksamhet 2014

VERKSAMHET	t.o.m. 2012	+ / - 2013	Int. 2014	Kostn 2014	+ / - 2013	Ack. + / - utg. 2014
Verksamhet med full kostnadstäckning						
Försäljning av varor NM	-424	-142	1 740	2 699	-959	-1 525
Försäljning av varor PEW	4 683	275	5 915	5 836	79	5 037
Undersökningar, utredningar och andra tjänster	0	0	382	382	0	0
Summa (tkr)	4 259	133	8 037	8 917	-880	3 512
Övrig avgiftsbelagd verksamhet						
Entréer och visningar			14 579			
Övrigt			15 724			
Summa (tkr)			30 303			

Nationalmuseums butik har de senaste åren ackumulerat ett underskott. Det troliga scenariot är att underskottet kommer att fortsätta öka tills dess att den nyrenoverade museibyggnaden på Blasieholmen öppnas.

Myndigheten bedömer att resultatet av varuförsäljningen åter kommer att vara i balans 3-5 år efter nyöppnandet.

12. Kostnader

12.1 Lokalkostnader

RB14-1 NMW ska specificera myndighetens totala lokalkostnader för 2014 enligt instruktioner i RB. Om museet har fler än en hyresvärd ska kostnaderna fördelas per hyresvärd.

Tabell 40

Lokalkostnader NMW (tkr)	Hyra	El & upp- värmning	Reparationer & underhåll	Övrig drift	SUMMA
Statens fastighetsverk ¹	20 255	611	225	1 654	22 745
NAPF	5 777	251	56	222	6 306
Tryckfast	2 604	163		19	2 786
Akademien för de fria konsterna	2 500			412	2 912
Stockholms Hamn AB ²	4 517	28	80	315	4 940
Riksantikvarieämbetet	196				196
Riksarkivet	175				175
Kungliga Biblioteket	43				43
Eddy.se	60				60
Övriga	57			8	65
TOTALT (tkr)	36 184	1 053	361	2 630	40 229

¹ I hyreskostnaden för Statens Fastighetsverk ovan, ingår 139 tkr avseende hyra av tjänstebostad på PEW som myndigheten vidareförhyr till chefen för PEW. Enligt 9a § Lokalförsörjningsförordningen krävs tillstånd för vidareuthyrning till anställd. Sådant tillstånd saknas, men ärendet är under beredning.

² I hyresavtalet med Stockholms Hamn ingår avbetalning av en stor hyrestgästanpassning som bekostats av hyresvärden. Konstruktionen av avtalet innebär att tillstånd från regeringen krävs enligt 9 § 2st. En begäran om tillstånd skickades under 2014 till regeringen, svar har ännu inte erhållits.

12.2 Utställningsersättning

RB14-1 NMW ska mot bakgrund av gällande avtal mellan staten och berörda konstnärsorganisationer om konstnärers medverkan och ersättning vid utställning av konstverk särskilt redovisa utbetalda ersättningar till konstnärer som gjorts i enlighet med avtalet.

NATIONALMUSEUM

Utställningsersättning NM (kr)	Utställning	2014
Hans Gedda	Hans Gedda & Mörkrets mästare	73 100
Denise Grünstein ¹	Denise Grünstein – En face	400 000
Totalt		473 100

¹ Utställningen öppnar i februari 2015 på Konstakademien.

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Utställningsersättning PEW (kr)	Utställning	2014
Annica Karlsson Rixon ²	Skagen - en skandinavisk konstnärskoloni	71 158
Rigmor Grönjörd	Rigmor Grönjörd – Vävda bilder	94 600
Staffan Nihlén	Staffan Nihlén – Sten, järn, ljus och vind	94 600
Totalt		260 358

² Utställningsersättning ingår med 61 275 kr i angiven summa. 9 883 kr avser arvode för medverkan i vernissage, visning samt seminarier m.m.

13. Övriga väsentliga händelser

Upphandling

Myndigheten arbetar kontinuerligt med att stärka affärskompetensen. I förberedelserna för införande av e-handel ingår grundlig översyn av inköpsorganisation och inköpsprocesser.

Under 2014 har myndigheten gjort direktupphandlingar över direktupphandlingsgränsen inom framförallt områdena säkerhet, marknadsföring, städtjänster och juristtjänster. Sammanlagt uppgår värdet av dessa direktupphandlingar till 12 MSEK varav 7 MSEK avser bevakningstjänster där anmälan om avsteg gjorts till Kammarkollegiet. Myndigheten har ingått nytt avtal för bevakningstjänster som gäller från den 1 maj 2015. Avtalet har upphandlats i gemensam upphandling tillsammans med ett antal museimyndigheter.

Inköpsfunktionen arbetar med att säkerställa att Lagen om offentlig upphandling följs genom stöd till beställare, utbildning och kontroll.

Risikanalys

Myndighetens riskanalys enligt förordning (1995:1300) har på grund av det omfattande arbetet med evakuering och de förändrade lokalförutsättningarna inte kunnat ses över och uppdateras under 2014. Ärendet är prioriterat för genomförande under 2015.

Inför evakueringen av museibyggnaden på Blasieholmen genomfördes dock en separat riskanalys som legat till grund för den särskilt upprättade handlingsplan för risker i evakueringsprojektet som tagits fram. Handlingsplanen finns tillgänglig för museets personal på Nationalmuseums intranät.

14. Finansiell redovisning

14.1 Resultaträkning

	Not	2014	2013
		(tkr)	(tkr)
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		140 884	144 008
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	38 340	44 222
Intäkter av bidrag	2	11 288	5 813
Finansiella intäkter	3	36	235
= <i>Summa verksamhetens intäkter</i>		<i>190 548</i>	<i>194 278</i>
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	93 488	97 676
Kostnader för lokaler	5	40 229	32 330
Övriga driftkostnader		52 448	60 053
Finansiella kostnader	3	166	184
Avskrivningar och nedskrivningar		6 795	5 212
= <i>Summa verksamhetens kostnader</i>		<i>193 126</i>	<i>195 455</i>
Verksamhetsutfall		-2 578	-1 177
Årets kapitalförändring	6	-2 578	-1 177

14.2 Balansräkning

TILLGÅNGAR	Not	2014-12-31	2013-12-31
		(tkr)	(tkr)
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	7	149	277
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	8	16 882	10 825
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	9	15 687	12 343
Kulturtillgångar	10	194 588	175 549
Pågående nyanläggningar	11	2 711	74
Summa materiella anläggningstillgångar		229 868	198 791
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	12	3 752	3 666
Fordringar			
Kundfordringar		4 755	1 654
Fordringar hos andra myndigheter		4 695	3 630
Övriga fordringar	13	730	4 651
Summa fordringar		10 180	9 935
Periodavgränsningsposter	14		
Förutbetalda kostnader		12 094	11 488
Upplupna bidragsintäkter		4 073	45
Övriga upplupna intäkter		44	97
Summa periodavgränsningsposter		16 211	11 630
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	15	4 196	5 427
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		0	3 927
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	16	757	1 667
Kassa, postgiro och bank		11 491	68
Summa kassa och bank		12 248	5 662
SUMMA TILLGÅNGAR		276 604	235 388

14.2 Balansräkning

KAPITAL OCH SKULDER	Not	2014-12-31	2013-12-31
		(tkr)	(tkr)
Myndighetskapital	17		
Donationskapital	18	194 588	175 523
Balanserad kapitalförändring	19	3 984	5 161
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	6	-2 578	-1 177
Summa myndighetskapital		195 994	179 507
Avsättningar			
Övriga avsättningar	20	530	342
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	21	28 013	19 581
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	22	2 714	0
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		9 546	4 342
Leverantörsskulder		5 901	7 153
Övriga kortfristiga skulder	23	1 511	1 332
Summa skulder m.m.		47 685	32 408
Periodavgränsningsposter	24		
Upplupna kostnader		7 514	8 380
Oförbrukade bidrag		24 731	14 645
Övriga förutbetalda intäkter		150	106
Summa periodavgränsningsposter		32 395	23 131
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		276 604	235 388
Ansvarsförbindelse	25	43 769	42 865

14.3 Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag (belopp i tkr)

Anslag	Not	Ingående överförings belopp	Årets tilldelning enl regleringsbrev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings belopp
Centrala museer: Myndigheter NM med PEW	26	-3 403	142 115	138 712	-141 487	-2 775
17 08:001 002						

	2014	2013
Inkomster under anslaget uppgår till		20 577

Finansiella villkor enligt RB 2014:

Villkor	Utfall
Utöver tilldelat belopp under anslaget får NMW disponera en anslagskredit	4 263 2 775
NMW har tillgång till en kredit på räntekontot i Riksgäldskontoret	15 000 2 714
NMW disponerar under budgetåret en låneram i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggnings-tillgångar som används i verksamheten	30 000 28 013
Anslagsposten får användas för att finansiera Prins Eugens Waldemarsudde med minst:	12 195 12 221

14.4 Tilläggsuppgifter och noter

TILLÄMPADE REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Redovisning för Nationalmuseum (NM) med Prins Eugens Waldemarsudde (PEW) följer god redovisningssed och årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, FÅB och förordning (2000:606) om myndigheters bokföring, FBF, samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till dessa.

Fakturor understigande 20 tkr exklusive mervärdesskatt har inte bokförts som periodavgränsningsposter per 2014-12-31.

För att möjliggöra jämförbarhet mellan åren har, där så behövs, föregående års siffror räknats om enligt samma principer som årets siffror. I de aktuella fallen framgår detta i respektive not.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR OCH SKULDER

Kundfordringar och övriga fordringar upptas till det belopp varmed de beräknas inflyta. Övriga omsättningstillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärdet om inte annat anges i not.

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

VARULAGER

Varulagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde. Avdrag för bedömd faktisk inkurans har gjorts.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde överstigande 20 tkr, och en beräknad ekonomisk livslängd om tre år eller längre, definieras som anläggningstillgång. Även objekt som utgör en fungerande enhet och vilkas sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till 20 tkr klassificeras som anläggningstillgång.

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan.

Anläggningstillgångarna skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden från och med den månad anläggningen tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider:

• Maskiner och inventarier	5 år
• Datorer	3 år
• Möbler	5 år
• Bilar	5 år
• Förbättringsutgifter på annans fastighet	10 år
• (hyresavtalets längd, max 10 år)	
• Immateriella anläggningstillgångar	3-5 år

INKÖP AV KONST

NMW gör inga egna inköp av konst finansierade med anslagsmedel. Alla förvärv sker med hjälp av donationer från externa givare eller från stiftelser anknutna till NMW.

I enlighet med stiftelsernas urkunder och testamenten används stiftelsernas avkastning för att utöka NMW:s konstsamlingar. Stiftelserna förvärfvar konsten och donerar den till NMW. NMW fungerar som betalningsförmedlare vid konstförvärven. Från och med 2003 har donerad konst upptagits som en tillgång i balansräkningen. Belopp motsvarande anskaffningsvärdet är upptagna under donationskapital.

REDOVISNING AV BARTERAVTAL

NMW redovisar barteravtal med Svenska Dagbladet. Detta innebär att NMW redovisar intäkter av avgifter och motsvarande kostnader i den omfattning som bartern ut-nyttjats under året.

REDOVISNING PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Prins Eugens Waldemarsudde är enligt Förordning (2007:1175) med instruktion för Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde en särskild enhet inom myndigheten. Verksamheten är blandfinansierad med en del anslag och resterande, huvudsaklig del, avgifter. Anslaget används för att finansiera administration, lokalkostnader, övriga fastighetskostnader och delar av säkerheten. Resterande del av ovanstående kostnader, museiverksamhet, trädgård och marknadsföring finansieras av avgifter. Myndigheten har beslutat att verksamheten vid Prins Eugens Waldemarsudde fr o m 2012 ska redovisas som en egen resultatenhet.

ÖVRIGA TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Ersättning till ledande befattningshavare m.m.

Lön /Ersättningar (tkr)	2014	2013
Berndt Arell, överintendent	1 169	1 144
Aris Fioretos, led. insynsråd	3	4
Sara Kristoffersson, led. insynsråd	6	6
Eva Lindström, led. insynsråd	4	6
Malin Persson, led. insynsråd	6	6

Inga förmånersättningar har utbetalats till ledande befattningshavare under 2014.

Ledande befattningshavares styrelseuppdrag i statliga myndigheter och aktiebolag

Sara Kristoffersson

Gunilla Muhr Kultur AB

Eva Lindström

Myndigheten för vårdanalys (ordf.)
Trafikverket (vice ordf.)
Finanspolitiska rådet (vice ordf.)
Finansinspektionens styrelse (led.)
Expertgruppen för Biståndsanalys (vice ordf.)
Eva Lindström Consulting AB (ordf.)

Malin Persson

Getinge AB (led.)
Hexpol AB (led.)
Beckers Industrial Coating (led.)
Mobile Climate Control Group AB (led.)
Hexatronic Group AB (led.)
Magnora AB (led.)
Accuracy Ingenjör- och Konsultbyrå AB (VD)
Universeum AB (led.)

Sjukfrånvaro

Myndighetens sjukfrånvaro redovisas under rubriken Personal- och kompetensförsörjning punkt 10.5

RESULTATRÄKNING

Not 1

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Tkr	2014	2013
Avgiftsintäkter	30 684	35 117
- varav 4§ Avgiftsförordningen	7 029	6 417
- varav 3§ 2p NMW:s Instruktion (utlån, depositioner, entréer, visningar)	18 380	24 446
- varav 6§ NMW:s Instruktion (konservering)	382	108
- varav sponsring, enligt 6 kap 1§ Kapitalförsörjningsförordningen	1 080	1 308
- varav 15§ Avgiftsförordningen	0	7
- övrigt	3 813	2 833
Varuförsäljning med full kostnadstäckning NM	1 740	2 277
Varuförsäljning med full kostnadstäckning PEW	5 915	6 828
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	38 340	44 222

I posten 4§ Avgiftsförordningen ingår fakturering av andra myndigheters del i gemensamma resurser och nyttjande av tjänster tillhandahållna av NMW.

Posten övrigt består av intäkter från försäljning av utställningskataloger, reproduktionsavgifter, packmästeri- och transporttjänster m.m.

I posten övrigt ovan, ingår en reavinst vid försäljning av äldre inventarier som utrangerats i samband med flytten från museibyggnaden på Blasieholmen uppgående till 267 tkr.

Not 2

Intäkter av bidrag

Tkr	2014	2013
Kulturrådet	355	789
Övriga inomstatliga bidrag	68	19
Summa inomstatliga bidrag	423	808
Ad Infinitum	3 276	500
Stiftelsen PEW	3 835	28
Barbro Osher	847	0
Nationalmusei vänner	498	0
SHB Bruksfonden	250	250
Wicander	271	317
Bengt Julins fond	236	261
Gripsholmsföreningen	270	36
Övriga utomstatliga bidrag	1 382	3 613
Summa utomstatliga bidrag	10 865	5 005
Summa intäkter av bidrag	11 288	5 813

I den mån de anknutna stiftelserna har donerat konst till museet redovisas detta under donationskapital.

Den kraftiga ökningen beror på ett större bidrag från stiftelsen Prins Eugens Waldemarsudde till verksamheten på Waldemarsudde, samt ett bidrag från Ad Infinitum till en utställning på Konstakademien.

Not 3

Finansiella intäkter och kostnader

FINANSIELLA INTÄKTER

Tkr	2014	2013
Räntekontot hos RGK	31	177
Särskilda konton RGK	8	23
Övriga finansiella intäkter	0	0
Valutakursvinster	-3	35
Summa	36	235

FINANSIELLA KOSTNADER

Tkr	2014	2013
Lån hos RGK	-97	-146
Räntekontot hos RGK	-3	0
Valutakursförluster	-105	-70
Övriga finansiella kostnader	39	32
Summa	-166	-184

Not 4

Kostnader för personal

Tkr	2014	2013
Kostnader för personal	-93 488	-97 676
varav lönekostnad exkl arbetsgivaravg pensionspremier o andra avgifter enligt lag o avtal	-63 221	-65 671

Not 5

Kostnader för lokaler

Tkr	2014	2013
Kostnader för lokaler	-40 229	-32 330

Lokalkostnaden 2013 var ovanligt låg pga en återbetalning i enlighet med kostnadshyresavtalet. 2014 tillkommer också helårshyra för nytt magasin.

Not 6

Årets kapitalförändring

Tkr	2014	2013
Resultat butiken NM	-959	-142
Resultat butiken PEW	55	274
Avkastning Barbro Osher	3	17
Resultat PEW	-1 677	-1 326
Årets kapitalförändring	-2 578	-1 177

PEW disponerar det ackumulerade överskottet från försäljningen av Waldemarsuddekrukan. Fr.o.m. 2012 är PEWs övriga verksamhet ett eget resultatställe. Denna del av verksamheten har under de senaste två åren genererat ett underskott pga lägre besöksiffror än förväntat. Ledningen på Waldemarsudde kommer enligt plan att hantera underskottet bl a genom kostnadsneddragningar och uppnå balans inom 3-5 år.

Underskottet i Nationalmuseums butik förväntas öka under evakueringsperioden för att därefter åter vara i balans 3-5 år efter nyöppningen av museibyggnaden på Blasieholmen.

BALANSRÄKNING

Not 7

Rättigheter och andra immateriella anläggnings-tillgångar

Tkr	14-12-31	13-12-31
IB anskaffningsvärde	3 072	2 885
Utrangerade	-50	-150
Årets anskaffningar	0	337
UB anskaffningsvärde	3 022	3 072
IB ack. avskrivningar	-2 795	-2 849
Utrangerade	50	150
Årets avskrivning	-128	-96
UB ack. avskrivning	-2 873	-2 795
Bokfört värde	149	277

Not 8

Förbättringsutgifter på annans fastighet

Tkr	14-12-31	13-12-31
IB anskaffningsvärde	31 975	25 716
Överföring	0	2 635
Utrangerade	-8 051	-199
Årets anskaffningar	9 979	3 823
IB, Pågående anskaffningar	2 228	0
Pågående, årets anskaffning	27	2 228
Pågående, överföring	-1 912	
UB anskaffningsvärde	34 246	34 203
IB ack. avskrivningar	-23 378	-22 510
Utrangerade	7 867	174
Årets avskrivning	-1 853	-1 042
UB ack. avskrivning	-17 364	-23 378
Bokfört värde	16 882	10 825

Not 9

Maskiner, inventarier, installationer mm

Tkr	14-12-31	13-12-31
IB anskaffningsvärde	65 433	59 485
Rättelse av IB	124	0
Överföring	0	30
Årets anskaffningar	8 124	7 422
Utrangerade/avytttrade	-11 640	-1 504
UB anskaffningsvärde	62 041	65 433
IB ack. avskrivningar	-53 090	-50 509
Årets avskrivning	-4 815	-4 074
Utrangerade/avytttrade	11 551	1 493
UB ack. avskrivning	-46 354	-53 090
Bokfört värde	15 687	12 343

Rättelse IB avser omklassificering av anläggningstillgång. Jämför not 10.

Not 10

Kulturtillgångar

Enligt gällande regler har erhållna gåvor av kulturtillgångar fr.o.m. 2003 redovisats som anläggningstillgångar mot donationskapital när beslut om förvärv fattats i Nationalmusei nämnd.

Tkr	14-12-31	13-12-31
IB anskaffningsvärde	175 549	147 674
Rättelse av IB	-125	0
Årets anskaffningar	19 164	27 875
UB anskaffningsvärde	194 588	175 549

Rättelse av IB avser en korrigering av klassificeringen av en matta på Waldemarsudde, som felaktigt bokades som kulturtillgång 2013. Jämför rättelse av IB under not 9.

Not 11

Pågående nyanläggningar

Tkr	14-12-31	13-12-31
IB anskaffningsvärde	74	2 665
Rättelse av IB	-1 200	
Överföring	1 913	-2 665
Årets anskaffningar	1 924	74
UB anskaffningsvärde	2 711	74

Pågående nyanläggningar avser Nationalmuseums del av investeringar i den renoverade byggnaden på Blasieholmen. Rättelse av IB avser en post där gränsdragningslistan mot SFV har gjorts om och kreditering om 1 200 tkr erhållits avseende säkerhetsinvesteringar som tidigare bokats som pågående förbättringsutgift på annans fastighet.

Not 12

Varulager

Tkr	14-12-31	13-12-31
NM	1 048	1 503
PEW	2 704	2 163
Varulager	3 752	3 666

Posten varulager består av t ex egenproducerade böcker, konsthantverk, vykort, affischer och andra profilprodukter som säljs i museibutikerna.

Not 13

Övriga kortfristiga fordringar

Tkr	14-12-31	13-12-31
Fordran på stiftelser	323	4 360
Övriga	407	291
Övriga fordringar	730	4 651

2014 gjordes rekvisition av medel från stiftelser i slutet av december, varför fordran på stiftelser var lägre än året innan då rekvisition gjordes först i januari året efter.

Not 14**Periodavgränsningsposter**

Tkr	14-12-31	13-12-31
Förutbetalda hyror	10 026	9 417
Upplupna bidragsintäkter	4 073	0
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 112	2 213
Periodavgränsningsposter	16 211	11 630

Upplupna bidragsintäkter omfattar bidrag från Stiftelsen Prins Eugens Waldemarsudde 3,8 mkr för att täcka underskottet i PEWs verksamhet 2014. Bidraget betalas ut i två omgångar, januari och april 2015.

Not 15**Avräkning med statsverket***Anslag i räntebärande flöde*

Tkr	14-12-31	13-12-31
Ingående balans	3 402	-1 401
Redovisat mot anslag	141 487	143 289
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-142 115	-138 486
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	2 774	3 402

Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag

Tkr	14-12-31	13-12-31
Ingående balans	2 025	2 574
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-603	-549
Fordran avseende semesterlöne-skuld som inte har redovisats mot anslag	1 422	2 025

<i>Summa avräkning statsverket</i>	<i>4 196</i>	<i>5 427</i>
------------------------------------	--------------	--------------

I posten "redovisat mot anslag" 2013 ingår en justering av anslagsavräkningen 2012 med 1 267 tkr avseende redovisning av ett pågående nyanläggning som felaktigt kostnadsfördes. Jmfr not 24.

Not 16**Övriga tillgodohavanden i RGK**

Tkr	14-12-31	13-12-31
Behållning räntekonto B. Osher	690	1 600
Behållning räntekonto Wirosfonden	67	67
Summa	757	1 667

Tillgodohavanden avseende Barbro Osher samt Wirosfonden är medel som enligt gåvobrev ska hållas på separata konton. Minskningen av behållningen på räntekonto B.Osher beror på att medlen nyttjats för inköp av föremål till samlingarna.

Not 17**Myndighetskapital**

Tkr	Donationskapital	Bal.kapital Avgiftsfin. Verksamh.	Kapitalförändring enl. RR	Summa
UB 2013	175 523	5 161	-1 177	179 507
Rättelser	0	0	0	0
IB 2014	175 523	5 161	-1 177	179 507
Årets kap.förändring	0	0	-2 578	-2 578
Summa årets förändringar	19 065	-1 177	1 177	19 065
Utgående bal.	194 588	3 984	-2 578	195 994

Not 18**Donationskapital**

Fr.o.m. 2003 har erhållna gåvor av kulturtillgångar redovisats som anläggningstillgångar mot donationskapital.

Tkr	Årets donationer	14-12-31	13-12-31
Stiftelsen H & ND Qvist	1 510	44 376	42 866
Wirosfonden	11 084	43 617	32 533
NM Vänner	378	27 962	27 584
A Hirsch Stiftelse	208	13 873	13 665
Barbro Oshers Fond	871	12 021	11 150
Statens Fastighetsverk	0	5 500	5 500
Bengt Julins Fond	187	5 305	5 118
A & N Lundgrens Fond	1 951	5 014	3 063
Mariona Mamm Roberts	0	2 500	2 500
Sophia Gieseckes Stiftelse	0	4 082	4 082
S & J Graumanns Stiftelse	0	3 262	3 262
H & A Wicanders donation	1 152	3 212	2 060
B Lundberg	0	2 140	2 140
Sparbanksstiftelsen Linköping	0	2 042	2 042
Kronofogdemyndigheten	0	1 950	1 950
Georg Oddner	0	1 400	1 400
Stina Englund's donationsm.	0	1 330	1 330
Ulf Lundahls Minnesfond	206	907	701
Palm	799	799	0
Övriga	843	13 296	12 577
Donationskapital	19 189	194 588	175 523

Under året har tre förvärv till ett värde överstigande 30 pbb gjorts tack vare en donation från Wirosfonden:

Domenico Fetti	3 550 tkr
de la Tour	2 025 tkr
Clausen Dahl	1 197 tkr

Årets donationer omfattar endast föremål som inventarieförts under aktuellt år och redovisats i Nationalmusei Nämnd.

Not 19**Balanserad kapitalförändring**

Tkr	14-12-31	13-12-31
Avkastning butiken NM	-566	-424
Avkastning butiken PEW	3 201	4 682
Resultat PEW	369	-60
Avkastning Barbro Osher	980	963
Balanserad kapitalförändring	3 984	5 161

Avkastningen i butiken PEW avser överskott från krukförsäljningen. Dessa medel disponeras. Jfr Not 5.

Not 20**Övriga avsättningar**

Tkr	14-12-31	13-12-31
Ingående balans	342	287
Årets avsättning	188	55
Utgående balans	530	342

Övriga avsättningar avser medel avsatta till aktivt omställningsarbete.

Not 21**Lån i Riksgäldskontoret**

Låneram (tkr)	30 000	30 000
Tkr	14-12-31	13-12-31
Ingående balans	19 581	9 421
Årets upptagna lån	14 014	15 008
Årets amorteringar	-5 582	-4 848
Lån i Riksgäldskontoret	28 013	19 581

Den ökade utnyttjandegraden av låneramen beror framförallt på stora investeringar i ersättningsmagasin.

Not 22**Räntekontokredit i Riksgäldskontoret**

Beviljad räntekontokredit 15 000 tkr.

Tkr	14-12-31	13-12-31
Utnyttjad räntekontokredit	2 714	-

Saldot på räntekontot har under 2014 minskat bl a beroende på lägre besöksiffror för både NM och PEW under året, samt en större investering i senare delen av december som myndigheten inte hann söka lån för.

Not 23**Övriga kortfristiga skulder**

Tkr	14-12-31	13-12-31
Personalens källskatt	1 349	1 278
Övriga skulder	162	54
Summa övriga skulder	1 511	1 332

Not 24**Periodavgränsningsposter****Upplupna kostnader**

Tkr	14-12-31	13-12-31
Upplupna semesterlöner och löner	6 837	7 836
Övriga upplupna kostnader	677	544
UB	7 514	8 380

Oförbrukade bidrag

Tkr	14-12-31	13-12-31
Inomstatliga bidrag	467	890
- varav Kulturrådet	446	801
Utomstatliga bidrag	24 264	13 755
-varav Wirosfonden	12 349	67
-Ad Infinitum	4 637	3 410
-Wicander	692	0
-Alfhild Lundin	507	2 396
-NM Vänner	449	338
Oförbrukade bidrag	24 731	14 645

Den stora ökningen i utomstatliga bidrag beror främst på ett större bidrag från Wirosfonden för inköp av konst.

Förväntad förbrukning av inomstatliga bidrag:

0-3 mån	100 tkr
3-12 mån	200 tkr
1-3 år	167 tkr
över 3 år	0 tkr
	467 tkr

Not 24 forts.**Övriga förutbetalda intäkter**

Tkr	14-12-31	13-12-31
Förutbetalda hyror	150	76
Övriga förutbetalda intäkter	0	30
Summa	150	106

Summa periodavgränsningsposter 32 395 23 131

Not 25**Ansvarsförbindelse**

Tkr	14-12-31	13-12-31
Ansvarsförbindelse	43 769	42 865

Ansvarsförbindelse avser det betalningsansvar som skulle uppkomma om två hyreskontrakt avseende magasin skulle sägas upp innan de hyresgästanspassningar som hyresvärden gjort är helt återbetalda efter tio år. Ansvarsförbindelsens storlek minskar i takt med den tilläggshyra som erläggs kvartalsvis till dess att hyresgästanspassningen är helt återbetald.

Under 2014 har också en ansvarsförbindelse på 4 000 tkr tillkommit i samband med att Statens Fastighetsverk gjort hyresgästanspassningar av kontorslokaler som myndigheten förhyr.

Not 26**Redovisning mot anslag**

Tkr	2014	2013
Intäkter av anslag i resultat-räkningen	140 884	144 007
Utgifter i anslagsredovisningen	-141 487	-142 289
Rättelser av tidigare års kostnadsförda tillgångar	0	-1 267
Förändring av semesterlöneskuld	603	549
	0	0

Regeringsbeslut 28 (2013-12-19), Ku2013/1909/KA, Ku2013/2461/RFS (delvis)

Se kommentar till anslagsförbrukningen under not 15.

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR**Stiftelser med anknyten förvaltning**

Nationalmuseum förvaltar 17 stiftelser. Sammanlagt uppgick placeringarnas marknadsvärde 2013-12-31 till 196 mkr (196 mkr). Stiftelserna har under året, i enlighet med donatorernas vilja, delat ut 14 118 tkr (13 810 tkr) för inköp av konst till museet och bidrag till museets verksamhet.

Övriga stiftelser

Utöver stiftelser med anknyten förvaltning finns fyra stiftelser som förvaltas av banker i enlighet med donators vilja men där avkastningen kan användas av Nationalmuseum för inköp av konst. Dessa stiftelser har under 2013 delat ut 3 164 tkr (3 751 tkr).

14.5 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2014	2013	2012	2011	2010
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter	38 340	44 222	57 894	71 506	60 718
Beräknade avgiftsintäkter enligt regleringsbrev	37 300	38 600	65 700	66 600	65 600
Låneram					
Beviljad låneram	30 000	25 000	20 000	20 000	14 000
Utnyttjad låneram	28 013	19 581	9 421	11 742	8 960
Räntekonto RGK					
Beviljad kontokredit	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Maximalt utnyttjad kontokredit	2 714	-	5 701	-	-
Ränteintäkter	31	200	400	271	91
Räntekostnader	3	-	2	-	-
Anslagskredit					
Beviljad anslagskredit	4 263	4 155	3 823	3 327	3 105
Utnyttjad anslagskredit	2 775	3 403	-	-	-
Anslagssparande					
Utgående överföringsbelopp	-	-	1 401	3 056	154
Kapitalförändring:					
Årets kapitalförändring	-2 578	-1 177	-193	2 254	605
Balanserad kapitalförändring	3 984	5 161	5 355	4 381	2 495
Anställda					
Medelantal anställda	170	178	179	166	176
Årsarbetskrafter	144	160	155	147	153
Driftkostnad per årsarbetskraft, kr	1 296	1 195	1 216	1 218	1 173

Undertecknande årsredovisning 2014

NATIONALMUSEUM MED PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE
DNR: 1.3.3-14-2015

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm, 20 februari 2015

Berndt Arell
Överintendent
Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde